

El setmanari
de més
difusió de
Catalunya

Catalunya Cristiana

"En la mesura en què la fe és, en primer lloc, l'assumpció d'una herència històrica, i també l'adhesió a un cos social jerarquitzat, un teòleg pot ser naturalment requerit a provar que, en el seu treball, té en compte aquestes dues característiques constitutives de la fe."

P. Joseph Dorè,
Professor de Cristologia a
l'Institut Catòlic de París

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

Any VII N.º 319

Setmana del 3 al 9 de novembre del 1985

50 Ptes.

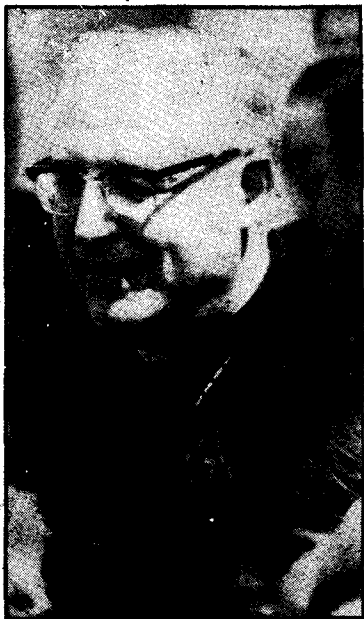
"Testimonis d'esperança
en un món que canvia"

Carta pastoral del Dr. Jubany

El dimarts dia 29, dia del seu onomàstic, el Sr. Cardenal-arquebisbe de Barcelona, Dr. Narcís Jubany, regalà als seus diocesans una interessant Carta pastoral, de setze pàgines d'extensió, davant la propera celebració del Sínode de Bisbes per commemorar el XX aniversari del Concili Vaticà II.

El Cardenal exhorta a tots els cristians a rejuvenir l'esperit del Concili i a centrar la reflexió de la fe en les seves arrels. "Cal tenir constantment a l'abast el punt de referència dels documents conciliaris, sense perdre de vista les noves exigències que ens toca de viure".

Tot adreçant-li la nostra felicitació, preguem Déu pel ple restabliment del Sr. Cardenal, esperant que en números vinents podrem comentar més amplament aquest document.

Del 7 al 12 de novembre celebren la seva XXVI assemblea

BARCELONA. — La Conferència de les Organitzacions Catòliques Internacionals (OIC) celebrarà a Barcelona, durant els dies del 7 al 12 d'aquest mes de novembre la seva XXVI Assemblea General.

Com comentem a bastament en el nostre editorial d'avui, les Organitzacions Catòliques Internacionals representen el fruit de la llibertat d'associació dels seglars dins de l'Església, aplegant, en peu d'igualtat, totes les organitzacions catòliques que volen

participar, conferenciar entre elles com a mitjà de millorament de la seva tasca allí on actuen i dediquen els seus esforços.

La diòcesi de Barcelona, sempre amatent a allò que amb profit es desenvolupa al si de l'Església Universal, ha creat, a nivell del seu bisbat, una Conferència de les Organitzacions Catòliques Diocesanes, d'acord amb aquest model d'acció i representació de l'associacionisme catòlic. (Vegeu article editorial, pàg. 3).

En ocasió del quarantè aniversari de les Nacions Unides, els catòlics de tot el món, mitjançant el seu treball en organismes internacionals, volen fer palès amb el seu exemple, l'esperit de confraternitat que ha de presidir tota acció humana.

Afinant

Maria de Tots els Sants

JOAN E. JARQUE I JUTGLAR

La festa de Tots Sants fou originàriament una festa mariana: la dedicació de l'antic Panteó pagà com a església amb el títol de Santa Maria Reina de tots els sants, els màrtirs romans.

No ho hauriem d'oblidar que celebrem aquesta festa —bella festa de família cristiana!— fins i tot, i més que mai, quan a besllum de tots els sants celebrem la glòria de l'Església triomfant.

Maria, la que acollí l'Amor de Déu en el seu cor sense reserves i concebí el Verb en el seu si, és l'arrel de tota santedat.

Maria, la que seguí Crist, el seu fill i Senyor, fins al peu de la Creu, és el model de tot martiri.

Maria, la que conservava fidelment en el seu esperit les paraules i els gestos de Jesús i que presidia la pregària dels deixebles al cenacle, és qui precipità la vinguda de l'Esperit Sant que acaba l'obra de Crist en l'Església.

Maria reina dels apòstols, reina dels màrtirs, reina de tots els sants, mare de l'Església, pregueu per nosaltres.

III Trobada de Cant
Gregorià

Pàg. 9

Mons. Helder
Câmara Iloa el
bisbe català Mns.
Casaldàliga

Pàg. 11

Folch i Camarasa:
"El meu pare era
un home bo"

CENTRALS

Cent anys del
naixement del
P. Kentenich

Pàgs. 22-23

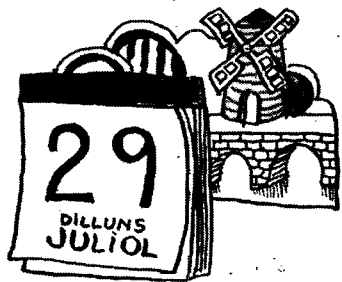
Al "CAVALL FORT" hi ha una llicó per a nens i nenes amb premis de "la Caixa".

una llicó
amb premi

patrocinat per

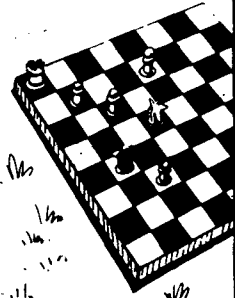
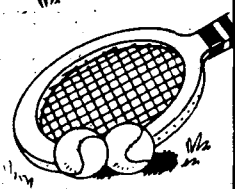
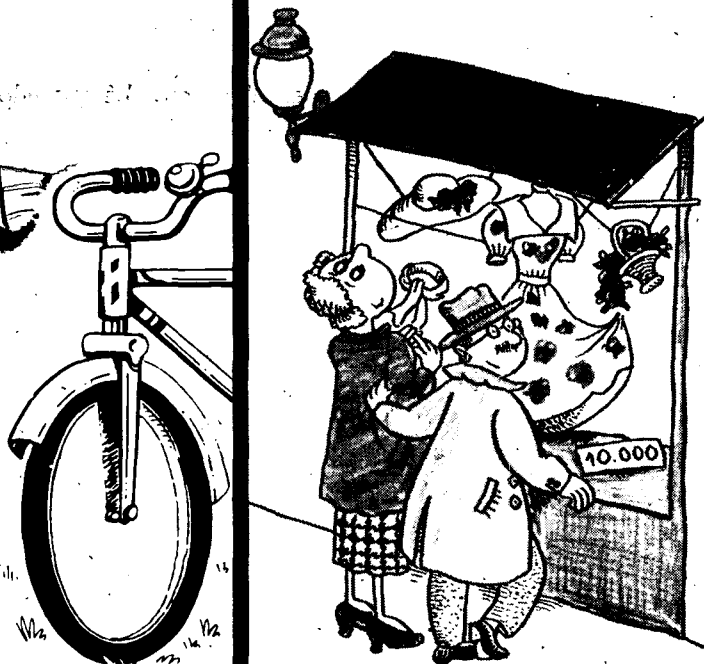

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Voleu participar en el sorteig dels premis següents?
Una bicicleta DERBI
Una bossa d'esports
Uns patins
Un estoig escolar
Un joc de sobretaula

En l'escriptura dels numerals cardinals s'usa un guionet entre les desenes i les unitats i entre les unitats de centena i les centenes. A més, en la sèrie dels que comencen per vint, s'usen dos guionets, abans i després de la conjunció i. Ex.: Vint-i-u, vint-i-nou, quaranta-tres, cinquanta-vuit, cinc-cents, set-cents seixanta-quatre.

Un cop, haureu llegit ben detingudament la norma que tracta de l'escriptura dels numerals cardinals, escriviu, en lletres, tots els que hi ha en els dibuixos d'aquesta pàgina. Feu-ho en un full de paper, no us hi deixeu el vostre nom i la vostra adreça, i aneu-lo a dur a qualsevol de les oficines o delegacions de la Caixa de Pensions. Entre totes les respostes correctes rebudes, «la Caixa» sortejarà els premis que s'indiquen al cap de la pàgina.

drà! No pot ser: Digueu-me que somio! No se sap mai: potser plourà! Voldria aquest d'aquí. Ei: si pot ser! Demani'm el que vulgui, Deu! feu. Ara, augment de sou, això sí que no pot ser! Potser sí, potser no: potser sí, que era jo!

Silvia de Dios, de Barcelona (una bicicleta DERBI)
Roger Gómez, de Vilanova i la Geltrú (uns patins)
Montserrat Vidal, de Puigdelí (una bossa d'esports)
Pol Cumalat, d'Arenys de Munt (una capsa d'aquarel·les)
Cristina Bort, de Barcelona (un joc de sobretaula).

Solució i guanyadors del concurs núm. 524.- Potser ja no vin-

PATROCINAT PER:

"la Caixa"
CAIXA DE PENSIONS

Editorial

La Conferència de les O.I.C.

El mot conferència s'ha popularitzat en els nostres ambients des de fa un temps. Qui més qui menys ha sentit parlar de la Conferència episcopal espanyola i, fins i tot, de la catalana. Allò que ja molts més ignoren és que el laicat, en l'Església, també té les seves conferències. Precisament la setmana vinent, del 7 al 12 de novembre, es reunirà a Barcelona la XXVI Assemblea general de la Conferència de les Organitzacions Internacionals Catòliques.

Els catòlics també tenim les nostres internacionals —i no són pas el Vaticà, com alguns s'imaginen, que és sols un Estat, o la Santa Seu, com volia equivocadament un vell cardenal de cúria—. Hi ha organitzacions dels fidels, ja siguin d'apostolat, de formació, d'acció caritativa, etc. que, nascudes en un país s'han extès a d'altres i tenen, per tant, un caràcter internacional. Es regeixen per uns òrgans constituïts per membres de diferents països i, moltes d'elles, tenen la possibilitat d'intervenir en els fóruns internacionals, com les Nacions Unides, la Unesco, l'Organització Mundial per a l'Alimentació (FAO), el Buró Internacional del Treball (BIT), etc. segons el terreny en el que desenvolupen llur activitat. Aquesta important participació en la vida internacional política, cultural, social o assistencial l'exerceixen gràcies a un estatut especial, anomenat estatut consultiu, que els reconeix el caràcter d'Organitzacions No Governamentals (ONG), per distingir-les dels Estats o Governos que són els membres de ple dret dels organismes internacionals citats, i els permet de col·laborar amb ells o de ser consultades en els afers en els quals són competents en raó de llur activitat o de llur implantació en diferents països.

No sols hi ha organitzacions catòliques (com Pax Romana, la Unió Catòlica Internacional de la Premsa, l'Oficina Internacional Catòlica del Cinema, la Conferència Mundial de l'Escoltisme Catòlic, les Conferències de Sant Vicenç de Paül, la Unió Mundial de les Organitzacions Femenines Catòliques, per citar-ne algunes) que són ONG, també n'hi ha de no-confessionals (com la Unió Mundial de Juristes, per exemple) i d'altres confessions o religions (la Unió Mundial Jueva, entre altres). Els delegats de totes aquestes organitzacions, junt amb els dels governs i els oficials formen una gran família internacional; ultra les tasques i les relacions de col·laboració formals, s'estableixen entre ells uns llaços d'amistat entre persones i nacions que, a la llarga, representen una aportació important a la comprensió mútua entre els pobles i a la pau i al progrés mundials. Cal alegrar-se que els catòlics no estiguem absents, ben al contrari, hi siguem ben actius —sovint amb grans sacrificis—, en aquest món internacional tant característic de la nostra època de les comunicacions en què el Planeta ha esdevingut com una vila, segons l'expressió coneguda. D'aquesta vila, les Nacions Unides —que ara celebren els seus quaranta anys— i les organitzacions que d'elles depenen, en vénen a ser com la plaça gran.

És bo remarcar, encara, que la Conferència de les OIC no és un organisme pastoral de l'Església, com ho és per exemple el Consell Pontifici pels Laics.

Aquest és un òrgan que el Papa ha creat perquè l'ajudi en el seu ministeri universal pel que fa al laicat. Mentre que la Conferència esmentada és el fruit de la llibertat d'associació dels seglars dins de l'Església i aplega, en peu d'igualtat, totes les organitzacions catòliques internacionals que volen participar, conferenciar entre elles, per a realitzar millor llur tasca respectiva en el món, poder tenir una representació orgànica i permanent prop de la Santa Seu i tenir una veu en els grans fóruns internacionals.

És per això que cal saludar la iniciativa de la diòcesi de Barcelona que ha creat una Conferència de les Organitzacions Catòliques Diocesanes que reproduceix, al nivell del bisbat, aquest model d'acció i de representació conjunta i paritària de l'associacionisme catòlic.

Sobre la tragèdia del recent terratrèmol de Mèxic, el diari "La Croix" publicava fa pocs dies el relat que transcrivim a continuació, i que considerem d'excepcional interès humà i cristià per als nostres lectors.

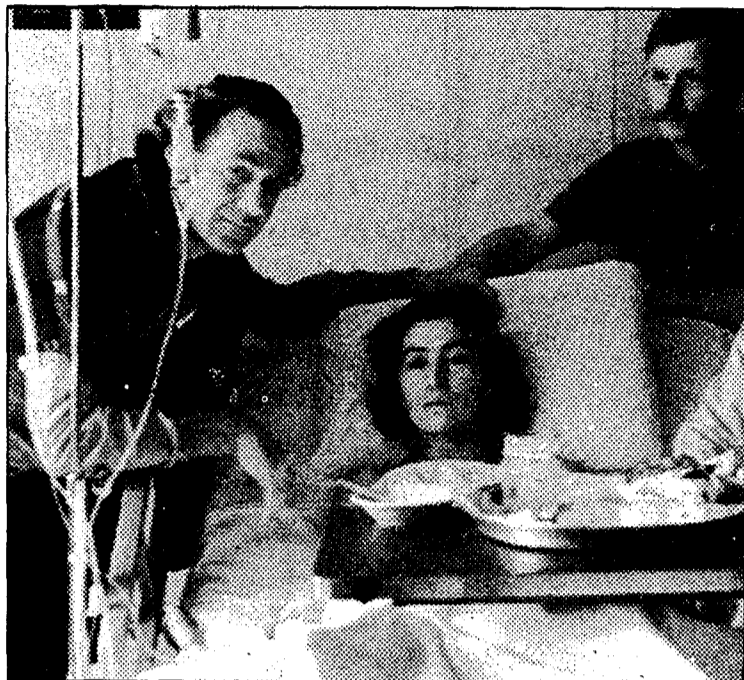
Jean-François ha retornat de Mèxic amb una idea fixa: donar testimoni. Metge anestesista, de 34 anys, treballant a l'hospital Henri-Mondor de Créteil, va contactar a les vuit del matí, després del sisme, amb l'aeroport de Roissy, i a les onze, sortia formant part del quadre d'una missió de sanitat responent a la crida de les autoritats mexicanes, i no imaginava pas que esmerçaria vint-i-dues hores a deslliurar una jove metgessa anestesista.

Encara menys es pensava que es retrobaria, cristià amb un altre metge, cristià també, al capçal d'una cristiana i que aquest salvament seria una història de fe, al cor de la lluita entre la vida i la mort.

"Dóna'n testimoni, ja que tornes a França" va dir-li Maurice, cirurgià francès desembarcat sol de Papeete, enviat en missió per Caritas. "Maurice és un tipus sorprenent. Allí, a la seva illa, prop de Tahití, hi ha de tot per ser feliç, i ell n'és. Però al mateix temps li falla alguna que altra cosa perquè la seva vida tingui un sentit. S'ha sentit enxarpat per una crida i va posar-se en marxa... tot sol".

Ella, és Marta Torres. Emprisonada sota les runes d'un immoble de quatre pisos. 650 tones de formigó esfondrat fent un apilonament de 2'50 metres d'alçada. Captiva dins un forat de 80 per 30 centímetres. Una cama aixafada, un braç entrapat al seu darrera... "És gràcies a l'obstinació d'una de les seves col·legues que vam saber que ella era allí i que hi havia alguna esperança que visqués.

Haviem sentit els seus crits. Se'ns feia difícil, al principi, localitzar-la. Per mi, no era el crit d'algú que temés la mort, sinó el d'algú que lluitava per la vida i volia testimoniar el seu afany de viure. Això canviava les idees preconcebudes com la que pels mexicans la mort és una fatalitat. Marta, perquè era creient, com els altres cristians que he trobat per allí, volia viure. I per tant, en les condicions en les quals ella es trobava, conscient del seu estat físic, patint enormement, hauria pogut decidir lliurar-se a la mort. El seu germà va confirmar-me, per altra banda, que el que l'ha

fet aguantar ha estat la seva fe."

Durant l'operació de desrunament, l'equip de bombers i els metges van poder, gràcies a un sistema de ràdio i l'ajuda d'un intèrpret, dialogar amb la Marta que no va perdre consciència en cap moment. Ens deia: "Ja veig la llum". I aquesta llum era per a ella el símbol de l'esperança, de la vida. Més tard va explicar-nos que des del moment que va veure aquesta llum no havia dubtat. Quan per la nostra banda veïem que anàvem al fracàs, que ens veuríem obligats a abandonar-la..."

Un moment clau va ser quan els bombers van poder agafar la seva mà lliure. "Allí vaig poder-li administrar un gota a gota. Feia cinc dies que no havia begut, atrapada en la seva presó de formigó... i així vam poder fer un treball de reanimació. El contacte amb aquella mà fou fabulós. Seguidament vaig poder fer lliscar la meua mà i tocar-li la cara que no podia veure, sentir la seva respiració... el bategar de la seva vida. Això, més que una emoció, ens ha permès salvar un dels moments més difícils. En el fons, és la rauxa de viure de Marta, la seva fe, el que ens ha dinamitzat.

Nosaltres li fèiem molt de mal: estava atrapada entre un mur de formigó que calia abatre amb el martell neumàtic. Tenia l'orella contra el mur i, per moments, era tan inaguantable, que va demanar ens aturéssim. Després va caldre atacar les barres i els ferros del formigó amb foc a pressió. Era al seu darrera. Es va cremar..."

Durant la nit, vers les quatre de la matinada es produí el moment crític. Els bombers ens digueren: "No pot fer-se res més. O abandonem, o intentem el cop

final corrent el risc que sigui esclafada". Efectivament, faltava trencar la biga mestra que aguantava la capa de formigó sota la qual hi havia Marta. No hi havia altra solució. I havia el risc que tot s'ensorrés i ella moriria aixafada en horribles condicions. Va plantejar-se'm el problema de l'eutanàsia: jo tenia el dret si la cosa anava malament, d'adormir-la, sabent molt bé que adormir una persona que ha estat cinc dies sense beure, que ja no té resistència física, és matar-la... Vaig respondre'm amb plena consciència, sí. Vaig connectar la xeringa al tub del gota a gota, a punt de funcionar si la xapa s'esfondrava..."

El mateix tub que li permetia aguantar el cop. Jean-François recorda molt bé que diverses vegades li havia demanat a la Marta que mogués la mà a fi que el sèrum passés millor. La Marta va respondre: "Sento com l'aigua penetra en mi." L'aigua de la vida.

"Quan vaig veure el somriure dels bombers, vaig saber que havíem guanyat". La xeringa de la mort era inútil, s'havia vençut... "Aleshores es feu un balanç del seu estat, i se li feren les indispensables cures abans de sortir del seu forat." Era viva, i digué: "Mai més no caminaré com abans...". Metge, havia fet el diagnòstic de la seva cama inservible, aixafada, gangregada, que era necessari amputar. Però quan va dir això, no era una constatació fatalista, ja que en les seves paraules també hi havia un: "tornaré a caminar". Hi havia l'esperança. Ens deia, una vegada més, que havia lluitat per viure i que hi havia fe en la seva vida. És la lliçó de vida i de fe que jo he après de Marta Torres".

Recull de J-F.B.

Catalunya
Cristiana

Redacció i Administració: C/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona
Tels. 215 / 27 39 - 28 05 - 27 84

Publicitat: EDICIONS TERRA NOSTRA, S.A.

Impressió: Publicacions Periòdiques i d'Arts Gràfiques, S.A.L.
Dipòsit Legal: B. 14.387/79

Subscripcions anuals:

Catalunya: 2.500 pessetes; resta de l'Estat espanyol,
Andorra, Gibraltar i Portugal: 3.000 pessetas.

Europa: 6.000 pessetes.

Amèrica: 7.750 pessetes.

Àfrica, Àsia i Filipines: 8.500 pessetes.

Oceania: 11.000 pessetes.

Difusió
controlada
per O.J.D.

Rèquiem per a un camperol...

No fa pas gaire que mossèn Ballarín, el capellà de Queralt, com s'acostuma a anomenar, es veu que va fer una al·lusió a les "txeques" comunistes que van funcionar a Barcelona. Bon vent i barca nova! Jo mateixa en vaig visitar una a l'antic con-

vent de Sant Elies, ben poc temps d'acabada la guerra civil. Mai més no tornin! Hi tenia una companya d'escola del poble que hi havia reingressat després de passar els tres anys a casa. Com que havia estat aquells anys a l'estranger, ja des de molt abans del 36, coneixia poquetes coses d'aquells temps. Així que no hi vaig anar per conèixer la "txeca" fa-

mosa, que no en sabia res; però sí que em convidava a veure tota la casa ben malmesa encara. Bé, allò que va passar, va passar, i no podem dir que no va passar. No hi ha blasfèmia pitjor que blasfemar contra la veritat...

Als pocs dies, i en una carta a l'AVUI, un lector criticava l'al·lusió de Mn. Ballarín, dient fins i tot que no hi havia hagut mai cap "txeca" a

Barcelona. Amic que ho vas escriure, hi ha moltes coses que ens hauria agradat que no haguessin passat; però si van passar, cal acceptar-les. Fora com si un malalt s'amagués la ferida. És millor dir-la al metge, i que ens ajudi a guarir-la. Val a dir, també, que aquesta tendència a voler canviar la història està un xic de moda, des de la televisió estatal fins a molts judicis que sentim i llegim. Però, pel fet de negar-lo, un fet deixa de ser-ho?

És a dir, per una part, no es pot recordar les coses dolentes que han succeït. Però per una altra, ve el Sr. Francesc Betriu, pren una novel·la de Ramon J. Sender, en fa una pel·lícula, i ja tenim tots els diaris i les televisions oferint-nos detalls de l'esmentada cinta, amb tots els seus ets i uts. No havíem quedat que tot això no va passar? Que no és més que un mal somni? Que cal viure de la realitat present? No em fico en el valor de la cinta, que pel que he pogut llegir és ben minso. I a més, tret d'una novel·la. Presentat com una veritat. I fins ara no he sabut de ningú que li hagi retret de desembolicar papers que fan pudor. Això no és la llei de l'embut?

Al Sr. Betriu li recomanaria, si vol ser una persona correcta, de no anar tan lluny a buscar la seva inspiració, a l'Aragó. Al seu mateix poble pot preguntar com va morir Mn. Alfons el rector de Conques que n'era fill, talment com el vicari de Pobla i bastants altres de les rodalies... Ara bé, entre la veritat i els diners, la fama o l'arribisme polític, molts homes claudiquen. És tan humà de fer-ho! Potser massa humà.

NÚRIA JORDÀ QUER

Per construir un temple a Moçambic

Sóc missioner de Moçambic. Aquí la nostra situació, tant social com política, va millorant a poc a poc gràcies a Déu. Malgrat que el govern és marxista-leninista, respecta les diferents religions i darrerament concedeix permisos per construir temples, cosa que fins fa poc estava prohibit. L'any passat vaig poder construir dues capelles amb pals i palla.

Aquí en la seu de Changara, on fa deu anys que hi vaig arribar, dic la missa sota un arbre. Després de molt demanar m'han concedit un terreny i penso construir una església bastant gran perquè en aquesta zona augmenta el nombre de cristians que vénen al temple. Sent, a més, seu central de tota la Missió crec que mereix una església espaiosa i aquí no hi ha cap sac de ciment, tot ve importat del país veí, Zimbabwe. Tampoc no tenim diners per importar. Ho esperem tot de la divina província que inspira la mà generosa del benefactor.

Per aquest motiu m'atreveixo a escriure-us per si voleu publicar a "Catalunya Cristiana" la meua petició. Espero que hi haurà persones bones i benestants que podran i voldran col·laborar. El preu global del nostre temple està calculat en un milió de pessetes i començarem nosaltres mateixos a construir quan rebem el primer donatiu, que pot fer-se efectiu a les "Auxiliars de les Missions", C/. Calaf, 13, 08021 - Barcelona.

Per endavant agraeixo el gest generós de publicar aquestes línies.

PARE ALBERTO FONT
CASTELLÀ

Missioner de Moçambic

Esglésies romàniques de la Cerdanya

Aquest estiu hem iniciat la tasca de visitar i portar un modest arxiu de les esglésies romàniques de la Cerdanya.

De seguit, però ens hem adonat, si bé ja ens ho imaginàvem, que n'hi ha massa de deixades; i encara pitjor, moltes que cauen per moments. Interessats per l'art romànic sabem que això no és només un problema d'aquesta comarca sinó de tot el Principat. Com exemple: Referint-nos a la Cerdanya hem comprovat que n'hi ha un 20% en ruïnes i una gran quantitat en mal estat.

Creiem que això ens hauria d'avergonyar als catalans, i encara més als que som creients i amants de l'art. Imagineu-vos els que som les tres coses! Per cada una d'aquestes raons no hem de permetre el seu enderrocament, no només pensant en la seva bellesa artística sinó en què aquestes foren alçades pels nostres avantpassats en memòria a Déu quan nosaltres estem ajudant a la seva destrucció.

De tot això no en podem donar tota la culpa a les institucions perquè una gran part la tenim nosaltres: fem alguna cosa per posar-hi remei?

També hem vist cementiris molt deixats, cosa que la gent dels pobles podria arreglar i hem d'ésser conscients que com a voluntaris en les tasques de reconstrucció podríem fer-hi molt, a part de pressionar aquestes institucions per que es fessin les pertinents millores.

Tot i això hem de reconèixer que darrerament es du a terme un important esforç de reconstrucció.

I acabem felicitant a tots els que amb el seu esforç hi ajuden.

ORIOI DAVÍ i RECASSENS
ARNAU FIGUERAS i
SABATER

QUALITY • QUALITÉ COPRAL

Servimos cosas sabrosas y de confianza a más de 7.000 establecimientos que venden «lo mejor», en Barcelona-ciudad y provincia. Somos una organización joven y dinámica que distribuye únicamente productos de Gran Calidad.

Por eso hemos adoptado un símbolo de alcance internacional:

Consorci de Productes
Alimentaris, s.a.

Progrés, 272 Tel. (93) 398 01 11 Badalona (Barcelona)

Productos sabrosos y de confianza elaborados por:

SAN DALMAY • LIBRA • CARSODO • GRÉVOL • LOZA • LOS ROMEROS •
NOGUERA INDUST. CARNICAS • VILA-VILA • VALDY • CIGANDA •
INDUST. LACTEAS SAN VICENTE • EL ALCAZAR SEGOVIANO

Barberí, S.A.

Fontanella, 26 - OLOT (Girona-Espanya)
Telèfon 26 03 81

Fundició de campanas - fundició de ferro -
bronzes d'art.

Premiat amb medalla d'or a l'exposició
de Barcelona de 1888

Catalunya

El català ha estat i és una llengua amenaçada segons Tovar

Antonio Tovar, membre de la Real Acadèmia de la Llengua Espanyola, manifestà que "una llengua amenaçada com ha estat i és el català té dret a exagerar les seves posicions."

Tovar assenyalà que el problema de la convivència de les llengües "és una qüestió de llibertat, de bilingüisme. En el cas del català i el gallec no és tan difícil com en el cas basc". Tovar afegí que Catalunya ha de ser un país bilingüe, sense predomini excessiu de cap de les dues llengües i amb llibertat per exercir ambdues.

59 bars tancats per ordre governativa

El Govern Civil de Barcelona ha ordenat el tancament de 59 bars o pubs a causa de diverses infraccions, entre les quals destaca la presència de drogues a l'interior de l'establiment.

En la seva distribució geogràfica, la major part de bars clausurats es concentren a la ciutat de Barcelona. A la Ciutat Vella foren denunciats setze bars, mentre que a la vila de Gràcia ho foren 7, igual nombre que els sancionats a l'Hospitalet de Llobregat.

Catalanització de Galerías Preciados

L'empresa comercial Galerías Preciados ha fet saber que donarà prioritat al català en els rètols dels seus establiments de Catalunya. Hi continuarà havent bilingüisme, però amb el text en català a sobre del castellà.

Aquest acord s'ha pres en una reunió dels directius de l'empresa i membres de la Crida a la Solidaridad. Aquests havien fet previament unes gestions per tal de normalitzar el català als gran magatzems.

La Generalitat crea efectes timbrats

La Generalitat de Catalunya disposa ja d'efectes timbrats per al pagament de taxes que determini la llei, d'altres tributs propis, i de sancions administratives que imposin els òrgans d'aquesta institució. El Diari Oficial publicarà el Decret de creació d'aquests efectes timbrats en els quals figura l'emblemata de la Generalitat i que adquiriran dues formes: la del segell o la del paper de pagaments.

Espanya

Productors de Jerez protesten a la CEE

Exportadors del vi de Jerez qualificaren d'indignant el fet que Espanya no hagi aconseguit l'exclusiva de la denominació d'origen Jerez-Xerez-Sherry mentre els vinaters francesos han imposat els seus criteris en el si de la CEE. Així ho afirma una nota difosa pel "grup d'exportadors de Sherry" i la secció xeresana de la Federació d'Empresaris de Vins i Begudes Alcohòliques (FEVY-BA), que es refereix a la previsible decisió de la CEE de prohibir l'aplicació de l'expressió "mètode champagnois" als vins espumosos espanyols. Els empresaris xeresans consideren que França té molts menys arguments "però més fermes" que els utilitzats en el seu dia per Espanya per defensar els sucx xeresans dels britànics.

El PSOE recorre contra la Llei de la Funció Pública de CATALUNYA

El Consell de Ministres aprovà presentar un recurs d'inconstitucionalitat contra la Llei de la Funció Pública de la Generalitat de Catalunya. El motiu al·legat pel Govern central està relacionat amb l'article 24 en el qual s'estableix que els aspirants a l'Administració han d'acreditar el coneixement oral i escrit del català. Es dona la circumstància que aquesta és l'única llei institucional que ha estat totalment consensuada per tots els grups polítics del Parlament.

Denuncien la castellanització del gallec

L'Associació d'Amistat Galoico-portuguesa va denunciar "la normativa castellanitzant que vol imposar el govern gallec", segons informà un portaveu del segon Simposi Internacional de Lingüística, que se celebra a Viana do Castelo. Aquesta associació reivindicà un sistema lingüístic comú per al gallec i el portugués "per tal que el gallec pugui recuperar la seva història i el seu geni original". Diversos professors que intervingueren en el simposi van subratllar que l'opinió dels romanistes contradiu les tesis del govern autonòmic gallec.

Els camps del Cantàbric aclaparats per la sequera

El camp de les comunitats autònomes de la cornisa cantàbrica es troben a frec d'una situació catastròfica per culpa de la sequera.

Els ramaders bascos, juntament amb els de Galícia, Astúries i Santander, es reuniran pròximament a Oviedo per analitzar la situació del sector i demanar al Govern la declaració de zona catastròfica.

Per al conseller d'Agricultura d'Astúries, en canvi, "la situació pot qualificar-se de difícil, però no tan greu com per a demanar una zona catastròfica". L'avalua-

ció realitzada per aquesta conselleria creu que les pèrdues són de 2.515 milions de pessetes.

A Cantàbria, les pèrdues ocasionades per la sequera puguen a 3.500 milions de pessetes, segons un estudi de la Conselleria de Ramaderia i Agricultura del mes de setembre.

A Galícia, la sequera repercuteix al camp de manera "preocupant, però dins d'uns límits admissibles", segons ha manifestat un alt càrrec de la conselleria d'Agricultura.

Al País Basc, els sectors agrari i ramader sofreixen importants pèrdues a causa de la sequera, per valor de diversos milions de pessetes.

Món

L'atur a la CEE arriba a l'11 per cent

L'índex de desocupats a la Comunitat Econòmica Europea (CEE) passà del 10,9 per cent durant el mes d'agost a l'11,1 per cent el setembre d'aquest any, informà un portaveu comunitari. A finals de setembre, el nombre total d'aturats registrats era per al conjunt de la CEE, excepte Grècia, de 12,6 milions de persones, afegiren aquestes fonts. Les dades sobre el desocupament reflecteixen una certa estabilitat del nivell anual d'atur. Així, l'increment del nombre d'aturats el setembre és de l'1,3 per cent respecte al mateix període de l'any anterior, mentre que el setembre del 1984 ho fou del 5,6 per cent. L'atur augmentà a Irlanda (8,5 per cent), Itàlia (8,1 per cent), Alemanya (5,0 per cent), Gran Bretanya (1,9) i França (0,8). En canvi, el nombre d'aturats baixà l'últim any a Dinamarca (-12,6), Bèlgica (-10,6), Holanda (-7,8) i Luxemburg (-6,8).

Un líder palestí col·labora amb ETA

El líder radical palestí Abu Nidal afirma que el seu grup, el moviment Fatah-Consell Revolucionari, amb el suport de Síria i Líbia, col·labora amb diverses organitzacions terroristes europees: ETA, la RAF (fracció de l'exèrcit roig), el IRA, les Cèl·lules Comunistes Combatents belgues i la francesa Action Directe.

En llargues declaracions al setmanari alemany "Der Spiegel", Abu Nidal, que no dona més detalls sobre aquesta presumpta col·laboració, la justifica assenyalant que "els imperialistes s'han unit per combatre'ns a tot arreu, a la qual cosa nosaltres hem contestat unint-nos també!"

Abu Nidal es reconeix autor de l'atemptat que va costar la vida l'any 1982 a l'ambaixador israelià a Londres, Sholomo Argov.

El Govern canadenc contra el tabac

El ministre de Sanitat i Benestar del Canadà, Jake Epp, va fer públic un programa per reduir el consum de tabac davant els mitjans de comunicació del país.

El pla inclou un vídeo de música rock per als joves, "Break Free", en el qual se suggereix la idea de deixar de fumar.

Des del maig del 1982 es realitzen a Canadà campanyes per

controlar l'ús del tabac, a iniciativa d'organitzacions particulars com l'Associació Canadenca contra el Càncer, l'Associació contra les Malalties Pulmonars, entre d'altres.

Ara mateix

Cristians als partits

J. CARRERA PLANAS

Ben aviat farà deu anys que el nostre país iniciava el procés de retorn a la democràcia i a l'autonomia. Entre els balanços valoratius que suscitarà, sens dubte, aquesta escaiença m'agradaria d'introduir-hi el següent: com ha funcionat el compromís polític dels cristians, durant aquest temps? No parlo ara del capteniment electoral dels catòlics —que és una altra qüestió— sinó de l'evolució d'aquells que, després d'una llarga espera, podien, finalment, gràcies a la nova situació, satisfer les seves ànsies de compromís polític, forjades i encetades en la clandestinitat.

Probablement, el més positiu d'aquest balanç serà el nombre i la generositat dels cristians que han fet acte de presència en gairebé tot el ventall de les opcions possibles avui i aquí. En efecte, és molt important la quantitat de persones públiques —algunes de força relleu— que trobarem en la fe —o als entorns de la fe— els primers estímuls per a una acció que desembocà després en la política.

Ara bé, aquesta revisió també suggereix alguns interrogants i presenta més d'un punt feble.

La política, tal com ara es desenvolupa, ¿és realment un instrument apte perquè una persona que sent l'amor als altres pugui promoure la justícia, el bé comú, la defensa dels desvalguts...?

Potser idealitzàvem massa quan, ara fa quinze o vint anys, molts predicàvem que la caritat, ultrapassant necessitats anecdòtiques, havia d'inspirar projectes polítics de transformació general. O potser la política que ha vingut no és ben bé la que calia. En tot cas, avui el funcionament dels partits, convertits en màquines electorals que només treballen a ple rendiment en temps de campanya, deixa sense feina el militant de base que hi cercava una eina de treball per a cada dia. I la subordinació dels ideals a la tàctica de partit, ha gelat la il·lusió d'incomptables ciutadans, abans disposats a sortir al carrer per qualsevol causa col·lectiva i ara remisos a moure's de casa per a res.

A vegades, i sense que m'avingui a renunciar al que abans predicàvem, em sento endut a prendre una actitud inversa: davant la inoperància, en determinats casos, de les institucions públiques, cal adoptar iniciatives d'emergència per a respondre a necessitats anecdòtiques inajornables... No voldria fer derrotisme, però penso que els partits haurien de reflexionar sobre això, si volen trencar el sostre de l'u per cent de ciutadans afiliats que se'ls atribueix.

Un segon interrogant seria sobre la capacitat d'influència cristiana del creient compromès: fins a quin punt hi ha una incidència real del cristià en la política? El tema és delicat. Entre una actitud "propositiva" que consisteix en l'elaboració d'alternatives polítiques originals, a partir d'una visió de fe o, com sol dir-se amb eufemisme, d'un humanisme cristià, i una actitud "crítica", consistent a entrar com a llevat en opcions concebudes a partir de diverses ideologies, la majoria de militants catòlics ha optat per la segona. És una opció correcta i menys complicada que l'altra. Ara bé, cal exercir de debò la crítica. Podem acceptar que molts continguts polítics elaborats a partir d'ideologies discutibles coincideixin amb una visió de fe. Però no la totalitat. ¿És possible de professar, a l'interior de la comunitat eclesial, una concepció cristiana de la família, de la llibertat, de la justícia social, dels drets de la persona enfront de l'Estat... i viure tot això clandestinament en el partit? La veritat és que no es veuen gaires indicis de denúncia des de dins del propi partit, a partir de la fe. I hem de reconèixer que alguns mals actuals del país: com ara el sectarisme, la manca d'assistència entre discrepans, la suficiència de molts dirigents, el retorn de l'endèmica dicotomia entre llibertat —o nacionalisme— i canvi social... acusen, entre altres factors, una certa absència o debilitament de valors genuïnament cristians.

El papa Joan Pau II, tres dies a Sardenya

Prioritat per solucionar el flagell de l'atur

DIVENDRES: El Papa a 400 metres de profunditat

Per primera vegada a la història un Papa en l'exercici de la seva missió apostòlica baixà a les entranyes de la terra per donar testimoni de la seva solidaritat amb els miners. Va vestir impermeable especial i es va cobrir el cap amb el casc protector; baixà amb l'ascensor fins a l'espai obert d'una galeria a 400 metres de profunditat. Un grup de miners el rodejà i s'establí un diàleg obert.

Els problemes dels miners

Els miners li explicaren els seus problemes i el Papa demanà que li enviessin a Roma un uniforme. "Això és un saló comparat amb les galeries on treballem", li digueren. "Ho sé, ho sé, conec la mina", va respondre el papa, que els recordà la seva experiència d'obrer: "Me les vaig haver d'heure amb la pedra; conec el vostre dur treball i, he vist mines on els homes treballen de genolls". Un minaire li digué: "La vostra presència entre nosaltres augmenta la nostra esperança; el creiem". Un altre aconseguí fer-se escoltar: "La doctrina social de l'Església ens ajuda en la nostra lluita". El Papa beneí una làpida amb una petita estàtua de la Mare de Déu, que recordarà en les profunditats d'aquesta mina els moments que Joan Pau II hi fou present.

Vinc mogut per un sentiment viu de solidaritat

De nou a la superfície, el Papa parlà davant de cinc mil persones: "Vinc mogut per un viu sentiment de solidaritat i convençut que les dificultats de la vostra activitat no ha de ser obstacle a la realització dels objectius que donen sentit i dignitat a la vida". El Papa reafirmà que l'Església té gran interès a seguir pas a pas el camí d'estar a prop dels que sofreixen i són indefensos i aixecà la seva veu contra les sistemàtiques violacions de la dignitat de la persona humana; l'explotació de l'obrer, la creixent onada de misèria i, fins i tot, de fam. Avui com ahir, l'Església reivindica el dret de l'obrer a un treball digne, equitativament retribuït, per a ell i per a la seva família.

El treball no és producció ni finalitat econòmica

Per a l'Església el treball no és quelcom reductiu, afegí, sinó component de la realitat humana. Només la fe dona un sentit complet al treball i li dona un fonament transcendent d'una justícia que no està a caprici dels interessos, o al joc de les interpretacions ideològiques. Joan Pau II no es cansa de repetir, adreçant-

A Sardenya hi ha homes que consideren més difícil perdonar, que venjar-se. L'estada de Joan Pau II a l'illa predicant "una civilització d'amor" va fer que l'estudi de Nuoro, una dona, Eva Cannas, perdonés públicament els as-

sassins dels seus dos germans, morts en l'espai de vint dies.

Publiquem una atepèida crònica de l'estada a Sardenya i un resum dels seus principals discursos.

Joan Pau II a Sardenya —Càller— beneix uns infants, que abillats amb la indumentària típica, li donaren la benvinguda i li oferiren un pom de flors a la seva arribada a aquesta població.

se als grups socials i als dirigents que el valor del treball humà no pot ser reduït a un simple procés de producció, o ser considerat només en relació amb una finalitat econòmica.

A una Sardenya que sofreix percentatge d'atur de més de l'onze per cent, el Papa expressà la seva preocupació per aquest fenomen que colpeja la societat industrialitzada. Va doldre's de la taxa d'atur i va fer una crida a les

autoritats nacionals i regionals i a totes les forces polítiques que proclamen el bé veritable de l'home, perquè considerin prioritari solucionar el flagell de l'atur. El Papa arribà a l'illa amb un avió que aterrà a l'aeroport de Decimomannu, de caràcter militar i base de la Otaven. Visità la catedral. Esmorzà i descansà a l'Arquebisbat. A la tarda visità la ciutat de Oristano. Celebrà una missa, va saludar la població i a la catedral parlà als malalts i monges

de clausura. El Papa va passar la nit a Oristano.

DISSABTE: Contra l'odi i la violència, la civilització de l'amor

Joan Pau II adreçà el dissabte un missatge de reconciliació basat en els principis cristians per eradicar la violència i la venjança, xacres endèmiques a algunes comarques de la illa de Sardenya.

"El pes negatiu de la cultura de la violència es venç amb la força i, la tenacitat i constant proposta de la civilització de l'amor", digué Joan Pau II a Nuoro, davant de milers de persones. En aquesta terra, cor de Sardenya, exaltà les virtuts del poble sard, la unió de la família, la fidelitat a la paraula donada, l'hospitalitat, l'amor a la pròpia terra, el sentit de la justícia i advertí els vicis que s'oposen a la ferma tradició cristiana sarda: la "vendetta", l'agressió als béns d'altri, el segrest. Del 1900 al 1985 es produïren 330 segrestaments de persones.

L'home és millor del que sembla

El Papa va insistir que l'amor pot vèncer la violència i, aplicà les paraules de Pau VI: "Els homes, en el fons, són millors del que sembla, més infelïços que dolents, més il·lusos que obstinats, més necessitats de veritat i d'amor que d'abandonament i refús".

Abans s'havia reunit a la catedral amb sacerdots, religiosos i religioses i els donà com a consigna per a l'acció pastoral a l'illa "evangelitzar en la comunió i en la pacificació". Va dir que "l'evangelitzador i el catequista han de ser conscients del caràcter transcendent del missatge evangèlic respecte a totes les cultures humanes. La missió de transmetre els continguts de l'evangeli, paradoxes per a la saviesa del món, molt sovint és una missió ingrata. Si l'èxit no s'aconsegueix, cal evitar o desviar els seus continguts.

Superar la fractura entre l'evangeli i la cultura

A la tarda es traslladà a Sàssar. Parlà a la Universitat i celebrà missa a un estadi. En l'homília exhortà que la fractura entre l'evangeli i la cultura sigui superada, invitant a una obra d'inculturació de la fe que transformi, mitjançant la força de l'evangeli, els criteris de judici, els valors, els models de vida, perquè el cristià continuï oferint a l'home de la societat industrialitzada sentit i orientació per a la seva existència.

DIUMENGE: Amb els joves i presos

El papa Joan Pau II va concloure el seu viatge de tres dies a Sardenya amb una entrevista amb els joves de Càller, illa amb el més gran percentatge d'atur, en la qual mostrà la preocupació pels seus problemes i els encoratjà a traçar un projecte de vida tenint en compte els valors fonamentals de la vida, bàsics per a construir la nova societat. "L'atur—digué el Papa després de fer una crida a les autoritats perquè ho solucionin— no és una cosa tan greu com per fer naufragar una vida. No us acontenteu amb la mediocritat, feu-ne una obra

mestra personal i no us espanteu per les dificultats de la societat actual”.

Joves no renegueu de la vostra família

El Papa que al matí visità l'Hospital Civil, on va veure 700 malalts i disminuïts ingressats, celebrà la santa missa al santuari de Bonaria, en la qual recordà el deure irrenunciable de l'evangelització que té l'església, manifestà als 250.000 joves sards que anaren a escoltar-lo: “No renegueu de la vostra família ni de la vostra rica herència sarda. Preneu seriosament la vostra formació intel·lectual. I tingueu cura del principal valor que encoratjarà a tots els altres: el d'una fe sincera i profunda que sigui substància de la vostra vida. Assistiu a les catequesis per a formar-vos millor i visqueu la caritat en tota la seva dimensió per a ser autèntics seguidors de Crist i els seus testimonis”.

Comprendre el pres a la presó

En la missa concelebrada a migdia amb 15 bisbes i 70 preveres davant el santuari de Bona-

ria, a la qual assistiren dues-centes mil persones, Joan Pau II insistí que l'Església no pot desistir mai la seva missió missionera. “Encara que en efecte —digué—, el Concili Vaticà II hagi expressat un profund respecte per les religions no cristianes, roman en tot el seu vigor, en canvi, la invitació apressant que té la seva font immediata en l'amor de Crist”.

Durant la seva visita a la presó de Bon Camí, el Papa encoratjà els cent presos que el reberen al pati, a l'esperança i a no caure a la temptació de dubtar de l'amor que Déu els té, de la seva proximitat i de la seva ajuda. Fent-se el protaveu d'ells i de tots els presos d'arreu del món, digué que l'Església invita tots els homes a comprendre “el vostre desig d'una vida millor, madurada en l'experiència del dolor”. Demanà a la societat que els comprengui i els faciliti la reinserció “si esteu disposats a dur un missatge de pau, de civilització, de fraternitat. L'església proclama la necessitat d'un gest de caritat que permeti tot home sortir de tots els condicionaments que el dugueren a opcions desafortunades”.

A la mateixa tarda del diumenge, dia 20 d'octubre el Papa tornà a Roma.

El Papa cobert amb el casc de miner a quatre-cents metres de profunditat.

La diòcesi de Perpinyà prepara un Sínode

Adaptar la pastoral a la vida

Els problemes sobre la fe, la catequesi i la pastoral que afecten la diòcesi de Perpinyà, capital de la Catalunya Nord, són molt semblants als que es produeixen aquí, entre nosaltres. Publiquem íntegra l'entrevista de C. Haumeu, de "La Croix" amb monsenyor Jean Chabbert, bisbe de Perpinyà des de fa tres anys, en la qual explica la seva decisió d'un sínode per ajustar millor la pastoral a les realitats de la seva diòcesi.

Monsenyor Jean Chabbert, bisbe de Perpinyà.

—Per què aquesta decisió de preparar un Sínode?

Aquest departament té necessitat d'un relleu apostòlic. És pobre en sacerdots (100 per 340.000 habitants) i les comunitats religioses van reduint-se. Al contrari, es fa present un borbotlleig i un desig de presa de responsabilitat entre els joves i els laics, que no podem pas deixar passar sense perill de decoratjar-los. Finalment, al camp, on les esglésies són nombroses, la població decreix mentre a Perpinyà-ciutat es desenvolupa amb grans agrupaments i d'ací la necessitat de noves implantacions i noves estructures eclesials.

Generalitzant, diem que la pastoral de l'Església a França ha estat una pastoral de medi. Aleshores, aquí com a altres llocs, els medis, creuats per corrents culturals, no són pas més definits.

Malgrat la crisi, no es pot pas dir que el medi obrer de França (fins i tot entre els immigrants) sigui un veritable món de pobresa, comparat al Tercer Món. També hem de mostrar-nos molt atents a tot el que està naixent, i que pot transformar radicalment l'anàlisi de la societat que hem creat després de la guerra. El Sínode mirarà de reajustar la nostra pastoral a la vida, les realitats sociològiques noves, i avaluar com el domini de l'home sobre el cosmos ateny al projecte creador. Ja que les descobertes actuals interpel·len la nostra fe davant la nostra moral.

—Quina serà la pràctica organització del Sínode?

—Una preparació del voltant de dos anys tant important com el mateix Sínode. Abans de les assemblees sinodals farem una

enquesta sociològica i un sondeig específic: si voleu, una mena de visió de conjunt de l'Església en aquest departament. Hem començat a difondre un full en tres llengües: allí s'expliquen les raons del Sínode i un qüestionari permet de conèixer les esperances envers l'Església.

Després instal·larem els tallers encarregats d'elaborar els projectes pastorals, a partir dels quals el bisbe prendrà un cert nombre de decisions. Aquesta preparació, i després el mateix Sínode, seran animats amb celebracions litúrgiques. Es tracta, en certa manera, de preparar una nova Pentecosta en aquesta diòcesi.

—L'Església, ¿també ha de respondre a les preocupacions dels no creients?

—Aquest és el projecte: els creients, els no creients i també els anticlericals. A la vista de les

primeres respostes dels qüestionaris, constatem que un aparell crític es posa en marxa a l'interior i a l'exterior de la comunitat cristiana. També treballam amb un equip “emigrant” i un equip islamo-cristià. El possible emergiment d'una França pluricultural obliga l'Església cristiana a imaginar com se situarà amb referència a les altres cultures. En aquest departament és un problema que hem d'abordar necessàriament ja que la immigració és molt important. També hem de qüestionar-nos sobre la multiplicació de les sectes: ¿la nostra Església no és massa freda, massa anònima i les comunitats cristianes prou caloroses?

L'orientació d'aquest Sínode és missionera i es pregunta sobre el sentit de la paraula de Jesucrist en el món d'avui, a fi que puguem pensar l'Església de l'any 2000.

Consorci de Productes Alimentaris, s.a.

Progrés, 272
BADALONA (Barcelona)
Tel. (93) 398 01 11

EMBOTTITS - PERNILS I FORMATGES

• SAN DALMAY • LIBRA • LOZA • LOS ROMEROS
• VILA-VILA • CIGANDA • NOGUERA • VELAMAZAN
• POSTIGO • EMBUTIDO PARIS • VALDY • LACTEAS
SAN VICENTE

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

"Per ací seguim rebent C.C. amb força puntualitat. Ens omple de joia tenir notícies fresques de casa. Gràcies per tot el vostre treball en aquest apòstolat."

Loum-Ville, Camerú

"Endavant en la vostra tasca! Gràcies per la normalitat i puntualitat amb que envieu C.C."

Llama (Via Chiclayo), Perú

"Estem lluitant amb els pobres i pels pobres, contra la desnutrició infantil i contra tota classe de misèries. Rebem C.C. Moltes gràcies!"

Santa Rosa, La Pampa, Argentina.

"Ja fa temps rebo C.C. Vull dir-vos "GRÀCIES" de tot cor. M'ajuda molt."

AIGUA - Uruguai

400 MISSIONERS REBEN EL NOSTRE SETMANARI "CATALUNYA CRISTIANA",

gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

A causa de diverses circumstàncies, al llarg d'aquests sis anys, alguns s'han quedat sense padri o padrina.

Cada setmana en publicarem una relació, esperant que altres persones faran el possible per a no deixar "orfes" de CATALUNYA CRISTIANA, a aquests germans i germanes nostres.

MISSIONERS SENSE PADRI

IRMA ANTONIA AIXELA ROBELLO
AVENIDA BOCAGE, 15 B 3 - IZQ.
2830 BARREIRO
PORTUGAL ..... 6.000 Ptas.

PIERRE VAST (REVUE C. AFRICAINE)
1, RUE NEUVILLE B.P. 160
SAINT LOUIS C.C.P. 68-34 S.L.
SENEGAL ..... 8.500 Ptas.

M. ASSUMPTA PRAT SOBREROÇA
SANT PABLO 37-76 - CAS, 850
SANTIAGO
CHILE ..... 7.750 Ptas.

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms .....

Domicili ..... Tel. ....

Població ..... D.P. .... Província .....

subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner

(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:

- taló que adjunto
 gir postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització

Domiciliació:

Banc/Caixa .....

Sucursal n.º .....

N.º compte corrent .....

Població ..... Província .....

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meva autorització per aquest pagament.

Població ..... Data .....

Signatura:

"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on.
08007 Barcelona - Tel. 215 27 39

XXVI Assemblea General de la Conferència de les Organitzacions Internacionals Catòliques. — Se celebrarà del 7 al 12 de novembre, a la Casa d'Exercicis, de Sarrià (Barcelona). Tema: "La missió de les OIC en el món històric actual", amb la perspectiva de la preparació del Sínode del 1987 sobre el tema: "Vocació i missió dels laics en l'Església i en el món vint anys després del Concili Vaticà II". **Dijous, dia 7:** Acol·liment i reunió del Comité de Continuitat. **Divendres, dia 8:** Obertura i estudi de la primera etapa del tema: "Interpel·lació de les OIC davant els desafiaments més importants del món actual". **Dissabte, dia 9:** Segona etapa del tema: "Ser cristià i actuar en cristià davant aquests desafiaments". **Diumenge, dia 10 de novembre:** Conèixer Catalunya. Els participants seran acompanyats per les OIC locals. A les 9'30: Celebració de l'Eucaristia en diferents llengües, presidida pel Cardenal Narcís Jubany, a l'església de St. Felip Neri de Barcelona. A les 11'30: Al Saló de Sant Jordi de la Generalitat, conferència de Maria Martinell, directora de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials. Conferència del Dr. Joan E. Jarque, antic Secretari general de l'UCIP. Intervenció del President de la Conferència, i clausura de l'acte a càrrec del Molt Honorable President de la Generalitat. **Dia 11:** Taula Rodona, a les 9 del matí, amb el Centre de Gènova, Nova York, París i Viena. Assemblea Estatutària. **Dimarts, dia 12:** Comunicació del Consell Pontifici per als laics. Avaluació de l'Assemblea.

Entesa Judeo-Cristiana de Catalunya. — Celebrarà una Taula Rodona, el dimecres, 6 de novembre, a 3/4 de 8 del vespre, a la Sala Claret, c/. Llúria, 5, sobre: "El recent document del Vaticà per a una correcta presentació dels Jueus i del Judaisme en la predicció i en la Catequesi". **Organitzacions Catòliques Diocesanes.** — Enguany la diada de les Organitzacions Catòliques Diocesanes se celebra el vinent 10 de novembre, coincidint amb els actes públics de la XXVI Assemblea General de les O.I.C., i consistirà en els següents actes: A les 9'30 del matí, Missa a Sant Felip Neri de Barcelona. Seguidament, acte públic en el Saló de Sant Jordi del Palau de la Generalitat.

Institut de Teologia. CURS PER A L'OBTENCIÓ DEL TÍTOL DE PROFESSOR DE RELIGIÓ. — Les classes s'impartiran el dimecres i el dijous, a partir del 6 de novembre i fins el 15 de maig, de les 6'30 a les 7'15 del vespre. Matrícula i informació: Secretaria de l'Institut, c/ Diputació, 231 (edifici del Seminari), de les 6 a les 8'30 del vespre.

Les Organitzacions Catòliques Diocesanes inviten cordialment a tots els dirigents, militants i altres associats de les diferents organitzacions i moviments d'apòstolat seglar de la diòcesi.

Trobada en memòria dels excursionistes morts. — Organitza el Foment Excursionista de Barcelona, Gran Via, 579, tel. 254 54 16. Se celebrarà al conjunt medieval del Castell i Monestir de MUR, Conca de Tremp (Pallars Jussà), el diumenge, dia 10 de novembre. A les 12 h., ACTE CÍVIC. A continuació, a l'església de Mur, celebració de l'Eucaristia presidida pel P. Joan Botam. Tot seguit, cloenda i cant dels adéus. Preguem als Delegats d'Entitats o Grups, que passin als organitzadors de l'acte una nota aproximada dels assistents.

Parròquia de Sant Ferran. "ESTONA DE PREGÀRIA". — El GRUP DE JOVENT de la Parròquia de Sant Ferran (Gran Via, 406, tel. 223 97 46, al costat de la Plaça d'Espanya), us invita a tots, joves i grans, a fer una ESTONA DE PREGÀRIA davant el Santíssim, cada primer dilluns de mes. Ens trobarem a les 22 h. per a fer una breu preparació. Després la Pregària, i finalment el comiat. La propera trobada serà el **dilluns, dia 4 de novembre.**

ANFE. Sessions d'iniciació a la Bíblia. — Per a nois i noies. La propera sessió serà el **dissabte dia 16 de novembre**, a les 7 de la tarda, als locals de l'església del Sm. Sagriment, c/. Aragó, 268, baixos. És oberta a tots els qui vulguin participar-hi.

En memòria del Dr. Pere Tarrés

En memòria del Dr. Pere Tarrés

El dimecres dia 6 de novembre, a un quart de nou del vespre, a la Parròquia de St. Vicenç de Sarrià, se celebrarà una Eucaristia amb motiu del 10è aniversari del trasllat del cos del Dr. Tarrés a l'esmentat temple i per demanar a Déu la glorificació del gran metge, apòstol i sacerdot.

Presidirà la concelebració el Dr. Josep M.ª Gasol, arxiver i cronista de la ciutat de Manresa. Escaient-se enguany, el 80è aniversari del naixement del Dr. Pere Tarrés, cuidaran de l'organització de l'acte els "Amics del Dr. Pere Tarrés" juntament amb la "Federació de Cristians de Catalunya" de Manresa, la seva ciutat nadiua.

GRUPS D'ORACIÓ I D'AMISTAT. — **Diumenge, dia 3 de novembre**, a les 5 de la tarda, al col·legi Sant Vicenç, c/. Carolines, 18, RECÉS mensual, dirigit per Mn. Josep Mollfullada.

Institut de Teologia. CURS PER A L'OBTENCIÓ DEL TÍTOL DE PROFESSOR DE RELIGIÓ. — Les classes s'impartiran el dimecres i el dijous, a partir del 6 de novembre i fins el 15 de maig, de les 6'30 a les 7'15 del vespre. Matrícula i informació: Secretaria de l'Institut, c/ Diputació, 231 (edifici del Seminari), de les 6 a les 8'30 del vespre.

Santuari de Ntra. Sra. del Perpetu Socors (Balmes, 98). — SOLEMNE NOVENA A LA VERGE DEL PERPETU SOCORS. Del 9 al 17 de novembre. A les 7'30 de la tarda: Res del Rosari, oracions i cants de la novena, Santa Missa amb homília pel P. José Miguel de Haro, redemptorista de la residència de Madrid. El dia 16, dissabte, a les 8 de la tarda, celebració de les Noces de Diamant sacerdotals del P. Francisco de Armas, Noces d'Or sacerdotals del P. Antonio M.ª Carralón. El dia 18 a les 8 de la tarda, Missa en sufragi pels arxiconfreres i devots de la Verge del Perpetu Socors.

can solé
restaurant

passaig. 51
VIC
886 22 18

CARTA OBERTA
MENÚS

BANQUETS I
BUFETS PER:

CELEBRACIONS
CONVENCIONS
DESPLAÇAMENTS
COLLECTIUS

18 anys al vostre servei!

**Catalunya
Cristiana**

El setmanari de
més difusió
a Catalunya

Barcelona

Amb una celebració eucarística com a acte central, a Terrassa

200 persones participaren a la III Trobada de Cant Gregorià

TERRASSA.— El dissabte dia 12 d'octubre, festa de la Mare de Déu del Pilar, se celebrà a Terrassa la "III Trobada de Cant Gregorià", que organitzada per la "Schola Cantorum" d'aquesta ciutat, congregà uns dos-cents gregorianistes vinguts de diversos indrets de Catalunya. Uns varen assistir-hi formant part de grups dedicats a la difusió del cant gregorià i altres a títol purament personal. Els primers foren: "Amics del Cant Gregorià d'Arenys de Mar", "Schola de Cant Gregorià de l'obra Cultural de Santes Creus", "Schola Cantorum de Sabadell", "Schola Laetare de Barcelona", "Coral de Sant Agustí de Sabadell" i "Schola Cantorum de Terrassa". D'entre els que vingueren a títol personal s'ha de destacar la presència del Franciscà P. Jaume-Manuel Mola, conegut organista, compositor, musicòleg, i pedagog musical. I també la de Mn. Jaume Sirisi i Escoda mestre de Capella de la Catedral de Barcelona i compositor.

L'estructura de la "Trobada de Cant Gregorià" estava formada per quatre actes: Benvinguda i presentació dels objectius, Missa cantada, concert, de cant gregorià i finalment un dinar de germanor.

El primer dels actes es desenvolupà en el preciós ambient romànic de l'Església de Santa Maria d'Egara, on el director musical de la "Schola Cantorum de Terrassa" Josep Figueras pronuncià les paraules de benvinguda i agrai als assistents

la seva presència. Després el president, Xavier Massagué, explicà els objectius de la "III Trobada" i va proposar com un objectiu molt important i a la vegada prioritari, la creació d'un secretariat o federació a nivell de tot Catalunya amb la finalitat d'agrupar els gregorianistes. La idea fou acceptada i unànimement compartida, per tant els responsables començaran des d'ara a treballar-hi amb il·lusió.

L'acte central de la trobada fou sens dubte la celebració Eucarística a l'església parroquial de Sant Pere on concelebraren disset sacerdots presidits pel vicari episcopal de la zona Mn. Lluís Bonet i Armengol. Els cants de la Missa foren tots gregorians i a l'ofertori els assistents cantaren un coral de Bach a quatre veus amb la col·laboració de la "Capella Parroquial de Música de Sant Pere". A aquest acte hi van prendre part també altres persones i això va fer que l'Església quedés plena de gom a gom.

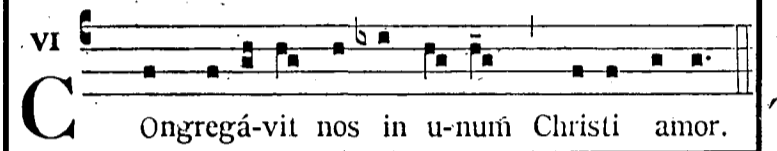
Després de la Missa un ràpid trasllat fins al saló d'actes de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials on tingué lloc el concert de cant gregorià amb la interpretació d'una sèrie de peces molt interessants, unes dirigides, per Jaume Lloret, altres per Mn. Magí Sabater i altres per Josep Figueras. S'ha de destacar la curiosa i expressiva execució de "Absolve Domine", "Ave Verum" i "Rorate Coeli".

Els assistents aprovaren la proposta de crear una federació de gregorianistes a nivell de tot Catalunya.

La "III Trobada de Cant Gregorià" finalitzà amb un dinar de germanor, on els assistents varen manifestar el seu goig per haver cantat gregorià durant aquell matí, que molts recordaran amb molta complaença.

M.D.

III TROBADA DE CANT GREGORIÀ

TERRASSA 12 OCTUBRE 1985

Pensant ho bé

Per Xesc Soliu

El barret

"Diga-li barret, diga-li sombrero", o digues-li capell, el cas és que pel què es veu, o millor dit pel què no es veu, una forta ventada de la moda s'ha endut barrets, "sombreros" i capells qui sap a on. M'imagino les trifulgues i maldecaps que deuen haver passat o passen, si no han fet fallida definitiva, els barretaires o fàbriques de barrets, i les en altres temps típiques botigues dels barreters, que feien o venien barrets de feltre, llana, seda, etc. Ara el barret, ni regalat. De segur que els més reticents a l'arraconament del barret, deuen haver estat els que afectats d'alopècia quedaven calbs. És clar que, cada barretada, a part del risc, al cor de l'hivern, del rererat, desfigurava en un tres i no res l'impacte favorable de la pròpia imatge. Als nostres interlocutors no els agraden les sorpreses. Perquè allò del "divino calvo" és sempre una rara excepció. Les coses i les persones, d'entrada les valorem a cop d'ull. És després que el cap, segons els elements que se li forneixen, pot fer una valoració més real i més justa. Encara que, el misteri personal de cada u i l'alteritat consegüent són sempre quelcom inefable, i que per tant, és nega a ser mai plenament conegut i valorat.

Des del barret de batre del pagès al barret de copa alta del senyor vestit d'etiqueta, hi havia tota una gamma de barrets que feia ben real allò de "tants caps tants barrets". No era simplement un problema d'opinió, sinó de classe; de classe social i de classes de caps. Perquè el barret tapava els caps, fos quin fos llur contingut. No és veritat que els calbs no tenen ni un pèl de ximple; i la contrària, tampoc. Ni el cap pelat és un cap de brot, ni el cabellut un cap buit; ambdós poden ser "un cap sense barret" o "un cap d'ala". Creiume, donat que no hi ha recanvis ni trasplantaments possibles, cap per cap, cadascú el seu, no? Al cap i a la fi, d'aquí cent anys tots calbs.

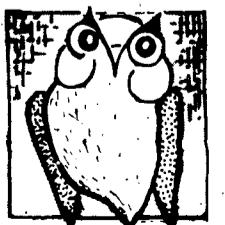
I com que en això és difícil lligar caps, i per altra banda, es veu clar que la relació del barret amb el cap, i viceversa, és purament superficial, parlem, segons el nostre propòsit, de barrets i no de caps. Com podem constatar en les relíquies fotogràfiques i filmiques, en altres temps, el barret fou una peça de lluïment tant en la indumentària femenina com masculina. Segons diuen, el barret al gairó dels galants de moda feia autèntics estralls en les damiselles de l'època; i aquells

amples capells femenins carregats de flors, gasses i vels, junt amb l'estudiada caiguda d'ulls, desvetllaven l'encanterament de propis i estranys. Per a molts, tanmateix, era una peça de treball. Era un temps en què les xemeneies portaven barret i els escura-xemeneies, també. Els barrets anaven, com tantes coses, per oficis: des del salacot del guàrdia urbà, passant pels barrets de teula dels mossens a l'airós capell dels intrèpids cowboys; des del barret de palla del senyor de les Rambles al bombí dels gentlemen anglesos.

Això sí, la manera d'embarretar-se anava a gust del consumidor: calat fins a les celles, fins les orelles, de gairell, enganxat al clatell, o amb el risc de convertir-se en joguina del vent, deixat delicadament al cim del cap. Hi havia tota una distinció en llevar-se i posar-se el barret, i d'entrada no tot hom tenia consemblant mestria.

Abans, d'una persona fàcilment donada al riure, es deia que era "un barret de rialles". Ara, després d'anar al sac els barrets, es diu que "és un sac de rialles". És un canvi circumstancial. Hi ha qui assegura que aquella munió de barrets, amb llur singular pluralisme de formes i colors, no tornarà mai més. Ca barret!, jo no ho crec pas així. Perquè a l'home li ha plagut sempre vestir-se de cap a peus, i perquè l'ahir, l'avui i el demà de la moda, sempre mudadissa, els separa només un full de ceba, i segons el caprici dels dissenyadors de la moda, adés mana un, adés l'altre o tots tres a la plegada.

No digueu mai "d'aquesta aigua no en beuré ni aquest barret no em posaré". Al llarg dels temps, en tots els camps de la vida, prestidigitadors de tota mena, amb els seus encanteris i fetilleries, n'han tret qui-sap-lo del barret. Cap costum social, per convencional que sigui, és pura fantasia frèvola. Ni menys encara perdeu el cap davant d'un barret, perquè sense cap no hi ha manera de posar-se'n cap. Al cap i a la fi, si llevant-nos el barret amb una solemne barretada, podeu acontentar algun galifardeu, allà ell!, amb les noves infules.

Finestral de la caritat

Recuperar l'esperança

Les situacions que exposem demanen a crits un gest de solidaritat. Famílies amb problemes gravíssims, a cops fins i tot sense solució. Malalties, abandons de la llar, nens mal alimentats, vells sense recursos. Atur i pobresa.

Amb el nostre esforç aquestes persones podrien recuperar una mica d'esperança, després de tant de sofriment. Només fa falta que ens ho proposem.

301.- Cap de família malalt i en atur. Té un fill també en atur, un altre al servei militar. Té deutes a la farmàcia que no cobreix la Seguretat Social. Per continuar el tractament urgeixen 34.000 ptes.

302.- Pensionista de 57 anys en tractament psiquiàtric. Li cal fer reparacions urgents en el pis on viu, de lloguer. Li falten 30.000 ptes.

303.- Matrimoni amb dos fills en edat escolar. A la pensió on viuen tenen deutes que pugen 13.000 ptes.

304.- Mare sola amb una filla d'un any. La nena necessita un tractament ortopèdic corrector. Li calen 13.500 ptes.

305.- Matrimoni gran. Ha de fer front a la instal·lació del gas i no la poden pagar. Els falta 25.457 ptes.

306.- Pare de família amb set fills de 15 a 2 anys. Subsisteixen amb moltes dificultats de la venda ambulante. Han de fer front a un desnonament. Els falten 33.750 ptes.

307.- Cambrer en atur, sense subsidi. Té esposa i una nena de 6 mesos. Necessita ajuda per a aliments i deutes de lloguer. Són 32.080 ptes.

308.- Esposa abandonada amb tres fills en edat escolar. S'ha posat malalta i no pot alimentar els seus fills. Per ajuda alimentació, 24.000 ptes.

309.- Guixaire en atur. Té esposa i cinc fills. Fa feines a domicilis però no cobreixen les necessitats bàsiques. Per pagar lloguers endarrerits li calen 20.000 ptes.

310.- Pare de família epilèptic. Té cinc fills menors i només té ingressos de venda ambulante. Els nens estan anèmics. Per a aliments fan falta 25.000 ptes.

311.- Matrimoni amb 4 fills de 12 a 5 anys. Viuen en una habitació rellogada, podrien tenir un pis de lloguer si obtenen 18.000 ptes.

Preguem els nostres lectors que vulguin col·laborar amb CARITAS, adreïn els seus donatius a: CARITAS DIOCESANA, Plaça Nova 1, Telèfon 301 35 50 Barcelona-2.

Tortosa

Es reuní el Consell General

Els treballs del Sínode
Diocesà tiren endavant

TORTOSA.— El Consell del Sínode, convocat pel Sr. Bisbe, es reuní el passat 27 de setembre en el Seminari Diocesà.

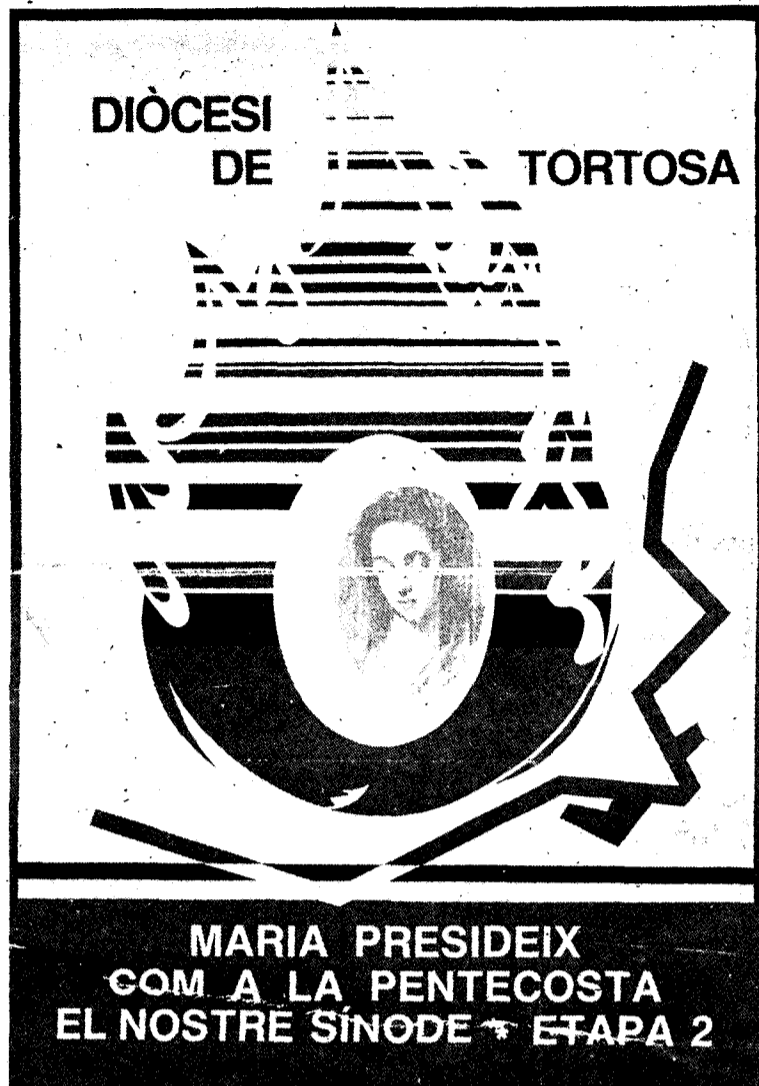
Donat que aquesta reunió era la primera que es feia des de la celebració de la gran jornada diocesana amb què conclougué la fase parroquial de l'Etapa 1 del Sínode, el primer punt de la reunió fou la valoració que d'aquella Celebració en feien les persones de les comarques que hi havien participat. Cal dir que la valoració d'aquella trobada diocesana fou molt positiva, destacant-se alguns aspectes com a més rellevants: presentació i explicació de les ofrenes en la Celebració de l'Eucaristia, l'assistència tan nombrosa, l'ambient familiar, tot el servei d'acolliment...

El recull de tots els aspectes positius explica molt bé que alguns consellers demanessin la institucionalització anyal d'una trobada del Poble de Déu de la Diòcesi de Tortosa. També s'indicaren alguns aspectes de la Jornada que potser no funcionaren prou bé i que en altres trobades caldrà tenir-ho en compte.

Un altre tema tractat fou la celebració als Arxiprestats de la fase arxiprestal de l'Etapa 1 del Sínode. A fi de no allargar indefinidament la celebració d'aquesta fase, els membres del Consell General coincidiren a indicar la data de Tots Sants —1 de novembre— com a termini prudencial per donar per acabada aquesta fase.

Finalment es parlà de la preparació de la fase parroquial de l'Etapa 2, que és el treball més immediat que van a fer els grups sinodials a les parròquies. Es presentà el material que s'ha preparat per aquesta Etapa 2. D'entre aquest material, cal destacar el pòster que expressa el gran repleu que aquesta Etapa 2 hem de donar a l'acció de l'Esperit i a la intercessió de Maria en els nostres treballs sinodals.

El Sr. bisbe cloqué la reunió amb la invitació a que la tasca sinodal d'aquesta Etapa 2 representés no sols un creixement en nombre de participants sinó sobretot un creixement interior en santedat de tots els membres participants en el Sínode.

16 alumnes al Seminari de Tortosa

TORTOSA.— El proppassat dia 30 de setembre s'escaigué el solemne Començ de Curs en el nostre Seminari Diocesà. Començà l'acte amb una missa concelebrada i presidida pel senyor bisbe. A l'homilia, monsenyor Carles parlà de la gràcia i del sacrifici que suposa ser sacerdot. Després de la invocació al Esperit Sant, el Prelat rebé el jurament del Claustre de Professors. Assistiren a l'acte com a invitats, personalitats dedicades a l'ensenyament en altres sectors de la ciutat.

Aquest curs compta amb l'ingrés de tres alumnes nous que units als d'altres anys, sumen 16, és a dir, 9 a Teologia i 7 a Filosofia. Al Seminari Menor hi ha 11 seminaristes. L'interne del Seminari Menor està del tot separat dels Col·legis Diocesans. En la programació de llurs activitats s'han tingut en compte les disposicions de la Comissió Episcopal de Seminaris.

Per altra banda, dels dies 6 a l'11 d'octubre, a la Casa d'Espiritualitat

del Desert de "Les Palmes", a Benicassim (Castelló), els nostres seminaristes majors han practicat els Exercicis Espirituals anyals. Una bona manera de començar els seus treballs es amorosir l'esperit per a ser dòcils a l'acció del Senyor

Romeria a la Fontcalda

El 22 del proppassat setembre tingué lloc el pelegrinatge anual de la Terra Alta a la Mare de Déu de la Fontcalda. El ja tradicional aplec de l'estiu ha estat ajornat enguany per tal que coincidís amb l'inici de la segona etapa del Sínode Diocesà.

Durant el matí, setanta joves i adolescents reflexionaren sobre Crist i l'Església en la nostra fe. Mossèn Cristòfol Zurita, de Bot, els acompanyà i guià en aquesta feina. El treball de grups serví per aprofundir i bescanviar vivències. L'Ermita i

rodalies amb les rotllanes de jovent presentaven un aspecte esplèndid, aquell matí de diumenge. En la plenària les idees més repetides foren: Crist, "amic que no falla", "Mestre", "Senyor", "Guia" i Església, "comunitat que ajuda, mou i dóna suport a la nostra fe", "lloc de la nostra fe", "Poble de Déu", "aplec dels cristians", "nosaltres som Església".

Havent dinat i a la plaça del santuari, els joves assistents acollien amb jocs i cançons els qui per banda i banda del Canaletes baixaven a la festa. A dos quarts de sis i amb l'església plena de gom a gom, els sacerdots de la comarca concelebrarem l'Eucaristia. Presidí l'arxiprest, mossèn Redento Conesa. El jovent tingué cura dels cants, oració dels fidels i de tots els detalls de la celebració. Ultra la pregària d'acció de gràcies i de lloança, la de petició fou llarga: la salut pels malalts, el coratge pels joves, la pluja pels camps ressecs, les vocacions consagrades en la nostra Església.

Urgell

El "Beatus" d'Urgell, exposat a Europàlia 85

LA SEU D'URGELL.— El còdex del "Beatus", exposat en el Museu Diocesà, ha estat traslladat a Brusel·les on està exposat en el marc d'"Europàlia '85". Mossèn Ramon Vilaró i mossèn Benigne Marqués, Vicari General i Arxiver respectivament, el 23 de setembre van viatjar a la capital europea per assistir a la col·locació del còdex en la sala en la qual estan exposats els 25 "Beatus" que hi ha en diferents nacions del món.

El "Beatus" és un comenta-

ri a l'Apocalipsi i al Llibre de Daniel, escrit al segle VIII per l'Abat de Liébana (Cantàbria), i del qual se'n va fer diferents còpies amb artístiques miniatures i gravats. La del Museu Diocesà de la Seu d'Urgell és anònima i realitzada al s. X, està escrita en lletra visigòtica i conté una vuitantena de làmines amb gravats il·lustratius del text. Mossèn Albert Vives, Director del Museu Diocesà, en el volum VI d'Urgellia en fa una descripció completa.

13 nois a la Residència Vocacional

Tretze nois han començat el curs enguany a la Residència Vocacional que la Delegació de Vocacions dirigeix en el Seminari de la Seu d'Urgell. Aquests nois han manifestat desig de descobrir amb profunditat la vocació sacerdotal i assegurar-se de la possible crida del Senyor per treballar en la seva vinya. Alternen l'estudi en els centres de la Ciutat, on cursen el batxillerat, amb la convivència en la Residència Vocacional on la direcció, els mateixos

companys i la pregària els ajuden a madurar la seva vocació.

Monsenyor Martí, Bisbe d'Urgell, en qualitat de President de la Comissió Episcopal de Migracions de la Conferència Episcopal Espanyola, ha participat en les sessions del II Congrés Mundial de Pastoral de l'Emigració, celebrat a Roma del 14 al 19 d'octubre. El Bisbe d'Urgell ha presentat una ponència sobre la situació dels emigrants espanyols a Europa i també a Hispano-Amèrica. Cal recordar que monsenyor Martí ha tingut contactes freqüents

amb el món dels emigrants a Nord-Amèrica i Amèrica del Sud, i també en diferents nacions europees: Brusel·les, Anglaterra, Suïssa, etc.— això fa que les aportacions i suggeriments pastorals del President de Migracions a Espanya tinguin sempre interès per als oients i per a tota l'Església. Altres ponents del Congrés de Migracions han estat els arquebisbes Bevilacqua (Pittsburgh), Delaporte (Cambrai), Glomp (Polònia), Cordeiro (Karachi), Nogueira (Braga), López Trujillo (Medellín), etc.

Girona

Hi restà tres dies amb motiu del X aniversari de Justícia i Pau

Al seu pas per Girona monsenyor Helder Câmara lloà la figura del bisbe català Casaldàliga

M. CABALLÉ

GIRONA.— L'ex arquebisbe de Recife —Brasil— monsenyor Helder Câmara va realitzar una visita de tres dies a Girona

amb motiu de la celebració del X aniversari del Secretariat de Justícia i Pau en aquesta diòcesi. Monsenyor Câmara va pronunciar una conferència per als joves el diumenge dia 13, una altra per

a tothom el dilluns, 14, i una per als capellans a Banyoles el dimarts, 15 d'octubre. A més, va reunir-se amb els periodistes i amb els dirigents dels moviments de l'Església de Girona.

A la conferència de premsa el prelat brasiler va afirmar que "després de molts segles d'experiència l'Església ha decidit que siguin els laics els qui estiguin presents en la vida política i no els capellans i bisbes". Ho justificà dient que "l'actuació política" dels capellans i bisbes sempre és confon amb l'actuació de la mateixa Església cosa que no és bo".

Amb tot, monsenyor Câmara va advertir que "si la política és sinònim de preocupació pel bé comú i pels drets humans, llavors pertany a tot el poble de Déu, des del Papa a l'últim cristià". Igualment va afirmar que "la política de partits també interessa a l'Església i desitja que no hi hagi un sol partit perquè aquest imposa ràpidament situacions molt difícils a aquells que no hi estan d'acord". Aquí va referir-se directament a Xile.

Crida als joves

Monsenyor Helder Câmara va recordar que "les dues tercers parts de la humanitat viuen en condicions inhumanes, com animals". Això és culpa sobretot "de la política exterior de comerç dels països que fixen els preus dels productes i de les matèries primeres en els grans centres de decisió que són les multinacionals".

En aquest aspecte va afirmar que "aquestes companyies presenten grans promeses de progrés, però obliguen els governs a fer grans préstecs, a tenir deutes per a fer obres faraòniques que no serveixen per res del poble". L'arquebisbe va afegir que "les condicions dels préstecs són inhumanes i les de pagament també; per això molts països han decidit que es paguin amb diners, però ja no amb més sofriment humà".

Monsenyor Câmara va dir, amb tot, que "hi ha un signe d'esperança que és el nombre de persones de bona voluntat, sobretot joves, arreu del món". I va afegir que "quan els joves arribin al poder tenim l'esperança que es produirà un gran canvi".

El prelat va fer una crida als joves, perquè "estiguin presents en tots els partits polítics i examinin els seus estatuts i reglaments i mirin si els seus líders defensen els drets humans i si hi ha la garantia que viuen d'acord amb el que diuen".

La Teologia de l'alliberament

Sobre la Teologia de l'alliberament, monsenyor Câmara va dir que calia distingir entre "l'alliberament diví que ens perdona els pecats gràcies a la Redempció i un alliberament terrenal, que és la dels homes que viuen en llibertat sense ser esclaus de cap altres homes". Va afegir que "no hi ha problemes quan es viuen els dos alliberaments integralment, ja que els problemes

"Si la política és sinònim de preocupació pel bé comú i pels drets humans, llavors pertany a tot el poble de Déu, des del Papa a l'últim cristià".

sorgeixen quan només se'n viu un de sol".

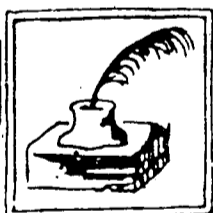
En aquest sentit l'arquebisbe va denunciar "el perill de la radicalització, és dir, de que uns cristians només defensen la necessitat de l'oració i els altres només defensen la necessitat de l'oració i els altres només defensen la necessitat de la lluita per la llibertat".

Amic de Casaldàliga

Per últim, monsenyor Câmara va afirmar que era "amic del bisbe català, Pere Casaldàliga, i vàrem evitar que el govern brasiler l'expulsés del país". Va afegir que "el seu testimoni és de molta sinceritat". Amb tot, va recordar que "les actuacions polítiques d'un bisbe són sempre un risc ja que es poden confondre amb les de tota l'Església".

Així afirmà que ell ja estava segur que el moviment sandinista es trencaria, abans que guanyés la guerra a Somoza. "Hi havia cinc o sis grups diferents de guerrillers que per força s'havien de dividir; en concret, els partidaris de Rússia i els de Nord-amèrica, com així ha passat".

Impromptu

X. X., Teòleg...

ORIOL CAMPS

Sempre he considerat que la teologia és una ciència extraordinàriament delicada i respectable, i em sembla que no està bé que hom s'empari en la possessió del títol de teòleg, sigui atorgat per la facultat que sigui, per alguns com més estrangera millor, per emetre opinions i judicis sobre qüestions que no hi tenen res a veure.

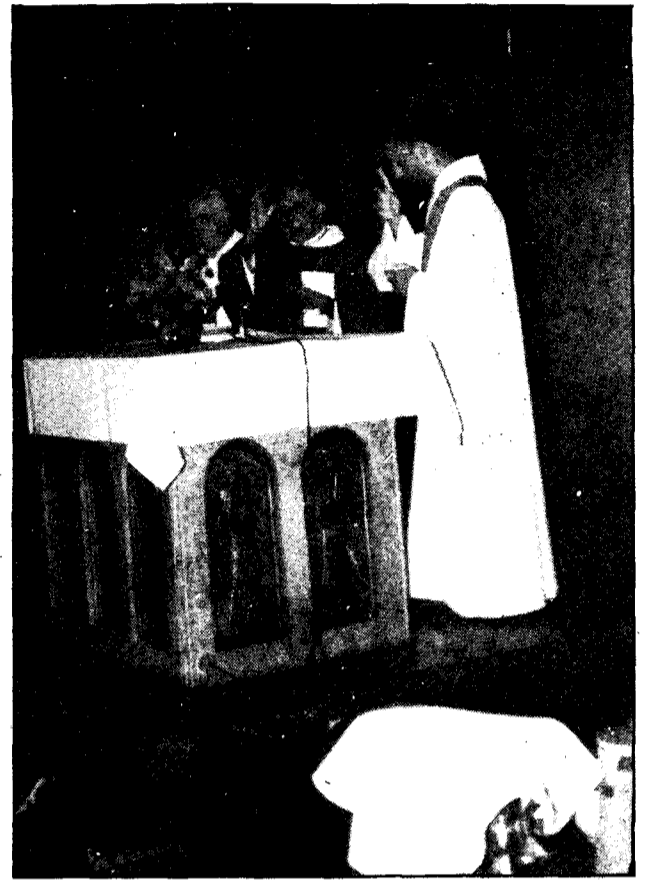
Jo puc pensar sobre la prudència o la imprudència de formar part de la Societat Mundial d'Escaquistes, i sobre si és o no és convenient inscriure-m'hi per seure més o menys còmodament a la riba dreta o a l'esquerra, o si és millor continuar navegant pel mig en espera de la millor oferta de seient a un costat o l'altre. Però per expressar públicament tot això no cal que digui si sóc metge, advocat, enginyer, o el pegot de la cantonada. Encara em fa menys falta tenir la llicència en teologia.

Perquè si involucrem la teologia amb les posicions estratègiques o polítiques dels homes, malament rail! N'hem viscut massa les experiències en el passat i, francament, els teòlegs, com a tals, no serveixen per això. Tenen una tasca ben específica i a ella s'han d'atendre. Si per opinar cal un títol, n'hi ha prou essent periodista, publicista o escriptor, que això ja és títol suficient. I el títol d'especialitat cal usar-lo quan es tracti un tema de la pròpia especialitat.

Barcelona

La comunitat de Sant Pere de les Puel·les l'hostatjà durant la seva estada a Barcelona

Monsenyor Câmara, un home que viu l'Eucaristia

BARCELONA. — La nostra comunitat ha tingut el goig i la sort d'hostatjar el venerable arquebisbe brasiler monsenyor Helder Câmara. Ja des dels primers anys del Concili havíem sentit a parlar d'aquest home de fe, infatigable defensor dels drets dels més pobres, pels quals havia arribat a exposar la vida.

Ara l'hem conegut de molt a prop com un autèntic home de Déu. Ara ens expliquem per què estima tan entranyablement els homes, sobretot els més petits: estima des de Déu, amarat de Déu intensament, i això li dóna una humanitat que li sobreix per tots costats.

Home diàfan, es lamenta de les opacitats dels creients —dels mateixos religiosos i dels mateixos sacerdots— que ens impedeixen de transparentar la llum del Crist en el món.

Perquè és un home portat per l'Esperit, dom Helder és home d'esperança i missatger d'esperança, una esperança viva i dinàmica que es contagia. "Home de foc", l'anomenava algú que aquests dies l'ha escoltat.

La seva tendresa no li resta energia per a exposar el seu pensament i definir-se amb tota claredat, sense mitges tintes, en allò que hom li demana (o sense que li ho demani): pel que fa a la Teologia de l'alliberament, per exemple; a l'acció política dels preveres; a la persona de Joan Pau II —que ell venera i estima moltíssim—; a les estructures d'injustícia que imperen en tants països del món. Tan vellet com notòriament apareix sovint, hom es pregunta d'on treu la força i la vehemència per a expressar-se en determinats moments.

Però el que més ens ha colpit de dom Helder —totes les monges hi hem coincidit— és la manera de celebrar l'Eucaristia. Tots tres dies ens ha fet homília i ens ha agradat el que deia i, sobretot, com ho deia: "... Nosotros, los consagrados, las contemplativas, las hermanas en general..., los sacerdotes, los obispos no somos mejores, más grandes que los otros, somos más responsables, recibimos más. (...) Tenemos una responsabilidad tan grande porque recibimos, recibimos gracias, gracias, gracias... la gracia de saber que vivimos dentro de Dios, que caminamos dentro de Dios, que estamos siempre dentro de Dios (...) La misa, lo sabemos, es siempre celebrada por el propio Jesucristo, es siempre el calvario, que continúa ofreciendo al Padre con todas las criaturas de todas las razas, de todos los tiempos, de todas

las culturas y todas las lenguas y de todas las creencias (...) Continúad, siempre alerta con el peligro del fariseísmo, siempre alerta que este señor (assenyalava el cor) no se acuerde de nosotros, no tenga fuerza... siempre alerta para que creamos que el valor de nuestra acción es porque somos uno con Cristo".

Però molt més impressionant encara ha estat el seu testimoniatge de fe i de pietat envers el Sagrament del memorial del Senyor. És impossible descriure-ho: calia veure-ho! Com viu l'Eucaristia dom Helder! Més d'una germana m'ha dit: "Mai no havia fet una experiència semblant" o bé: "M'ha estat incomparablement més profitós que moltes lliçons sobre la Missa".

No és exagerat, sinó encara quedar-se curt, dir que, mentre cele-

brava l'Eucaristia, dom Helder apareixia transfigurad, com fora d'aquest món, ja que, pròpiament, hauríem d'afirmar que Déu el posseïa i que allò que contemplàvem en la seva persona no era sinó un "altre Crist".

Tant de bo que aquest pas del Senyor per la nostra comunitat no hagi estat en va! Dom Helder va dedicar-me un autògraf amb aquestes paraules, de les quals faig ara pregària al Senyor: "Tenim l'alegria i la responsabilitat de ser u amb Crist... Que no siguem tan opacs!... però sempre més transparents per tal que irradiem la llum de Crist!"

Maria-Lurdes Solé,
Abadessa

Vic

El Dr. Guix, a l'Acadèmia Catòlica de Sabadell:

"El treball ben fet serveix per purificar la pròpia persona"

VIC. — Fa poc es va celebrar a l'Acadèmia Catòlica de Sabadell, l'acte d'inauguració de curs a l'aula "Dr. Carreras", plena de gom a gom, amb una conferència a càrrec del Dr. Josep Maria Guix, Bisbe de Vic, sobre el tema "L'Evangelí del Treball".

Presidí l'acte el Rnd. Consiliari Mn. Joan Busquets i la Junta Directiva, amb l'assistència de socis i representacions de totes les branques que tenen acollida al més antic casal espiritual de la ciutat.

El Dr. Guix és sempre ben rebut a la nostra ciutat ja des del seu ministeri sacerdotal en 1952 com a vicari de la Parròquia de la Santíssima Trinitat, quan fou gran impulsor de diferents activitats apostòliques, entre altres, l'"Associació Catòlica de Diri-

gents" i, més tard, com a Bisbe Auxiliar de Barcelona al qual se li confià la pastoral de la zona de Sabadell.

L'Evangelí del treball

Després d'unes paraules del consiliari Mn. Joan Busquets per comunicar el canvi de president de l'Acadèmia Catòlica, càrrec que ha hagut de deixar el Sr. Solé per motius de salut i que ha estat confiat al Vice-President Sr. Esteve Renom, Mn. Busquets presentà el Dr. Guix, especialitzat en estudis de temes de sociologia i treball. Malgrat que Sabadell és afectat per l'atur, l'estudi del Dr. Guix es referí a un angle concret del treball: teològic, bíblic i espiritual, per considerar tot el tresor que hi ha en el treball.

En una visió de conjunt, es referí a tres aspectes importants de l'"Evangelí del Treball", títol utilitzat pel papa Joan Pau II. En la primera àrea es troba el treball sovint reflectit a la Bíblia, ja des del Gènesi: Déu creador treballa en l'obra de la creació que culmina en la creació de l'home a qui confia la conservació del món que Ell ha tret del no-res. I, després del treball, expressa la seva complaença i posa fi amb el descans que tanca tot el cicle creador i així ens proposa el model de la seva conducta. L'home ha de treballar amb perfecció i després ha de reposar perquè l'home no viu per treballar, sinó que ha de treballar per viure i gaudir de l'obra ben feta. Però la pena que acompanya el cansament del treball és el pecat. Si no ha-

gués estat pel pecat, el treball seria un joc, perquè té tots els aspectes de continuador de l'obra de Déu.

En la segona àrea, el Dr. Guix glossà el treball de Jesús voltat de gent senzilla i treballadora: la Sagrada Família, els apòstols i el treball de Jesús al taller de Natzeret, que té un valor infinit com a exemple. Però després de la Pentecosta els apòstols deixen el treball professional i es dediquen a l'evangelització, el mateix que Jesús, que quan es dedica al treball apostòlic deixa el treball artesà.

Finalment, cità les paraules de sant Pau, un dels apòstols que més treballà i que tant en parla en les seves cartes, especialment en la seva frase "el que no vulgui treballar que no

mengi"...

El Bisbe de Vic coronà la seva glossa al treball amb paraules de Pius XII: "Del treball en surt l'obra enaltida... la nostra col·laboració a l'obra creadora de Déu ha d'ésser l'espiritualitat del treball i cada vegada més perfecta, que serveixi a la vegada per a redimir els nostres pecats. El treball ben fet serveix per purificar la pròpia persona, junt amb uns moments d'oració i de reflexió a fi de preparar un cel nou i una terra nova. Purificat per Déu, el treball servirà per la glòria del futur.

El conferenciant contestà gentilment al diàleg que s'establí entre la concurrència, després dels aplaudiments.

Dolors Viñas

Girona

Nou superior general dels Cooperadors Parroquials

BARCELONA.— El V Capítol General de la Congregació dels Cooperadors Parroquials de Crist Rei, reunit a Roma des del 16 de setembre, ha elegit, el 3 d'octubre, nou Superior General en la persona del pare José María Fernández-Cueto, espanyol. Succeeix al pare Pierre Maurice Luisier, suís, del qual ha estat primer conseller. El pare Fernández-Cueto té 54 anys d'edat trenta-set de vida religiosa i vint-i-nou de sacerdot.

La Congregació dels C.P.C.R. fou fundada el 3 de maig del 1928 pel pare Francisco de Paula Vallet (1947), i rebé l'aprovació pontificia el 23 de juny del 1979. Ideal suprem d'aquesta Congregació és la Unió de tots els homes en l'Església, Regne de Déu, segons l'ardent aspiració de Crist: "Que tots siguin una sola cosa". Però l'expressió més concreta de l'Església, el pare Vallet la veure en la Parròquia; motiu pel qual la missió específica dels C.P.C.R. és la renovació espiritual de les Parròquies, mitjançant l'evangelització dels homes adults, tan abandonats en l'aspecte religiós i tan influents en la societat. Amb aquesta finalitat, els C.P.C.R. es consagren al "ministeri de la Paraula": predicació, instrucció religiosa, direcció espiritual... Els exercicis de Sant Ignasi són el ministeri preferit.

La casa generalícia es troba a Roma, Via Castel di Leva, 254, 00134 Roma; les altres a Espanya, Caldes de Montbui (Barcelona) i Pozuelo de Alarcón (Madrid), França, Suïssa i Argentina.

Encontre Juvenil per la Pau dels escolars del P. Manyanet

"Vivim creant Pau"

BEGUES.— Els alumnes de les escoles del Pare Manyanet de Catalunya, han celebrat a Begues una "Trobada juvenil per la Pau", unint-se així al moviment mundial convocat en aquest sentit. El lema i crit de la Trobada resultà expressiu: "Vivim creant Pau". Amb això es va fer causa comuna amb el desig clamorós que aquest any brosta, arreu de la terra, amb motiu de la crida de les Nacions Unides dedicant aquest any a la consecució de la pau, precisament, a partir dels joves.

Missatge assumit a la vegada per l'Església catòlica i pel propi Joan Pau II, qui a començaments d'any adreçà un missatge als joves, pronunciant aquestes paraules: "Aquest any, la Pau i els joves caminen junts".

El pare Manyanet, apòstol de la joventut i de la família, portador de la pau de Natxaret a les llars, fou beatificat el passat novembre; precisament en aquesta cerimònia, comunicà el papa Joan Pau II al món, la invitació a tots els joves per anar a Roma i resar allí amb el Papa per la pau.

Sis-cents alumnes respongueren a aquesta crida i un miler de persones es congregaren a Begues per fer realitat el propòsit de la Trobada.

Marxa i acampada

Tots els programes anunciaven que la pau és possible i que la pau és una realitat tan humana com la pròpia violència. És qüestió

d'optar-hi i crear-la cada dia amb esforç, obrint camins a la grandesa de l'ésser humà. Obrir nous camins sota l'impuls de l'amor a l'home: a base de reconeixement de l'altre, de respecte a l'altre, d'ajuda a l'altre.

En aquest context s'inicià la "Marxa de la PAU" des de Gavà fins a Begues i, que un terrible xàfec ens va fer recordar que efectivament, el camí de la pau és un dur sacrifici.

Després arribaria la Trobada, l'acampada, i la reflexió purificadora, exercicis tots encaminats a aconseguir una conscienciació de pau i de convivència. La programació s'adaptà a les motivacions

dels joves amb les finalitats que les conclusions fossin assimilades.

Missatge i presència

En el Parc Municipal de Gavà, Dídac, batlle de la vila, es mostrà alegre i acollidor en nom de l'Ajuntament que presideix, donant la benvinguda als participants. En el seu discurs ressaltà la importància de la mobilització per la pau. "Els organismes, digué, haurien d'afavorir aquestes accions. Actualment, és important aconseguir mobilitzar els joves per a les causes justes".

En arribar a Begues, el missatge de benvinguda abundà en desigs que els dos dies d'estança fossin d'agradables experiències, res-

saltant la novetat que suposava per a Begues l'acollir tants joves, amb tan bons propòsits.

Antoni Serramona, Delegat de pastoral juvenil de la diòcesi de Barcelona, en el seu missatge als acampats es va referir al programa de pastoral tan suggestiu que suposa el plantejar-se el problema de la pau com quelcom possible d'assolir. I manifestà la confiança i el suggeriment que durant aquesta pau a tots els àmbits domèstics de la vida diària: a les llars, a les escoles, etc.

Es va comptar amb la presència de Lluís Font, President del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

Victor Magrans, que ostentava la representació d'Enric Puig, encarregat de l'Àrea de la Joventut de la Generalitat, donà inici a l'acte de la "Festa de la Pau", emmarcant la Trobada de Begues dins de l'Any Internacional de la Joventut. Trobada que enriquia l'acció de tots els joves de Catalunya que aquest any es mobilitzen per la pau.

Josep M.ª Blanquet, Superior General de les escoles del Pare Manyanet, invità els joves i adolescents a viure la pau no tan sols a través de les grans organitzacions que criden l'atenció, sinó també i de manera constant, en l'ambient de cada llar, de la pròpia família; i en els llocs de treball i d'oci de les persones, sense defallir, fins a aconseguir que la pau sigui un fet possible entre tots nosaltres.

Antonio Quintana

Fruit d'una campanya de solidaritat del nostre país

Un vaixell va sortir de Barcelona amb aliments cap a Etiòpia

La tramesa consisteix en 350 tones de galetes especialment indicades per combatre la desnutrició.

BARCELONA.— El propassat dilluns, dia 14 d'octubre, van ser embarcades en el port de Barcelona, amb destí a Etiòpia, 350 tones de galetes especialment indicades per combatre la desnutrició, fruit de la campanya de solidaritat amb el poble etiop realitzada per la Coordinadora Espanyola d'Organitzacions No-Governamentals pel Desenvolupament.

Integren actualment aquesta coordinadora les següents entitats: "Ajuda en Acció", "Caritas", "C.I.I.C.", "Iepala", "Intermón", "Mans Unides", "Medicus Mundi" i "Moviment 0,7%".

18 tones d'aquestes galetes han estat aportades pel poble de Canàries a través d'una campanya popular.

Al mateix temps seran embarcades a més unes altres 35 tones en aliments convencionals recollides a Astúries.

La campanya especial d'ajuda a Etiòpia es va iniciar el novembre del 1984. L'abril del 1985 es van traslladar a Etiòpia tres persones, en representació de la Coordinadora Espanyola d'Organitzacions No-Governamentals pel Desenvolupament, per estudiar sobre el terreny la problemàtica existent en aquell país i la manera més adient de realitzar en la pràctica una operació d'ajuda.

Posteriorment es va decidir utilitzar els fons recollits —uns 76.600.000 ptes. aproximadament— en la fabricació d'un aliment

que, per la seva composició i característiques fos l'indicat a les necessitats alimentàries de la població etiop i permetés, alhora, una fàcil conservació i transport.

Minerals, proteïnes i vitamines

Es trata en concret d'unes galetes especials que, una vegada estudiats els aspectes científics, tècnics i alimentaris, inclouen en la seva composició la més àmplia gamma possible de minerals, proteïnes i vitamines per poder assolir el grau necessari de suficiència, tant pel que es refereix a la ingestió-alimentació com en els aspectes subjectius de gust i satisfacció.

Aquest innovador producte alimentari; una vegada aconseguit, va ser fabricat per l'empresa GULLON S.A., de Palència, la col·laboració i interès de la qual molt allunyats de l'esperit estrictament comercial, volem agrair.

Cal destacar també l'esperit solidari demostrat pels treballadors de l'empresa, que van aportar de forma totalment desinteressada el seu treball personal en hores afegides a la seva jornada laboral habitual.

La Direcció General de Cooperació Tècnica Internacional, del Ministeri Espanyol d'Afers Exteriors, financia tant el transport marítim a Etiòpia com el transport intern per aquell país, en una operació a la

qual el Govern Espanyol ha destinat 16 milions de pessetes.

El carrament arribarà al port etiop d'Assab a finals d'aquest mes i el receptor serà l'Ambaixador d'Espanya a Etiòpia, qui actuarà com a responsable absolut.

Garantir la distribució

Una vegada allí, una meitat del carregament es distribuirà a través del RRC (organisme oficial etiop per a la distribució de les ajudes) i l'altre meitat a través de la CRDA (Christian Relief and Development Association), que és una coordinadora que agrupa 26 organitzacions no governamentals etiops i internacionals que treballen sobre el terreny en aquell país des de fa alguns anys.

La Companyia Transmediterrània seguirà pas a pas el viatge del vaixell i informarà directament a la Direcció General de Cooperació Tècnica Internacional. Un cop el carregament arribi a Etiòpia, i en col·laboració amb l'Ambaixada Espanyola, es realitzarà un estricte seguiment del procés de distribució. Per això, es desplaçarà fins a Etiòpia una comissió de control composta per un representant del Parlament Espanyol (Néstor Padrón), un altre de la Direcció General abans citada i dos membres de la Coordinadora Espanyola d'Organitzacions No-Governamentals per al Desenvolupament (Lluís García Ramos i Montserrat Mas).

Tarragona

Monsenyor Torrella, en una conferència sobre la fam

Catalunya i les Illes tenen 1.500 missioners escampats arreu del món

TARRAGONA.— Catalunya i les Illes Balears tenen uns 1.500 missioners en diversos indrets dels països subdesenvolupats, segons informà l'arquebisbe primat de Tarragona, Ramon Torrella, en el curs d'una conferència pronunciada a la Facultat de Teologia de Barcelona.

Aquesta conferència se celebrà dins el cicle "La fam al món", organitzat per l'esmentada Facultat.

L'arquebisbe de Tarragona, en referir-se a l'aportació de l'Església catalana en la lluita contra la fam, destacà també que en la campanya 1984-85 de "Mans Unides" es recolliren a Catalunya 127 milions de pessetes.

Més endavant, monsenyor Torrella va dir que en l'educació per la lluita contra la fam cal incorporar-hi la proclamació del dret dels pobles al seu desenvolupament humà i integral. En aquest sentit, assenyala que aquesta educació ha de ser eminentment pràctica, a fi que menii a accions concretes, i efectuada de conformitat amb les característiques culturals del país.

Monsenyor Torrella va dir també que quan s'estableixin col·laboracions bilaterals (encara que subratlla que era millor que fossin multilaterals) cada poble ha de ser "el principal artesà" del seu desenvolupament econòmic i social.

Seminari sobre "El problema del mal"

L'INSTITUT DE TEOLOGIA de Tarragona ha organitzat unes sessions de seminari sobre la temàtica: "Entorn del problema del mal". Aquestes sessions, quinzenals, es faran els dilluns, de 8 a 10 del vespre. S'iniciaren el dia 14 d'octubre, amb una classe a càrrec de Mn. Gaspar Mora, que també farà el resum cloenda en una darrera classe el dia 9 de desembre. El dia 28 d'octubre la classe anirà a càrrec de Mn. Armand Puig, i els dies 11 i 25 de novembre són destinats a sessions de treball.

Per més informació:
Secretaria
de l'Institut de Teologia.
Seminari
TARRAGONA

Poblet i la revista "Espitllera"

A la sala d'actes del Museu Arxiu de Montblanc, fou presentat fa poc el darrer número de la revista local "Espitllera", el qual recull un acurat treball de cinquanta-dues pàgines sobre el Monestir de Santa Maria de Poblet. L'abat de Poblet, P. Maur Esteve, present a l'acte, agraià en la seva

"Cada poble ha de ser el principal artesà del seu desenvolupament econòmic i social, digué el bisbe tarragoní"

intervenció el treball d'"aquests montblanquins que acosten amb la publicació d'aquest recull sobre Poblet, el monestir a les viles

que l'envolten". En el recull hi ha col·laboracions dels monjos de Poblet, F. Trulla, A. Altisent, A. Masoliver, Vallès.

Professió perpètua d'una religiosa carmelita

LES BORGES BLANQUES.— No és cosa freqüent i menys en els temps que vivim; el fet d'una consagració total i absoluta a Déu, amb vot de castedat, pobresa i obediència per tota la vida, i lliurar-se al servei de l'Església en la parcel·la confiada a l'Institut de Germanes Carmelites de la Caritat.

Aquest "sí" en presència del centenar de religioses de santa Joaquina Vedruna vingudes de tots els indrets de Catalunya, i del poble de Déu que emplenava l'església parroquial de les Borges, fou donat davant l'altar, per la germana Maria Rosa Magriñà i Pujol, professora d'EGB, al llarg de la solemne missa concelebrada, presidida pel coordinador del moviment juvenil Hora-3 a les Terres de Lleida, Mn. Alfons Busto.

En la concelebració hi prengueren part el rector del Seminari de Lleida, Mn. Mario Rodrigo, els rectors de les Borges i Juneda i altres sacerdots i ordenats.

La professió perpètua de la germana Maria Rosa, fou rebuda per la provincial de les Carmelites de la Caritat, germana Antònia Bonet.

Nombrosos familiars i amics van acompanyar la germana Maria Rosa en el seu esponsalici religiós amb Crist del qual n'és signe l'anell que li fou imposat pel celebrant.

Melani d'Urgell

Màrtirs de l'Església, pregueu per nosaltres!

Els catòlics faltàrem a la caritat si no recordéssim els nostres germans que ens precediren en la Fe, i que per aquesta Fe se'ls arrabassà la vida.

Escollim el més d'agost per a recordar-los, perquè dels trenta-dos mesos que durà la persecució religiosa, a Catalunya, l'agost del 1936 té l'índex més alt de màrtirs.

"Màrtirs de la Fe", "Màrtirs de la Revolució antecatólica", "Màrtirs de la persecució religiosa del trentaisis", "Màrtirs de l'Església catalana moderna", "Màrtirs de la Catalunya Cristiana del segle XX"; heus aquí alguns dels noms específics per a definir-los, i que s'ajusten bé a la rigorositat històrica.

L'Església catòlica, des de sant Esteve, sempre ha venerat els seus màrtirs. A casa nostra, els bisbes, sacerdots, religiosos i religioses que en aquell trienni, per raó del seu càrrec eclesiàstic foren perseguits, fins a morir, i els dirigents d'associacions religioses, pares de família, joventut obrera o estudiant, i altres, que per ser fidels a Déu i a l'Església els fou segada la seva vida, aquests són els nostres màrtirs; els Màrtirs de la Catalunya Cristiana del segle XX.

L'Església catòlica, mare amorosa de tots els homes de la terra, sent com a propi, dins del seu cor, tot sofriment per causa de guerres o lluites violentes. Per a tots els homes, ella té i ha tingut, sempre, paraules de consol i d'esperança, especialment pels mutilats, vídues, orfes i exiliats.

Però l'Església, pels seus màrtirs, pels Màrtirs de la Fe, no sent llàstima. Sent veneració i una santa complaença pel lloc que ocupen en l'escala de la Comunió Triomfant. Aquí estriba, des del punt de vista catòlic, la diferència entre "Màrtirs de la Fe" i víctimes

d'una revolució o d'una guerra, de qualsevol època de la història.

Tinc a les mans el llibre de mossèn Salvador Nonell, rector de Gornal-Clariana, titulat "Màrtirs del Penedès". Es tracta d'un recull biogràfic dels sacerdots, religiosos i religioses, nascuts al Penedès, o vinculats en aquella comarca, màrtirs per Crist. Pel seu nombre i contingut, la lectura produeix esgarifances a flor de pell.

Encapçala el llibre la biografia del Bisbe de Barcelona, Dr. Manuel Irujita, bisbe, per tant de les terres penedesenques, tristament assassinat el desembre del 1936.

En "Màrtirs del Penedès" comptem el nom de 143 sacerdots i religiosos i vuit monges de diferents ordes i d'uns familiars immolats. I quelcom molt esgarifós; el nom de quinze Germans de Sant Joan de Déu del Satorori de Calafell, que no varen voler abandonar els nens malalts, i es deixaren enxampar al peu dels llits dels infants, i foren sacrificats com anyells.

En aquesta edició no es fa menció de cap seglar, llevat de l'Ermità de Lurdes de Castellet, i sabem que n'existeix en abundància. Bon VI de martiri ha donat el Penedès a l'Església catalana.

Sumen a centenars, en tot Catalunya, els màrtirs seglars d'aquella persecució religiosa. Si bé hem de reconèixer que cal molta prudència i bona informació per classificar, del munt de víctimes d'aquella Revolució, les que ho foren, essencialment, a causa de la Fe catòlica.

Recordem que la Revolució político-social que s'implantà a casa nostra el 19 de juliol, tenia per missió desfer, amb cruïra, gran nombre d'institucions políti-

ques, socials, econòmiques, militars, laborals, culturals, etc. del País, a més a més de destruir l'Església catòlica.

Totes aquelles persones, doncs, que a Catalunya, foren víctimes cruents d'aquella Revolució pel fet de ser militars, empresaris, tècnics, polítics, escriptors, "sometents" etc. o acusats per rancors personals, no poden ser classificats com a màrtirs de l'Església, sense una anàlisi profunda i personal. La majoria d'ells, foren unes malaurades víctimes d'aquella Revolució, o de la "guerra civil" que seguí.

Aquesta és la feina laboriosa que ha emprès la mai prou lloada organització "Hispania Martyr Segle XX" que amb molta pressa (la gent vella se'ns en va, i quedem sense testimonis de primera mà) confecciona un fitxer que recull i analitza l'història de centenars de seglars que foren assassinats a les cunetes, a les xeques, a la presó de Montjuïc o en els cementiris, amb el desig de poder confeccionar ben aviat el Diccionari dels Màrtirs de l'Església del Segle XX.

Crec que val la pena que els catòlics fem un esforç i col·laborem en aquesta tasca biogràfica, amb oracions, recerca i recull de testimonis, i aportacions econòmiques. Missió aquesta, que creiem ben específica dels Bisbats. Sabem que el de Barcelona, fa uns anys, nomenà el Pare Antoni Sospedra promotor de les causes de beatificació de presumptes màrtirs diocesans.

Ens agradaria que l'Església dediqués un dia, en el calendari litúrgic, per a recordar tots els màrtirs o presumptes MARTIRS DE LA FE, DE LA CATALUNYA MODERNA. Ho desitgem i li ho preguem anhelosament.

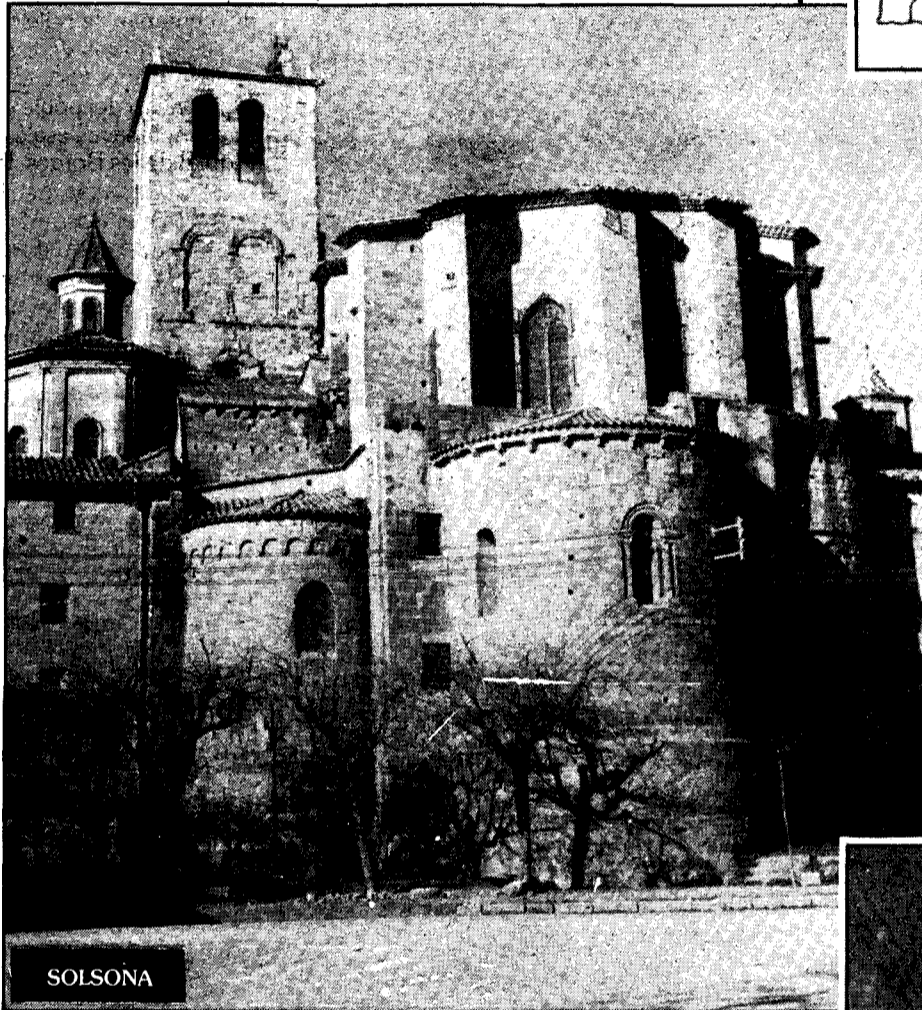
Francesc. A. Picas

XXXI VIATGE CULTURAL

17 NOVEMBRE 1985

“PER TERRES DEL SOLSONÈS”

VISITAREM SOLSONA I EL SANTUARI DEL MIRACLE

SOLSONA

SOLSONA (6.267 h.) Vora la riera de Solsona i al peu del turó de Castellvell on s'alça el castell de Solsona. La ciutat és al cap de la comarca i fou nucli urbà ja en època romana. A la part antiga s'hi troben la Catedral, el Palau Episcopal amb el Museu Diocesà, la Casa de la Vila, la Casa Aguilar entre d'altres cases senyorials interessants. Conserva part de les muralles i tres portals. Parc de la Mare de la Font i dos ponts interessants: Pont de l'Afrau i Pont de la Mare de la Font. Indústria de la fusta.

Catedral - És d'origen romànic, consagrada al segle XII i modificada després amb elements gòtics i barrocs. Consta de tres naus amb volta de canó i tres absis decorats interiorment. Campanar romànic, amb la part superior renovada. Porta romànica del claustre de l'escola lleidatana. Notable imatge de la Mare de Déu del Claustre, del segle XII, de pedra negra, una de les millors escultures de Mare de Déu romànica. És la Patrona de Solsona.

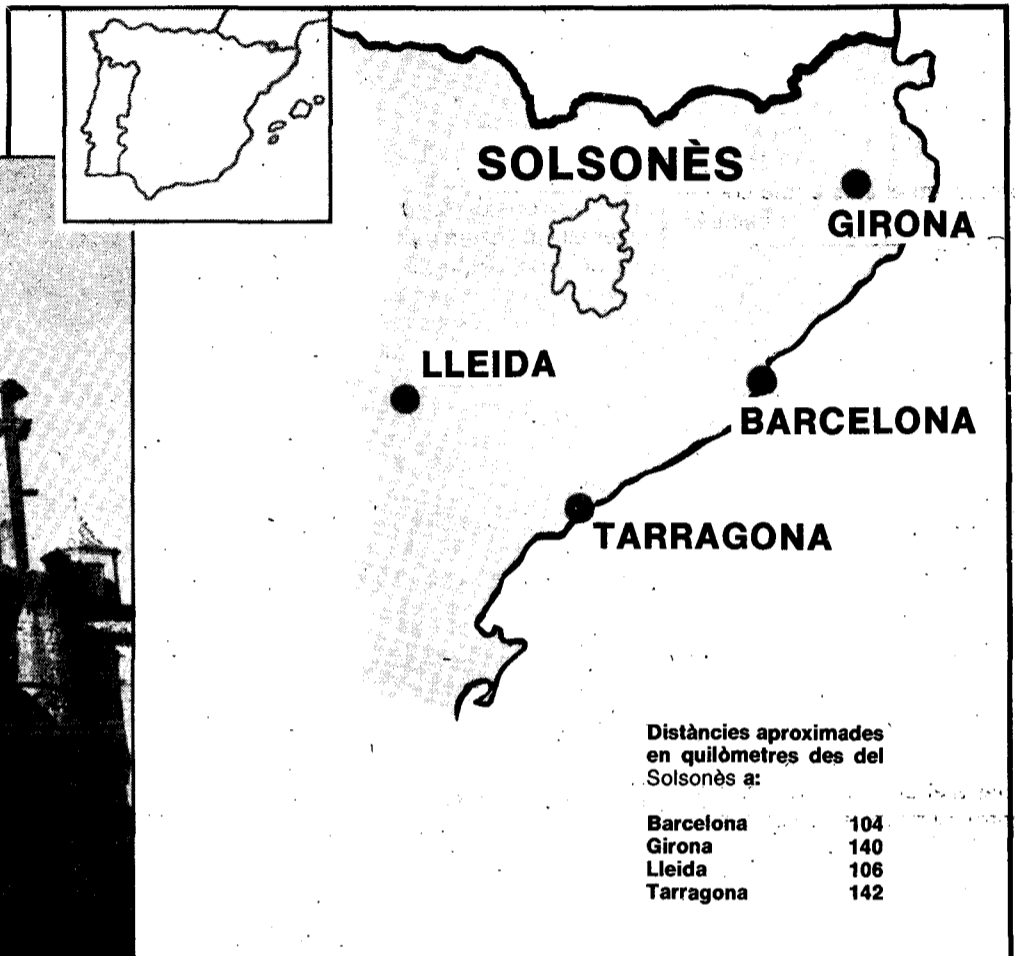
Preu, 1.950 pessetes, comprenent viatge, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant.

Per reserves de places truqueu al tel. 215 28 05. Sra. Montserrat.

La sortida serà a les vuit en punt del matí, del carrer de València xamfrà Balmes.

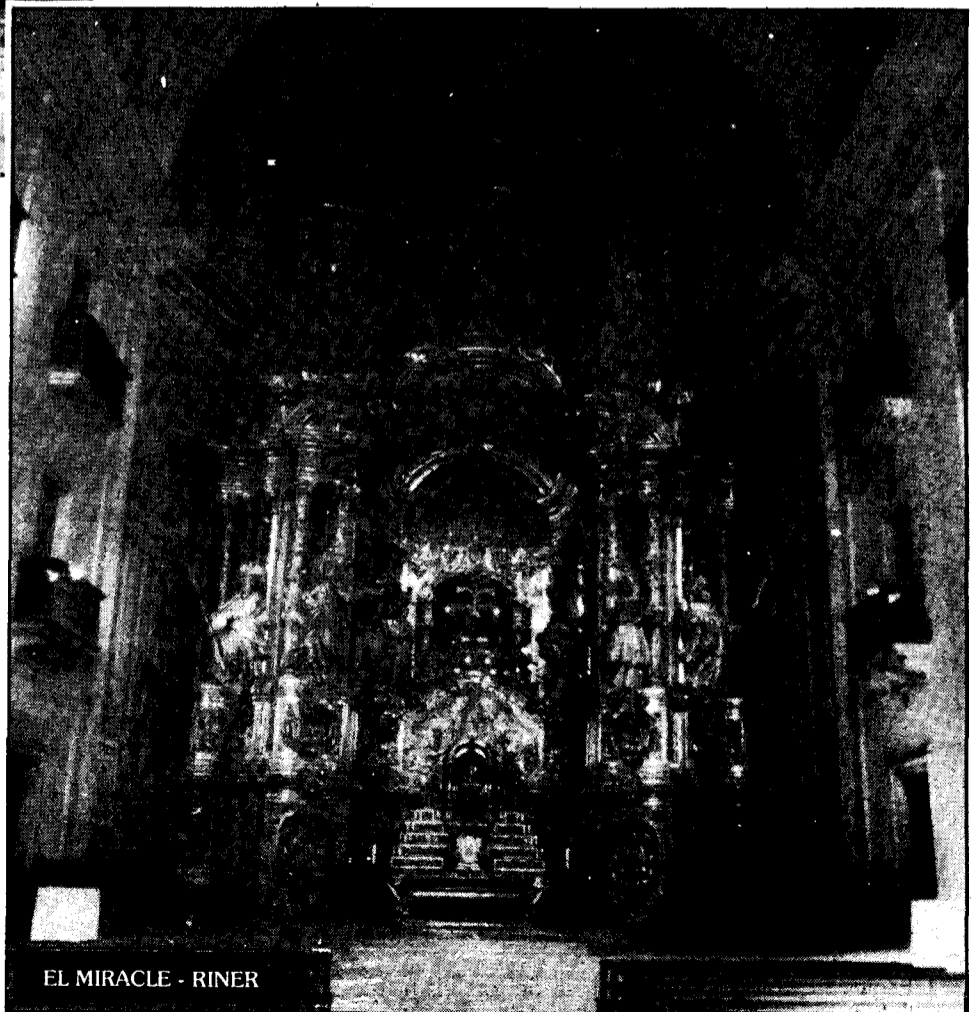
Dinarem a la Casa d'Espiritualitat "El Miracle".

Preguem els participants en el viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada en hora hàbil per complir el precepte dominical.

Distàncies aproximades en quilòmetres des del Solsonès a:

Barcelona	104
Girona	140
Lleida	106
Tarragona	142

EL MIRACLE - RINER

El Santuari del Miracle - Centre religiós de la comarca i a la vegada indret d'interès turístic. Pertany al municipi de Riner i està situat en un bonic altiplà a 835 m. El seu origen és del segle XV però l'actual santuari és del segle XVII. La millor joia del seu interior és el monumental retaule barroc, obra del vigatà Carles Moretò (s. XVIII). Es conserven també un retaule gòtico-renacentista i una imatge de la Verge del segle XV. L'alberg annex —la Casa Gran— és un notable edifici dels segles XVII-XVIII. El santuari del Miracle és un lloc molt venerat i visitat per la gent del Solsonès i de les comarques veïnes.

Ramon Folch i Camarasa

Fotos: Joaquim Recasens.

Em carrega enormement la tendència d'alguns escriptors catalans d'explicar porqueries.

Jo sóc advocat, però no n'he fet mai. He traduït més de 160 llibres.

“El meu un home”

FRANCESC GAMISSANS

El senyor Ramon Folch i Camarasa és fill d'en Josep Mª Folch i Torres, aquell escriptor singular que, com deia el mestre Lluís Millet, “havent guanyat els cors dels infants i dels adolescents, mereix també el respecte i l'agraïment dels homes”.

Folch i Camarasa ha traduït 160 llibres

El fill d'en Folch i Torres —60 anys, casat i amb sis fills— em rep a la seva casa de Palau de Plegamans: plantes i flors, panoràmica excel·lent, aigua abundant, solitud i pau i, per damunt de tot, la bonhomia i cordialitat dels que l'habiten, l'escriptor i la seva senyora.

—Vos heu escrit un nombre molt considerable de novel·les, contes i obres de teatre, però abans —i ara també—, sou traductor. Què heu traduït?

—Modestament podria dir que són pocs al món els que hegin traduït tant com jo. De l'anglès i francès al català he traduït uns 160 volums. Penseu que per mantenir sis fills a cop de màquina d'escriure, em tocava fer 30 pàgines per dia. Aquesta tasca

me la donaven els editors. Traduïa de tot, des d'un filòsof clàssic a novel·les policiaques. Bé, de tot, no: quan creia que el material no era digne, el tornava sense traduir i ja no me'l lliuraven dues vegades.

—Teniu estudis de filologia?

—Jo sóc advocat, però no n'he fet mai perquè no m'agradava. Les traduccions em permetien treballar a casa. Em llevava a les sis del matí i a les vuit ja havia fet una quarta part del meu jornal; ja m'havia begut una cafetera. Esmorzava amb la família, portava els nanos a l'escola i tornem-hi... Hauria estat ideal per a mi si m'haguessin pagat el doble. Els sis fills i jo, que m'anava fent gran, em va fer veure que això de fer trenta pàgines diàries no duraria. Començava fins i tot a estar endeutat. Es presentà l'aveniment d'anar a treballar a un organisme internacional, l'OMS (Organització Mundial de la Salut), i em vaig traslladar amb la família a Ginebra. I allà estic traduint fins que em jubili per venir a viure aquí definitivament.

Continuador del “Massagran”

—Professionalment i vocacionalment sou escriptor. Com veieu la panoràmica literària catalana, avui?

—La veig reeixida; més que abans de la guerra del 36. En aquell temps, de novel·la se'n feia molt poca. Els escriptors catalans patien més aviat de restreyniment. Feien coses esquifides i curtes. Avui dia s'està més professionalitzat. El que passa una mica i em dol és que hi ha la tendència d'explicar porqueries. Això em carrega enormement; no respon a la meua sensibilitat, no m'agrada. M'hauria de caure la cara de vergonya, però haig de dir que en temps de la dictadura franquista no em censuraven mai. Mal símptoma, oi? Segons per a qui. Una vegada em digueren que no posés, “guerra civil”, sinó “cruzada”. Jo sempre he tingut la censura interior; la vida moral ja és una autocensura.

—Pariem de literatura infantil. Vós heu continuat les famoses aventures del “Massagran”, conte infantil del vostre pare.

—El “Massagran” fou l'obra del meu pare que ha tingut més èxit, que ni ell mateix sabia el perquè. Quan recentment vaig proposar a l'editor Ramon Casals

a, fill d'En Folch i Torres

pare era ne bo"

**rasa està cridat a posseir
en vigència per a la prosa
ó d'ambició personal: és el
noble ambició té per suport
ossega la curiositat i l'inte-**

tornar a editar aquell conte, Calsals em digué que no era comercial publicar un sol volum. Jo que li dic: "Provaré d'allargar l'obra del meu pare amb altres contes". Vaig demanar permís a les meves germanes que són cohereves, i vaig intentar adaptar aquella novel·la infantil; vàrem trobar un bon dibuixant que és en Madurell i la cosa ha tingut èxit. En "Massagran" és un noi sol que va pel món amb un gos. Alguns han cregut que és una còpia del Tin-tin perquè també és un noi sol que va pel món amb un gos. Però les dades diuen que és al revés: la novel·la del meu pare és de l'any 1910, i el primer Tin-tin és posterior. Tampoc no és tan original això que un noi se'n va d'aventures amb un gos, oi? Folch i Torres, el meu pare, l'havia acabat dient que el noi torna a Catalunya; a mi m'ha tocat explicar que se'n va al Pol-nord a buscar un perdut, etc.

**"En Patufet arribà a
tirar 60.000 exemplars**

—Parleu-me d'"En Patufet".
—"En Patufet" va omplir una part important de la història de Catalunya. És un fenomen popular que no crec que es repeteixi.
—Tenim "Cavall fort" i "Tretzevents".
—Malgrat l'excel·lentíssima qualitat de "Cavall fort" i "Tret-

zevents", i l'esforç per tornar a ressuscitar "En Patufet" mai no s'arribarà a aquella època: s'imprimien i venien 60.000 patufets cada setmana. En la seva època de plenitud era menys infantil del que la gent es pensa. En els seus inicis, allà pels anys 1904-1905, quan encara el meu pare no hi treballava, llavors sí que era molt infantil, però no prosperava. Després a poc a poc anà evolucionant cap a una revista que en podríem dir familiar, on cada u hi trobava quelcom per a ell: els acudits d'En Cornet per exemple, no eren pas infantils; més aviat s'acostaven al "Cucut" de crítica social: les senyores grasses, etc. La secció de les "Pàgines viscudes" de Folch i Torres també varen seguir una evolució: el començament el meu pare escrivia per a infants; eren contes molt gemats innocents; després, com si seguis el curs de la vida d'aquells menuts, ja escrivia per al jovent: situacions de festeig, com si aquells nens nascuts als 10 i 11 anys anessin seguint cap a la joventut. El meu pare va escriure a "En Patufet" fins a l'any 39.

—"En Patufet" no fou suprimit el 36?

—No, no. "En Patufet" va ser suprimit a la postguerra. Durant el 36-39, el meu pare, per exemple, podia escriure sota una sola excusa: no podia parlar de Déu. Era l'única condició que li varen posar. Aleshores, és clar, no parlava de Déu, però Déu hi era. Les històries continuaven essent les mateixes, i la gent ja sabia perquè actuava d'aquella manera. En les "Memòries de Maria Vallmer" hi ha una noia que està molt malalta i acaba morint. Hi ha un personatge que era un senyor gran que li feia companyia i tenia llargues converses amb

Cal que els infants no s'avorreixin quan llegeixen; no tenir l'obsessió d'ensenyar-los massa coses, i no fer-los mai cap mal.

ella. És clar, tothom veia que allò era un capellà. Després del 36, al meu pare el deixaren parlar de Déu però no el deixaren escriure en català. La qüestió és posar-te sempre un obstacle o altre! Es veu que aquest món és una cursa d'obstacles!

La literatura infantil ha d'interessar els nens

—Què en penseu de "Cavall fort" i "Tretzevents"?

—Ja us he dit que són excel·lents amb exigència literària i artística: colors, dibuixos, etc. "En Patufet" era més popular, a l'abast de tothom. Jo com que sóc un sentimental, potser per herència, hi trobo a faltar una mica de sentiment; els trobo lleugerament massa intel·lectuals, massa pedagògics, massa tot pensat. "En Patufet" era una cosa sentida.

—Tornant a la literatura infantil en general, quines qualitats cal que tingui?

—Potser jo tampoc no ho sé del tot. No sóc cap especialista de literatura per a infants. Però puc dir alguna cosa. És difícil respondre sobre la temàtica infantil. Una vegada un editor em deia que des d'un punt de vista comercial —que a vegades reflecteix la realitat psicològica del públic— quan editem novament la Ventafocs o una "Cenicienta", que s'ha editat un grapat de vegades, es venen fins a 100.000 exemplars. Quan hi ha un mestre que proposa una col·lecció sobre com neixen les papellones,

amb dibuixos acurats, amb una intenció pedagògica del text, molt elaborat el tema, la feina és vendre-la. Què vol dir això? Ho sabem: la pornografia es ven molt més que un altre nivell de novel·la blanca, per dir-ho d'una manera. Llavors també què vol dir? Que hem de fer pornografia? Si vols fer calés, sí, però si vols fer el que volem la gent normal, has de procurar que la novel·la blanca, ja que no té un atractiu morbós de la pornografia, la trama tingui un alè que apassioni.

Durant una certa època els pedagogs i psicòlegs han parlat malament del conte tradicional, dient que era una cosa que desviava la mentalitat del nen perquè el feia creure en coses inexistents, com bruixes, papus, etc. Potser qui s'equivocava eren ells.

—Ho creieu així?

—Posaré un exemple per il·lustrar-ho, un exemple que en podríem dir "les conviccions del doctor Surell". Era un metge que tenia dos fills —un nen i una nena—, i els tenia davant el televisor, que estava fent un reportatge sobre la collita de l'oliva a Andalusia. El doctor deia: "Això és cultura; ara aquests nens estan fruit i aprenen; no es fa com en aquella època que a nosaltres, que érem uns babaus, ens explicaven el "Pulgarcito", la "Ventafocs", i tot allò. En la conversa amb el metge doctor hi havia un veí que recordava un conte d'abans. Els nanos paren l'orella, i pregunten al veí. Llavors el doctor Surell, el pare d'aquelles dues criatures, pren la paraula i

diu: "Res, home, res, que la Ventafocs; que la seva mare s'havia mort, que el seu pare es va casar amb una dona dolenta..." Els nans es van apartant del televisor i van escoltant el seu pare: que els explica —amb esperit despectiu— la Ventafocs, i acaben apassionant-se i tanquen el televisor. I això que aquell metge anava amb mala baba per despresigiar un conte tradicional...

—Els interessava més el conte que el reportatge televisiu.

—Àngela Maria! Ho heu dit: els interessava més. Si el tema és molt bonic però no interessa, no serveix per a res. També cal que

els infants no s'avorreixin quan llegeixen. Us diria també que no s'ha de tenir l'obsessió d'ensenyar-los massa coses, que no es vegi massa l'orella. Si estàs contínuament sobre l'infant, ell se sent acorralat; si cada vegada que agafa un paper es troba que li diuen que ha de ser bo, que no ha de robar, que no digui mentides, diu: "ja hi tornem a ser". També diria: no fer-los cap mal. Això no vol dir pas, escriure una cosa molt avorrida, que llavors com que no et llegeixen no els fa cap mal. Cal escriure amb delicadesa, sense trampa, que vagi penetrant per òsmosi els principis. Si es formula el conte des d'una perspectiva didàctica, pedagògica, i res més, el conte és per arrencar a correr. Allò que deien en castellà: "instruir deleitando". Que la instrucció permeti continuar fruit amb la lectura.

Folch i Torres

—Abans, quan erem petits, no llegíem contes. Era la mare que ens els explicava perquè ens acabéssim el plat de sopes.

—Certament. Hi ha un llibre que se'n diu: "L'art d'explicar contes". La narració donava una vibració, una calidesa i era més eficaç que la lectura. Es començava: "una vegada hi havia..."; es continuava: "i vet-aquí que..."; per acabar: "veus, no hagués fet això". Era tot molt directe. El nen escoltava i aprenia bones lliçons.

—Em sembla que els contes de Folch i Torres tenien tots aquesta intencionalitat.

—Evidentment. Aquestes fórmules al meu pare no les hi havia ensenyat ningú, ni ell era capaç d'ensenyar-les als altres, perquè les sentia instintivament. El meu pare era un home bo, un home summament creient, i escrivia per divertir. Automàticament tot el que ell era, tot el que pensava i sentia, entrava en les seves narracions.

La conversa amb en Folch i Camarasa s'allarga i és agradable. Parla com escriu i escriu com parla. Ens hem d'acomiar. M'obsequia amb un parell de llibres seus: "Bon dia, pare!" i "La visita". "Bon dia, pare!" és una emotiva biografia del seu pare, d'èxit fulminant. En les últimes pàgines del llibre, en Ramon Folch i Camarasa quan comenta la mort del seu pare, Folch i Torres, diu: "... l'angúnia davant el buit paorós que deixava al país l'absència d'aquell home estimat, justament quan el país més en necessitava, d'homes de la seva estatura".

Sortosament, el buit i absència d'en Folch i Torres no hi són, del tot en el país: resta un home de la seva estatura, el fill, el senyor Ramon Folch i Camarasa.

Llibres i premis

Ramon Folch i Camarasa, advocat, poeta, novel·lista, autor teatral i traductor.

Entre les principals novel·les esmentarem: **EL meu germà gran, EL naufrag felix, L'alegre festa, La visita, L'estiu més bonic, Fi de setmana damunt l'herba, La maroma, El no, Tota aquesta gent, Les meves nits en blanc, Quan el terror truca a la porta, Tota una altra cosa.**

Com a narrador de relats breus: **La sala d'espera, Històries possibles i Adéu abans d'hora.**

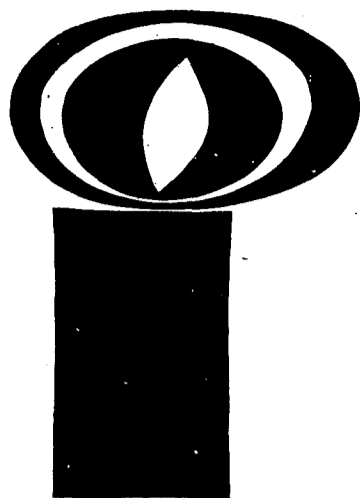
Ha publicat també teatre infantil, de costums o d'humor, com: **Un vailet entre dos reis, Aquesta petita cosa, Dues homes i Massagran.** Aquest últim conte es una continuació del primer volum que va escriure el seu pare, Josep M.ª Folch i Torres, i ha estat traduït al castellà i flamenc.

Un llibre incomparable d'en Ramon Folch i Camarasa és **Bon dia, pare, biografia del seu pare, d'un llenguatge directe, viu i emotiu.**

Com a traductor, ho és, entre altres, de M.A. Asturias, V. Baum, J. Conrad, A. Daudet, W. Faulkner, G. Orwell, J.P. Sartre, N. Mailer, G. Greene, F. Scott Fitzgerald, A. Huxley, E. Hemingway, i S. Bellow.

En Folch i Camarasa ha guanyat els premis Joanot Martorell, Víctor Català i Sant Jordi.

ESCOLTEM LA PARAULA

CICLE LITÚRGIC "B"
DIUMENGE XXXI DURANT L'ANY

A cura de les
monges benedictines.
Monestir de
Sant Pere de les Puel·les.

Glossa i monicions:
Catalina Terrats

Evangelista Sant Marc

GUARDA EN EL TEU COR ELS MANAMENTS QUE AVUI ET DONO

Aquest fragment del Deuteronomi, d'una importància extraordinària, constitueix el començament de la pregària jueva del "Schema Israel" (Escolta Israel), que els jueus fidels reciten encara avui tres vegades al dia, sobretot, al matí. Aquesta oració engloba les actituds essencials de la fe jueva: la professió de fe en el Déu únic, el resum de tota la llei en l'amor i el record de l'Aliança.

Aquesta fou, sens dubte, la pregària de Jesús, però Ell la portà a la seva plenitud quan va ensenyar els homes a anomenar Déu amb el nom de PARE, i fent que el manament de l'amor passés de ser objecte d'una prescripció legal a una actitud vital, profunda, interioritzada, que s'expressa en un compromís personal fet d'abandó i confiança.

Lectura del llibre del Deuteronomi (6:2-6)

En aquells dies, Moisès digué al poble: "Reverència el Senyor, el teu Déu, compleix durant tota la vida els manaments que et dono, tant tu, com els teus fills i els fills dels teus fills. Així viureu anys i més anys. Escolta, Israel, mira de posar en pràctica això que et dono; així seràs un poble feliç i nombros en un país que regalima llet i mel, tal com el Senyor ho va prometre als teus pares. Escolta Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb totes les forces.

Guarda en el teu cor les paraules dels manaments que avui et dono".

US ESTIMO, SENYOR!

El crit del salmista és una expressió de fe i d'amor envers el seu Déu, que el salva. Fe i amor confonen en una pregària plena de confiança. Nosaltres, cristians, sabem del cert que Déu ha salvat Jesús, el seu Ungit, alliberant-lo de la mort i que per la seva resurrecció han estat vençuts tots els seus enemics. Per això nosaltres, que tenim el mateix Esperit de Jesús, podem exclamar en totes les situacions de mort: Us estimo, Senyor, vos m'enfortiu!

Salm 17:2-3a,3bc-4,47 i 51ab (R.:2)

Us estimo, Senyor, vos m'enfortiu,
roca i muralla que em deslliura.

R. Us estimo, Senyor, vos m'enfortiu.

Déu meu, penyal on m'emparo,
escut i força que em salva.
Rodejat d'adversaris delirants, clamo al Senyor,
crido auxili d'entre els enemics. R.

Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal.
Beneïxo el Senyor que em salva.
Ha donat grans victòries al seu rei.
ha mostrat l'amor que té al seu Ungit. R.

Som fets per estimar

Actualment es parla molt sobre l'amor. Els cristians hem redescobert aquesta actitud que l'Evangelista ens presenta com la més fonamental, com el nucli essencial a partir del qual hem d'edificar tota la nostra vida. Estem convençuts que "estimar Déu amb tot el cor, amb tot el pensament, amb totes les forces, i estimar els altres com a si mateix és millor que tots els sacrificis i totes les ofrenes cremades a l'altar"; per tant, "no estem lluny del Regne de Déu", com va dir Jesús a aquell mestre de la Llei. Però, així, com l'Evangelista ens diu que després d'aquesta resposta tan assenyada ningú no es va atrevir a fer-li cap més pregunta, em sembla que a nosaltres, cristians del segle XX, ens queden algunes preguntes pendents, i ens hem d'atrevir a formular-les amb tots sinceritat, perquè ens adonem que en la nostra vida hi ha un tall entre el que creiem i el que fem; entre l'amor a Déu (que tan fàcilment donem per suposat) i l'amor als altres, que vivim amb tanta dificultat. A la pràctica, com integrem els dos manaments que Jesús va associar tan íntimament fins a arribar a identificar-los? Perquè Ell, certament, unia perfectament en un sol acte l'amor a Déu i l'amor als altres.

La nostra experiència personal sobre l'amor i la realitat que constatem cada dia al voltant nostre i que ens arriba de tot arreu, sovint és tan migrada, tan pobre i esquivada que més d'un cop hem estat temptats de protestar i de demanar comptes al Senyor d'haver-nos donat un manament tan difícil de complir; perquè "estimar els altres com a nosaltres mateixos" se'ns presenta com una fita inabastable... Constatem que la paraula AMOR designa quantitat de coses diferents i contraposades, sentiments de tota mena, afectivitat que moltes vegades no podem controlar, desigs, ambicions... Aquestes coses envaeixen constantment la nostra vida i l'esqueixen.

Malgrat tot, Déu no pot demanar una cosa impossible de complir, al contrari: Aquest manament està inscrit en el nostre cor, és un desig que portem a dins i que malda

per realitzar-se d'una manera o altra. SOM FETS PER A ESTIMAR; només això omple el nostre anhel de felicitat. El que cal és trobar el camí per a fer-ho correctament; aprofitar positivament tota la nostra riquesa interior, purificar els impulsos egoistes per passar d'un amor en minúscula, centrat en nosaltres mateixos, a l'AMOR en majúscula, que ens obre el cor a unes dimensions sempre noves i insospitades.

Aquest camí cap a l'amor el poden anar fent perquè tenim l'experiència certa que ALGÚ ens ha estimat primer, algú que s'anomena a si mateix AMOR. Aquest és el nostre Déu, el Déu que ens ha revelat Jesús. Ell, a través de tota la seva mateixa persona, amb la seva mateixa existència és revelació de l'AMOR, però no ho oblidem: d'un amor que ha passat per la creu.

Per això, quan un home és capaç d'acollir el misteri de l'amor de Déu en la seva vida, imperceptiblement comença ell mateix a estimar. Llavors se li obren els ulls del cor per a comprendre l'únic manament de la nova Llei, i estimar Déu i estimar els altres se li converteixen en dos aspectes d'una sola realitat. Tot se li fa germa, desitja per als altres la felicitat que voldria per a ell, treballa per aconseguir-los el bé que ell mateix voldria obtenir...

Tot això és una pura utopia? No, ens hem de convenir més i més que "l'Amor de Déu ha estat vessat en els nostres cors", que el seu Esperit va modelant les nostres vides fins a fer-nos tenir els mateixos sentiments que el Crist; que Ell mateix estima a través del nostre petit amor i que amb el seu ajut podem arribar a estimar gratuïtament, pel goig mateix d'estimar, lliurement, arribarem a aquell amor que "és pacient, bondadós, no té enveja, no es vanagloria, no busca el seu propi interès, no té en compte el mal, tot ho excusa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta", en una paraula: un amor capaç de donar la vida pels germans.

JESÚS TÉ EL PODER DE SALVAR DEFINITIVAMENT ELS HOMES

El sacerdoti de Crist es recolza en la seva qualitat de Fill i de Senyor (Salm 2) i és garantit per un jurament diví (Salm 109), això li dona una dimensió eterna. Aquesta és la garantia de la superioritat de la Nova Aliança per damunt de l'Antiga.

Els homes no són capaços d'obrir-se camí cap a Déu, però Crist és qui ha aconseguit que la humanitat arribi a una comunió real i plena amb Déu. Mitjançant l'ofrena de la seva existència i la seva mort ha estat introduït a la intimitat divina i ha estat consagrat definitivament com a únic mitjancer entre Déu i els homes. Quan celebrem l'Eucaristia, memòria d'aquest ofrena, els cristians renovem el trobament autèntic i salvador amb Déu.

Lectura de la carta als cristians hebreus (7:23-28)

Germans, els sacerdots de l'antiga aliança van ser molts, perquè la mort els impedia de continuar en les seves funcions. Però Jesús, que viu per sempre, no traspasa a ningú les funcions sacerdotals. Per això té el poder de salvar definitivament tots els qui per ell s'acosten a Déu, ja que viu intercedint per sempre a favor d'ells. Un sacerdot així és el que ens calia: sant, innocent i sense taca; per això va ser tret d'enmig dels pecadors i enlairat més amunt del cel. Ell no necessita, com els altres, oferir víctimes cada dia tant pels seus propis pecats com pels pecats del poble: es va oferir a si mateix una sola vegada. La Llei havia fet sacerdots uns homes plens de febleses, però els termes del jurament que ha substituït la Llei han consagrat el Fill, que serà per sempre un sacerdot perfecte.

ESTIMA EL SENYOR I ESTIMA ELS ALTRES

Aquest passatge de l'Evangelista situa el manament de l'amor com el primer i el més important de tots. Per fer-ho es val de dos textos de l'Antic Testament, en els quals es parla de l'amor a Déu i de l'amor als altres. Marc els juxtaposa perquè quedi ben clar que aquests dos manaments no poden mai separar-se ja que Jesús els ha unit tant estretament que a la pràctica quedaran identificats per sempre.

Evangelista segons sant Marc (12:28b-34)

En aquell temps, un dels mestres de la Llei anà a trobar Jesús i li va fer aquesta pregunta: "¿Quin és el primer de tots els manaments de la Llei?" Jesús li respongué: "El primer és aquest: 'Escolta, Israel: El Senyor és el nostre Déu, el Senyor és l'únic. Estima el Senyor, el teu Déu, amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament, amb totes les forces'. El segon és: 'Estima els altres com a tu mateix'. No hi ha cap altre manament més gran que aquests'. El mestre de la Llei li digué: "Molt bé, mestre. És veritat que Déu és un de sol i que no n'hi ha cap altre fora d'ell. I que estimar-lo amb tot el cor, amb tot el pensament i amb totes les forces, i estimar els altres com a si mateix és millor que tots els sacrificis i totes les ofrenes cremades a l'altar". Jesús, en sentir aquesta resposta tan assenyada li digué: "No ets lluny del Regne de Déu". I ningú no s'atreu a fer-li cap més pregunta.

Calendari

Diumenge, 3 de novembre. XXXI del temps ordinari. Sant Ermengol, bisbe; sant Martí de Porres, dominic; sant Hubert, bisbe, santa Silvia, verge; i beat Pere Almató, dominic màrtir.

El sor surt a les 6'25 i es pon a les 4'44 (hora solar).

Fira a la Pobla de Lillet i la Seu d'Urgell.

Dilluns, 4 de novembre. Sant Carles Borromeo, arquebisbe; sant Vidal i sant Agrícola, màrtirs i santa Modesta, verge.

Dimarts, 5 de novembre. Sant Zacaries i santa Elisabet, pares de sant Joan Baptiste i santa Bertila, abadessa.

Dimecres, 6 de novembre. Sant Sever, bisbe de Barcelona i sant Leonard, confessor.

Fira a Olost.

Dijous, 7 de novembre. Sant Herculà i sant Ernest, bisbes màrtirs i santa Carina, màrtir.

Divendres, 8 de novembre. Sant Severià, sant Carpòfor i sant Victori, màrtirs i sant Godofred, bisbe.

Festa major a Santa Coloma de Queralt.

Dissabte, 9 de novembre. Festa del Sant Crist de Balaguer. La Dedicació de la Basílica de Sant Joan de Laterà. Sant Teodor, màrtir.

Festa major a Balaguer i Beget.

Fira a Arenys de Munt.

Tinguem confiança

Confiança, que amb Jesús tot sobra.

En qui hem de confiar, després d'haver posat tots els mitjans humans, és en Déu. El Senyor dona el cent per u; tant com nosaltres vulguem fer el bé, tant ens ajudarà el Senyor.

Santa Joaquina de Vedruna

L'Església celebra

3 de novembre. Diumenge XXXI de durant l'any. Lectures: Primera, Dt 6,2-6, S 17, segona He 7,23-28, tercera Mc 12,28b-34.

4 de novembre. Dilluns de la setmana XXXI de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 11,29-36, S 68, segona Lc 14,12-14.

5 de novembre. Dimarts de la setmana XXXI de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 12,5-16a, S 130, segona Lc 14,15-24.

6 de novembre. Dimecres de la setmana XXXI de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 13,8-10, S 111, segona Lc 14,25-33.

7 de novembre. Dijous de la setmana XXXI de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 14,7-12, S 26, segona Lc 15,1-10.

8 de novembre. Divendres de la setmana XXXI de durant l'any. Lectures: Primera, Rm 15,14-21, S 97, segona Lc 16,1-8.

9 de novembre. Dissabte. Dedicació de la basílica del Laterà. Lectures: Primera, Ez 47,1-2.8-9.12, o bé: 1C 3,9-11.16-17, S 145, segona Jo 2,13-22.

D'ací i d'allà

Morirem,
prou que ho sabem!

PERE CAMPAS BONAY

Monestir de l'Estany

La peripècia de morir, cadascú l'ha de passar sol, ni que estigui acompanyat, sol, com pelicà que gemega al desert. Cadascú veurà la mort, la coneixerà personalment com coneix la salabror de les llàgrimes. La Bíblia, llibre de les meves absolutes preferències, que no fa embuts, ni parla a mitges tintes, diu, per Job, que se'ns oblidarà com al bestia, del qual ningú no es recorda. La pols és el nostre principi. A la fossa, torna a dir Job, als verms movedissos, els direm: —"germans meus". Aquesta nota meua és tan crua perquè, els humans d'avui, volem començar a filosofar, no a les arrels, sinó per la teulada tot reprimint allò que ens desagrada.

Tardoral

Quan per la tardor
se'n va l'oreneta,
no li dic adéu,
li dic, a reveure.

Aquestes quatre ratlles que ritmen com una melodia, són de la poetessa mallorquina Maria Antònia Salvà (1869-1958). No es pot expressar amb més encert ni amb més destresa la figura que ens dona a entendre, l'arribada del temps boirós embolcallat amb cortines de pluja.

Certament l'oreneta resta entre nosaltres des del començament de la primavera fins a finals d'estiu que emigra a la recerca de climes més tebis. És un ocell estimat a tot arreu perquè és el pregoner del bon temps i tothom li té especial afecte. Ha estat inspiradora de poetes i en la tradició popular representa un paper simpàtic.

A Itàlia, concretament al Piemont l'anomenen "pollets del Senyor" i en certs llocs d'Alemanya "ocells de la Verge." Occir aquest animalet tan xamós o destruir els seus nius és considerat un acte d'incivilitat.

A la tardor el vent és deixa sentir amb intensitat, emportant-se les fulles seques dels arbres, que cauen a terra mansament. La majoria d'elles tenen un to daurat, amb la pell arrugada i la cua encara tendra.

L'arbreda es buida d'ocells i el fred comença a deixar-se sentir. Aquesta època té uns adagis escaients que diuen:

*"Per Sant Mateu
la rosada sembla neu"
"Setembre bufa dolçament
fins que al rebost les fruites
tens."*

L'antic rebost

La paraula rebost, potser portarà per alguns, regust d'altre temps, d'una cosa antiga. El rebost era un departament que quasi totes les cases tenien, lloc on restaven guardats els comestibles i generalment amb uns departaments per deixar-hi estris de cuina o fruits secs.

Ara de rebost no n'hi ha cap enlloc... potser el trobariem en una casa vetusta, patriarcal, o en una masia. El substitueix la nevera elèctrica o refrigerador, de totes mides i potència. És una altra manera de mantenir el menjar en condicions idònies.

De manera que, ja dins la tardor, caldrà disposar els abrillats per enfrontar-nos a l'hivern, traïdor i inclement.

Que la daurada estació ens sigui benigna, mentre contemplem les tonalitats de les fulles que rodolen embogides per terra o bé les que encara resten en

certs arbres que la primavera acolori de verd. Particularment l'enfiladissa coneguda amb el nom de vinya verge, pren un color esplèndid d'un vermell pujat, cobrint amb abundor la paret d'un claustre o la d'un jardí, sia

repolit o descurat, mentre s'amaguen desperfectes i esvorancs que el pas del temps deixa, com una mostra evident que no passa en va.

Pietat Campmajó

claret

Roger de Llúria, 5 - Barcelona-10 - Tel. 301 08 87

EL CANT
DE L'OCELL

Anthony de Mello s.j.

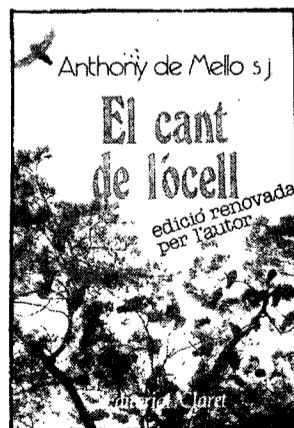
Col·lecció ELS DAUS.
N.º 78 - 208 pàgs.

Els deixebles tenien multitud de preguntes a fer sobre Déu.

Els digué el Mestre: "Déu és el Desconegut, l'Inconoscible. Qualsevol afirmació sobre Ell, qualsevol resposta a les vostres preguntes, no serà altra cosa sinó una distorsió de la Veritat".

Els deixebles restaren perplexos: "Aleshores, per què parles d'Ell?"

"I per què canta l'ocell", respongué el Mestre.

- Editorial Claret

La Bíblia a l'abast

JOSEP M. ARAGONÈS

Una peça mestra

Estudiant aquest salm, el P. Ubach diu en el volum 10/1 de La Bíblia de Montserrat: "Literàriament parlant, el salm és d'una gran embranzida poètica, i un dels més admirables de tot el Salteri, per l'abundor de metàfores i la grandiositat i vivesa de les imatges". Serveixin aquestes paraules del gran biblista català per animar-nos a llegir íntegrament el salm que avui el leccionari dominical ens proposa com a cant responsorial en una brevíssima selecció, que n'inclou pràcticament els primers i els darrers versets. Aquesta pregària d'acció de gràcies la trobem també a 2S:22 amb petites variants. En tots dos llocs es dona l'autoria del poema al servent de Jahveh, David, que adreça a Jahveh les paraules d'aquest càntic el dia que Jahveh els deslliurà de les mans de tots els seus enemics i de les mans de Saül (v. 1). És molt possible que la forma actual d'aquest salm, tal com se'ns ofereix no sigui precisament obra del rei-profeta, però en canvi sí que es veu que està composta sobre un fons molt antic. Es tracta d'un himne triomfal d'acció de gràcies. Un cant eucarístic, doncs. Després d'una introducció expositiva del perquè l'autor dona gràcies (vv. 3-4), precedida per una mena d'antífona litúrgica

Cant d'acció de gràcies

(Salm 17 -H18-:2-3a.3bc-4.47 i 51ab)

—Us estimo, Senyor, vós m'enfortiu (v. 2)—, el salmista ens diu la situació desesperada en que es trobava per destret a que l'havien sotmès els seus enemics (vv. 5-6) i com Jahveh, amb una manifestació esclatant del seu poder, le n'ha tret, acudint en auxili del qui pregava (vv. 7-19) perquè l'estimava (v. 20). Exposa després els motius de la intervenció alliberadora de Déu (vv. 21-31). Segueix un encès cant reial de victòria, aconseguida gràcies a l'ensinistrament que Jahveh li ha proporcionat i el salmista ha acceptat del tot, per això el vertader triomfador no és altre que el Senyor (vv. 32-46), per acabar amb una entusiasta pregària d'acció de gràcies i de proclamació dels favors de Déu (vv. 47-51).

Una lectura cristiana

No costa pas gaire de fer una lectura cristiana d'aquest salm. En la persona del salmista —presentat com un rei rodejat d'adversaris delirants, que clama al Senyor i crida auxili d'entre els enemics— s'hi dibui-

xa la figura de Crist i de tots els qui segueixen les seves petjades pels camins de la lluita, del sofriment i de la mort: M'envoltaven onades de mort, m'espardien els torrents de Belial —Satanàs, l'instigador del mal—, el regne dels morts m'encerclava amb els seus llaços, tenia davant meu paranys de mort (vv. 5-6). Jesús que prega al Pare que l'alliberi (vv. 7). I el Pare el ressuscita (vv. 8.14.17-20) i el constitueix Senyor (vv. 44-49). Jesucrist és, però, el capdavanter de la humanitat redimida. Capdavanter i redemptor. Un cop ofert el sacrifici de la seva submissió total a la voluntat del Pare, ens va al davant pel camí de la victòria, el camí del misteri pasqual, fet de mort acceptada i vençuda i de resurrecció-transfiguració de tota la humanitat, per Crist, Senyor nostre. És això precisament el que celebrem en la missa.

Eucaristia, lluita, obediència i victòria

En la missa d'avui, el cant-meditació

d'uns quants versets d'aquest salm responsorial, ens ajuda a endinsar-nos en la contemplació de la gran pregària d'Israel: "Shemà", Israel! Tot bon israelita sap de memòria i recita cada dia aquesta pregària. És el reconeixement de Déu com a Senyor únic i sobirà del poble, a qui cal estimar i demostrar aquest amor amb l'obediència als seus preceptes. És el faci's la vostra voluntat de l'oració dominical. És també el principi fonamental de la vida autèntica. El salm 17 ens ho recorda i ens ajuda a donar gràcies a Déu que s'ha revelat i es fa present posant-se al nostre costat sempre, però sobretot a l'hora de la lluita. La celebració de l'eucaristia és alhora acció de gràcies, manifestació del nostre desig de seguir pel camí del compliment de la voluntat de Déu, aliment que ens enforteix per a la lluita —perquè la lluita és una realitat indefugible, ara i aci— i penyora de la victòria definitiva que Crist ens ha guanyat. Potser val la pena remarcar que les dues vegades que el leccionari dominical fa servir aquesta selecció de versets del salm 17, com a Salm Responsorial —avui i el diumenge 30 de durant l'any del cicle A—, no sols segueix a una lectura, que ens recorda la necessitat de complir el voler de Déu, sinó que, en aquests darrers diumenges de l'any litúrgic, és com una invitació a recordar els favors de Déu al llarg de la gran Història de la Salvació i de la nostra petita història particular, i a donar-ne gràcies. Beneït sigui el Déu vivent, el meu penyal. Beneïxo el Senyor que em salva: Ha donat grans victòries al seu rei, ha mostrat l'amor que té al seu Ungit (vv. 47 i 51).

Cultura científica

"... a fi que els tresors fins ara guardats en les torres d'ivori dels laboratoris científics esdevinguin patrimoni cultural de tots." Antonino Zichichi

"Dels quatre elements als quarks"

39 - Heisenberg: La física del nucli atòmic

FRANCESC NICOLAU

Professor de la Facultat de Teologia de Barcelona

Hem vist en els articles precedents com es va arribar a rompre el nucli atòmic per a treure'n gran quantitat d'energia, tant en les bombes atòmiques —que més pròpiament cal anomenar bombes nuclears, perquè és energia del nucli la que s'allibera— com en les piles atòmiques —que també s'anomenen ja reactors nuclears—. Ara bé, què és l'energia nuclear? què passa realment quan és alliberada? El tècnic en tindrà prou amb saber com funciona una central nuclear, però el científic que ho sigui de debò no estarà satisfet fins que pugui conèixer què hi passa a l'interior del nucli atòmic. I creiem que el lector també voldrà saber fins a quin coneixement de la constitució del nucli de l'àtom i de la seva energia es va arribar el 1943 després de totes les troballes que hem ressenyat. Potser el millor resum de la ciència sobre el tema publicat aquest any de 1943 fou el llibret de Werner Heisenberg (1901-76) "La física del nucli atòmic", escrit quan era professor de física teòrica a Berlín. És un model de concisió, de claredat i de rigor científic, tot alhora. Treu les conseqüències immediates i evidents de les experi-

riències i en fa la síntesi. El llibre fou reeditat repetidament i traduït a altres llengües. Provarem d'exposar-ne breument les principals conclusions:

Els estats normals del nucli atòmic

De què depèn l'estabilitat del nucli atòmic compost de protons i neutrons? Hi ha tres lleis de conservació, fonamentals a la naturalesa, que ens permetran respondre a la pregunta: la de la conservació de l'energia, la de la càrrega elèctrica i la del moment cinètic. La primera llei ens diu que l'energia no es crea, es transforma; per consegüent en el nucli hi ha alguna forma d'energia, la que sigui. Ara bé, sabem per la fórmula d'Einstein que $E = mc^2$; aquesta energia, doncs, es pot mesurar per la seva massa. Per una altra banda, l'energia d'enllaç de les partícules materials del nucli caldrà definir-la com la que caldria gastar, introduint-la en el cor de l'àtom, per a separar aquestes partícules deixant-les lliures. Per això si sumem la massa d'unes partícules i medim la d'un nucli compost per elles hi trobarem una diferència que multiplicada per c^2 serà igual a l'energia d'enllaç. El nucli compost tindrà menys massa que les components soltes. Un exemple ho aclarirà: tenim que la massa

d'un protó és 1,00813 (prenent com unitat 1/16 de la d'un àtom d'oxigen) i la d'un neutró 1,00895, mentre que la de l'àtom de deuteri, compost d'un protó i un neutró, és 2,0147; la diferència de 0,00238 correspon a l'energia d'enllaç del nucli de deuteró, que és de 2,2 milions d'electró-volts (un electró-volt = energia transportada per un electró en saltar una diferència de potencial d'un volt). L'experiència del laboratori confirma que efectivament és aquest el valor de l'energia que es desprèn en forma de fotons quan es forma el deuteri.

D'aquí es dedueix que un nucli atòmic és estable perquè cal infondre-li energia per desintegrar-lo. Ara bé, en el cas de la fissió de l'urani-235, en infondre l'energia d'un neutró poc accelerat ja es trenca el nucli perquè el seu enllaç és relativament dèbil i en formar-se bari i criptó sobra energia lliure transportada pels neutrons que resten i que provoquen la reacció en cadena. Però en el cas de la fusió del deuteri per formar heli (bomba d'hidrogen) s'allibera molta més energia perquè es forma un nou àtom d'enllaç molt fort.

La 2ª llei de la conservació de la càrrega elèctrica ens diu que només podrà variar el nombre de càrregues si el nucli n'emet les que corresponguin al canvi. Per exemple un nucli de bor de massa 12 i 5

càrregues positives, o sigui $Z = 5$, no podrà convertir-se en carboni de massa 12 i $Z = 6$ si no és ement una càrrega negativa; cosa que és el que passa realment.

La 3ª llei de la conservació del moment cinètic (el moment cinètic d'una partícula expressa com gira sobre el seu eix) ens diu que si un electró, que sempre té moment cinètic, es desprèn del nucli cal que en surti també una altra partícula de moment cinètic oposat per compensar: aquesta nova partícula és el neutrí, que Pauli ja havia predit per una altra raó.

La constitució dels nuclis atòmics

Una altra qüestió interessant és com estan repartits els protons i neutrons en el nucli que componen. Dues hipòtesis són possibles: hi són com les molècules d'aigua en una gota líquida, que manté la mateixa densitat en tots els seus punts, o bé com les estrelles d'un cúmul globular que és més dens al centre i menys a les vores? la resposta ve donada pel càlcul de l'energia d'enllaç i del diàmetre dels nuclis. L'energia d'enllaç és en tot cas un nombre comprès entre 6 i 9 Mev (1 Mev = un milió d'electró-volts) multiplicat pel nombre de partícules. Això indica que aquestes són lligades al nucli d'una manera molt aproximada...

en tots els àtoms. I el diàmetre del nucli, mesurat per les desviacions dels raigs quan s'hi fan incidir, és el que correspon a les partícules totes juntes sense separació diferent en àtoms diferents: L'urani-238 té un volum d'unes 60 vegades més gran que l'heli-4, com correspon al nombre de les seves partícules. D'aquests dos fets hom pot concloure que protons i neutrons es reparteixen arreu en el nucli amb la mateixa densitat. Podem, doncs, parlar de "matèria nuclear" feta de protons i neutrons, la qual s'assembla molt a una gota líquida. I així com aquesta pren una forma esfèrica deguda a la tensió superficial, una cosa semblant deu passar en el nucli, encara que amb una diferència: aquest té partícules carregades positivament, els protons, que també exerceixen una força de repulsió.

En definitiva, doncs, tenim en el nucli tres classes de forces: la primera i principal és la força nuclear que és la que fa que les partícules s'atreuïn entre elles, després hi ha la tensió superficial, que és conseqüència de l'anterior, del fet que les partícules superficials no estan tan fortament lligades per la força nuclear com les del centre, i finalment la força de repulsió electrostàtica entre els protons.

Què cal dir d'aquestes forces? En parlarem la setmana que ve.

Fundador del moviment internacional Schoenstatt

Cent anys del naixement del pare Kentenich

Enguany se celebra el primer centenari del naixement del fundador del moviment internacional de Schoenstatt, pare Joseph Kentenich. Per commemorar aquesta efemèrides, es vénen celebrant una sèrie d'actes internacionals. "Catalunya Cristiana" no podia passar per alt aquest fet tan important per a la gran família schoenstattiana.

L'obertura solemne de l'any commemoratiu es va realitzar en el centre internacional del moviment de Schoenstatt (Vallendar prop de Coblença, Alemanya) el 20 d'octubre del 1984. Va presidir la cerimònia el Vicepresident del Consell Pontifici per als Laics, monsenyor Paul Cordes (Vaticà).

Les festivitats internacionals de la família schoenstattiana es van desenvolupar dins d'una 'setmana festiva', que es va celebrar a Schoenstatt entre l'11 i el 15 de setembre del 1985. S'estima que en els actes culminants hi van participar unes vuit mil persones, provinents de més de trenta països. Les activitats programades per aquests dies (conferències, fóruns, tallers i moments d'oració, celebracions litúrgiques, trobades culturals i d'esbarjo) s'inspiraren en el lema internacional del centenari. Va ser la primera trobada d'aquestes dimensions de la família mundial de Schoenstatt en el lloc d'origen del moviment.

Immediatament a continuació de la 'setmana festiva' s'inicià una peregrinació a Roma. Un moment culminant va ser la trobada de la família internacional de Schoenstatt amb el papa Joan Pau II en una audiència privada, el 20 de setembre. La motivació principal d'aquest viatge dels membres i simpatitzants del moviment a la Ciutat Santa és celebrar el centè aniversari del P. Kentenich amb l'Església universal, reiterar el seu compromís d'estar al servei

d'ella i escoltar el que el Sant Pare els vol comunicar i demanar.

Dins de l'any commemoratiu del P. Kentenich es va celebrar a Schoenstatt, del 25 al 29 de setembre, un simposi internacional. Hi van participar un centenar d'experts de diferents disciplines, entre els quals pedagogs, filòsofs, teòlegs, sociòlegs i artistes. El tema de la trobada interdisciplinària va ser "Integració: reptes per a la cultura del tercer mil·lenni". El patrocini del simposi el van assumir tres cardenals: Joseph Ratzinger (Prefecte de la Sagrada Congregació per a la Doctrina de la Fe), Raúl Silva (arquebisbe emèrit de Santiago de Xile) i Angelo Rossi (durant molts anys Prefecte de la Sagrada Congregació per a l'Evangelització dels Pobles).

La clausura de l'any commemoratiu del P. Kentenich tindrà lloc el mateix dia en què se celebrarà el seu centè aniversari, el 18 de novembre del 1985. Els actes festius i de cloenda es realitzaran en aquesta ocasió en les diferents diòcesis d'Alemanya, a Schoenstatt i en tots els centres schoenstattians nacionals i diocesans dels països en els quals el moviment ja hi és present.

Més de cent santuaris

Els esmentats actes internacionals amb motiu del centenari del naixement del P. Kentenich es desenvolupen a Schoenstatt, lloc d'origen i centre mundial

del moviment. A Schoenstatt hi ha la petita capella en la qual el P. Kentenich va fundar el 1914 el moviment i on des del 1915 es venera la imatge de la Mare de Déu. En la majoria dels centres schoenstattians diocesans o nacionals dels països en els quals existeix el moviment, s'han construït rèpliques d'aquest santuari. Avui n'hi ha una mica més de cent, distribuïts a tots els continents. El santuari constitueix el centre entorn del qual es desenvolupa la vida de cada família schoenstattiana local.

A Schoenstatt és també el lloc on va morir i on està enterrat. La tomba està ubicada en l'avui anomenada "capella del fundador", construcció que correspon a l'antiga sagristia de l'Església de la Santíssima Trinitat, a la muntanya de Schoenstatt. El P. Kentenich va morir després d'haver celebrat la seva primera missa en aquest temple.

En el transcurs dels anys, les diferents comunitats schoenstattianes han aixecat al voltant del santuari, en la vall, i en les vessants dels pujols circumdants, una sèrie d'edificacions. Aquestes cases s'ofereixen per a realitzar a Schoenstatt jornades, recessos i peregrinacions. Tant el santuari en el qual es va fundar el moviment com la capella del fundador s'han convertit en concorreguts llocs de pelegrinatges. El 1983 hi van pelegrinar més de vuitanta mil persones, que juntament amb els actes religiosos van participar en conferències de formació. Schoenstatt és actualment un dels més importants centres de jornades i recessos espirituals d'Europa.

Lema internacional: "La teva aliança, la nostra vida"

El lema recull una afirmació central de Crist, que és l'aliança

P. Joseph Kentenich, uns anys abans de morir.

d'amistat entre Déu i l'home. Recorda també que a Schoenstatt Déu renova aquesta aliança per mitjà de la Mare de Déu i que el P. Kentenich va ser el primer en segellar-la amb ella. En la seva segona part, el lema emfatitza que el cristianisme és vida. Expressa que l'home en aliança amb Déu i amb la Mare de Déu troba la font de la vida precisament enmig d'aquelles circumstàncies que avui l'amenacen: la crisi de la fe, el subdesenvolupament, fam i tortura, els problemes de la família, l'agressió contra la vida en el si matern, la contaminació i explotació abusiva de la naturalesa, el buit interior, l'angoixa existencial...

Fundació del moviment

El P. Joseph Kentenich és el fundador del moviment internacional de Schoenstatt. Va néixer a Gymnich (Colònia, Alemanya) el 18 de novembre

del 1885. El 15 de setembre de 1968 va morir a Schoenstatt, el lloc d'origen i centre internacional de la seva fundació, que també dona el nom a l'obra.

A poques setmanes d'esclatar la primera guerra mundial (18 d'octubre del 1914), el P. Kentenich va pronunciar a la capella de Schoenstatt, davant els joves de la congregació, una plàtica que es coneix avui com l'"acta de fundació" de la família de Schoenstatt. Va ser aleshores quan els va revelar el seu secret desig de persuadir tots junts a la Verge Maria, a través d'oració i sacrificis, que ella convertís aquesta capella en un lloc de gràcies, que fos origen i centre d'un moviment d'educació i de renovació religiosomoral. Res no hauria d'ocórrer sense la seva intervenció, però res tampoc sense la seva col·laboració humana. L'autoeducació i la santificació en la vida diària haurien de ser la contribució d'aquells que volguessin participar en la conquesta d'aquesta proposta. El pacte que va segellar en aquell instant s'entén com una "aliança d'amor amb la Verge Maria". Aquesta aliança és el nucli de l'espiritualitat del moviment i els schoenstattians l'assenyalen com l'arrel de la seva fecunditat.

El compromís apostòlic dels schoenstattians va ser des del començament un dels objectius centrals del moviment. En ell les persones s'han de sentir motivades a posar-se, com a instruments de Déu, al servei de l'Església i del món ('Espiritualitat instrumental'). Fins ara, aquesta donació s'ha concretat especialment treballant en el camp de la pastoral familiar i juvenil i en intervencions a favor dels drets humans allí on estan amenaçats i en projectes per superar el subdesenvolupament a països del tercer món. Els membres de les famílies schoenstattianes nacionals realitzen el seu com-

Detall de la imatge de la "Mare tres vegades Admirable de Schoenstatt".

Es vol construir un santuari a Catalunya

Fa unes setmanes un grup de pelegrins catalans es traslladà a Schoenstatt i, per primera vegada en la història, se celebrà la missa en català al santuari original. L'expedició catalana ofrenà una senyera a la Verge i aprofità l'avinentesa per cantar el Virolai i ballar sardanes.

Els pelegrins catalans s'emportaren a Alemanya la primera pedra del santuari que es vol construir a Catalunya. La dipositaren junt a la tomba del pare Kentenich. Aquesta pedra, que retornaren a Barcelona, porta inscrits el símbol de Montserrat i la inscripció: "Res sense tu, res sense nosaltres".

promís apostòlic en forma d'iniciatives col·lectives, de petits grups o de persones individuals. Entre els projectes socials col·lectius (desenvolupats especialment per les Germanes de Maria) es compten, per exemple, centres educacionals i de formació professional, construcció i manteniment de llars, assistència social i de salut.

El compromís apostòlic individual o en grups petits depèn de les possibilitats de cada un i de la situació i problemes que presenti el respectiu país. A Sud-àfrica, per exemple, des de fa temps ja els schoenstattians han pres nombroses iniciatives per contribuir a eliminar l'"apartheid" i en les seves pròpies agrupacions han donat mostres d'una efectiva superació del conflicte racial. O bé el cas d'Amèrica llatina, on les agudes polaritzacions ideològiques han incrementat la preocupació dels schoenstattians per crear i oferir espais i models de diàleg i reconciliació. En ells es busca donar, a pesar de les diferents postures polítiques dels membres, però sempre sobre la base de principis cristians, respostes concretes a la recerca de condicions de vida dignes per aquest pobles. En aquests països, militants del moviment, inspirant-se en el testimoni del P. Kentenich en el camp de concentració de Dachau, s'han exposat a perills extrems per complir el seu compromís de defensar els més dèbils. En el camp pastoral, es destaca la tasca realitzada en l'educació de la religiositat popular en l'esperit del Concili Vaticà II. Així, per exemple, en el santuari nacional de l'Església xilena (Maipú), Schoenstatt ha propo-

sat un cas pilot d'àmplia ressonància en el continent. Al Brasil, un diaca schoenstattià sorgit del món popular, Joao Pozzobon, va iniciar en els anys cinquanta una campanya d'evangelització i oració, que compta amb un milió d'afiliats i que en l'actualitat s'està estenent a altres països, fins i tot en alguns del continent africà.

En el camp de la formació —tant a Europa com a països d'altres continents— existeixen també les jornades que organitzen integrants del moviment per a joves, grups professionals i altres cercles. A nivell parroquial, els schoenstattians col·laboren, entre altres coses, en la catequesi, en la direcció de grups parroquials, en serveis socials i en celebracions litúrgiques. Dins del moviment, hi ha membres que s'ocupen de la formació i direcció de grups en les diòcesis, organitzen pelegrinatges, jornades, seminaris, recessos i activitats extraprogramàtiques.

En contraposició amb aquells que declaren que Déu ha mort o els que en la pràctica ignoren la seva existència, el P. Kentenich concebeix tota l'espiritualitat del moviment de Schoenstatt a partir de l'afirmació: Déu és enmig dels homes i és el conductor de la història. Aquesta convicció, assentada en una veritat de fe, ha d'influir no solament en un pla afectiu, sinó que, sobretot, ha de plasmar la vida i la història dels pobles.

Schoenstatt s'entén des de la seva fundació com un moviment marià. El P. Kentenich estava segur que l'autèntica pietat mariana suscita necessàriament un seguiment vital de Crist.

La capella de Schoenstatt, on es va fundar el moviment el 1914.

Què ens diu el P. Kentenich sobre:

(Extractat de "El Padre Kentenich, infierno, amor y exilio")

MARIA: Punt clau per a un humanisme cristià on la fe i humanitat s'interpenetren. Té el carisma de despertar el fill en el cor humà i obrir-lo a la filiació en Crist. Va rebre l'encàrrec de ser un sacramental dels trets maternals. Redimeix el femení de la humanitat i de l'Església. La seva intercessió és l'exaltació de la llibertat humana i manifestar que Crist no només ens vol regalar la seva redempció, sinó que vol associar-nos responsablement a la seva obra salvadora. Maria és la derrocadora dels ídols contemporanis i el prototipus del nou humanisme.

ESGLÉSIA POSTCONCILIAR: És tan gran el gir del Concili que l'Església trigarà uns cinquanta anys a assimilar el seu esperit. Per assolir el programa d'una Església fraterna serà necessari revalorar la verticalitat del Papa i dels Bisbes i de l'autoritat eclesial en termes d'una paternitat enaltidora, participativa i participant. El Poble de Déu ha de madurar la seva comunió fins a ser Família de Déu en la història. Aquesta Església, per ser ànima del món, ha de perfilar-se palesament en la seva identitat evangèlica, en santetat i contemplació.

JUSTÍCIA SOCIAL: Mentre no s'estableixi una justícia operativa entre els homes, totes les construccions socials estaran hipotecades per revolucions més o menys latents. El nou ordre social ha de ser una passió constant de l'Església on s'afavoreixi una llibertat oberta a l'home i a Déu. L'ensenyament social de l'Església és capital però insuficient. Cal que es realitzi en models d'estructuració socio-polítics a partir de l'humanisme cristià. La gran arma de l'Església serà la creació de models de convivència intraeclesial que inspirin creativament l'estructuració dels pobles. Aquesta

és una tasca primordial dels instituts seculars. Així com sant Benet amb el seu monaquisme va suscitar el tipus social i polític d'Europa.

AMÈRICA LLATINA: Continent mancat d'una reformulació bàsica de la seva estructura social. Constitueix una reserva de l'Església en el sentir i el pensar sintètics, en l'humanisme inspirat en el geni catòlic que té les virtualitats per superar l'idealisme d'origen centro-europeu, avui generalitzat en ideologies de propagació universal.

COMUNITATS ECLESIALS I ESSLÉSIA POPULAR: L'esperit de l'Església s'ha de condensar, intensificar i fer-se visible en petites comunitats on es visqui la dimensió orant, fraterna i missionera de l'Església. És un error pensar que tots els cristians poden aglutinar-se en aquestes comunitats més estretes. Els que tinguin vocació per elles, optin per un compromís de servei a tots els altres. Han de ser ferment de la massa. Les èlites són per al poble, per assumir les seves inquietuds i reptes i per respondre d'ells.

EQUILIBRI PERSONAL: Ni la comunitat ni el món no es poden construir a l'esquena de les persones. Només personalitats d'una marcada identitat poden ser fraternes. Encara més, només qui accepta i integra tota la seva història personal com una petita història d'aliança amb el Déu viu, pot projectar-se creadorament cap al futur. Només qui és heroicament fill davant de Déu, pot ser germà i arribar a constituir-se en aquesta plenitud de ser home i dona que és la personalitat de pare i mare. La persona dinàmicament equilibrada és la que estableix vincles pregons i permanents amb les altres persones, amb la seva història, amb llocs i paisatges, amb un món doctrinal assentat.

Interior de la capella de Schoenstatt.

Vida Creixent

Moviment cristià de gent gran

“Tenim l'esperança que, amb l'augment de la vostra fe, creixerem en el nostre camp d'acció. I aquest desbordament ens permetrà de dur la Bona Nova més enllà de nosaltres” (2.ª Cor. 10,15-16.)

Horitzons oberts

Som un moviment cristià de laics, agrupats en el si de l'Església.

Som un moviment que trenca fronteres:

- Horitzons oberts: àmbit internacional.
- Portes obertes a l'amistat: cap discriminació.
- Camins oberts per la reflexió i la pregària.
- Camps oberts a l'apostolat i al servei.

Som un moviment curull d'esperança no ofegada per la tardor de la vida.

Des de la gent gran i per a la gent gran per a ser el que som, però ser-ho de veritat: grans no sols en l'edat, sinó també en l'amistat, l'espiritualitat i el servei.

Volem mantenir el cor jove per assumir les responsabilitats proporcionades i irrenunciables, en el si de l'Església i de la societat. Sabem que la gent gran cada jorn augmenta i que la renúncia a determinades tasques no pot excloure'ns d'altres formes de presència.

Ens sentim poble de Déu en marxa, agrupats sota el signe de la fe, de l'esperança i de l'amor, tot demanant i agraint el consell dels preveres (els ancians de les Actes dels Apòstols).

El nostre programa té una ascètica: la santificació pel treball ja realitzat pot completar-se amb la pregària, els sagraments i la caritat fraterna.

Els nostres encontres de grup o, de tard en tard, dels grups, porten el signe de l'acollir, viure i anunciar la Bona Nova del Crist.

Com deia el poeta, les nostres vides són com els rius que van vers la mar..., però abans, com el nostre Llobregat, van deixant unes ribes fecundes i fecundadores.

LLUÍS ANTONI

Hem celebrat la II^a Assemblea

Perquè, de veritat, la nostra Trobada d'aquest mes, ha estat una celebració. Amb tots els significats que el Diccionari atorga a aquesta paraula: Festa, alegria, àpat (i no sols el gastronòmic si que també l'Eucaristia), i una lloança (a Déu per la plenitud que Ell aporta a aquesta edat nostra que cada dia afecta a un nombre més crescut de persones).

I perquè és així com hauria de ser

sempre, en les reunions de gent que creu en Jesucrist i en l'estil de germanor que Ell ens ha donat amb el seu exemple, per tal que puguem sentir més al fons del cor la joia de ser fills de Déu, el seu Pare i Pare de tots.

Com que les coses que s'hi han dit i fet no poden ser tractades amb les presses que comporta tota "informació de darrera hora", avui només en donem notícia per a expressar les gràcies més sinceres a tots els

que hi han participat i han fet possible l'èxit obtingut; des del Coordinador i Consiliari nacional de "Vida Ascendente", el P. Liborio López, s.j., que ens ha aportat idees, consell i entusiasme a l'acollida i atencions de les Religioses de Jesús-Maria i la notícia que n'han donat "Catalunya Cristiana" i el "Full diocesà".

En properes edicions anirem comentant el treball que s'hi ha fet.

Grup d'assistents a la II^a Assemblea de "Vida Creixent", celebrada al Col·legi de Jesús-Maria, de Barcelona.

Temes d'estudi per a les reunions

Octubre: RENOVACIÓ I RECONCILIACIÓ.

Novembre: SIGNES D'AMOR

Desembre: L'INICI D'UNA NOVA VIDA.

1986: Gener: MADURESA.

Febrer: CONVERSIÓ.

Març: EL PA QUE PARTIM.

Abril: VIURE L'ESPERANÇA.

Maig: AL SERVEI DE LA COMUNITAT.

Juny: SOMNIS, AMOR I SIGNE.

Finalitat del seu estudi i reflexió: "Viure allò que celebrem i celebrar el que vivim."

És a dir, aprofundir els sagraments en: el què són - el què signifiquen - el què realitzen.

NOTA: Com a il·lustració sobre cadascun d'aquests temes, es recomanen els films "Sant Pau" (super 8, video). Aquests seran passats als animadors a l'inici de cada trimestre.

Els guions dels temes es donaran oportunament als animadors (en text català o castellà) per a poder reproduir-los cada grup, d'acord amb les seves necessitats.

Del néixer... i el créixer

Tota naixença —a part dels sofriments i els goigs— comporta, també, uns condicionaments que convé conèixer d'antuvi per tal de fer-ne un acte més conscient.

Heus ací —pensàvem—, com podria produir-se (d'entre altres maneres), la naixença d'un grup de "Vida Creixent": Sabem prou que arreu hi ha un bon nombre de persones grans, que coincideixen en una mateixa comunitat (parròquia, club de jubilats, veïnatge, etc.), i que tal vegada desitgen que la seva relació o amistat fos més aprofundida, més dinàmica, més comunicativa i, fins i tot, capaça de transformar-se al cap d'un cert temps en una total i efectiva "com-unió".

I que, coneixent i estimant el valor —i l'exemple— que Jesucrist ha donat de l'amistat, decideixen reunir-se "en el seu nom" i que, per tant, accepten que no pot haver-hi entre ells cap actitud recelosa, egoista, sinó que volen que la seva amistat sigui lliure de qualsevol banalitat, de cap aparença falsejada ni, menys encara, de la més mínima hipocresia...

Com sol passar sempre, d'entre aquestes persones hi haurà qui se sentirà amb prou generositat i simpatia per a prendre la iniciativa, i anar proposant a l'un i a l'altre el fet de constituir-se en un grup de "Vida Creixent", bo i acceptant d'antuvi que això no ha de pressuposar pas el ser-ne l'animador, sinó que ho deixarà a la lliure elecció

d'entre les persones —sis, vuit, màxim deu— que formin el grup.

Quan tots plegats hi estan d'acord, es posen en contacte amb el Secretariat de "Vida Creixent", per tal de rebre informació més detallada i, si convé, es formalitza la integració d'aquest nou grup als ja constituïts actualment.

Interessaria molt que els que avui dia ja funcionen, ens donessin una breu notícia de com i de quina manera va néixer el seu grup. Això seria més real que aquesta simple hipòtesi que hem exposat i constituiria el millor testimoni i estímulo per als interessats a formar part d'aquest moviment d'espiritualitat, que vol ajudar-los per tal que llur amistat sigui un "néixer de nou" i un créixer constant.

Llibres

Literatura popular

S'editarà un llibre sobre la casa pagesa d'Ascó

ASCÓ.— L'ajuntament d'Ascó subvenciona amb 75.000 ptes. la publicació del llibre LA CASA PAGESA ASCONENCA de Jordi Ferrús.

El Centre d'Estudis de la Ribera d'Ebre, entre les seves activitats té la de convocar el Premi d'Assaig "Bladé i Desumvila", amb l'import de 100.000 ptes. i la publicació del llibre guardonat.

La Primera Convocatòria del Premi va ésser guanyada pel jove antropòleg, Jordi Ferrús, d'Ascó amb el seu llibre LA CASA PAGESA ASCONENCA.

El Centre d'Estudis en convocar per segona vegada l'esment Premi d'Assaig, ha publicat el Premi de la Primera convocatòria.

La publicació del llibre ha costat al Centre d'Estudis 277.011 ptes., i per ésser un Centre jove no disposa d'un corresponent fons monetari, i per això ha demanat ajuda als Ajuntaments de la Comarca per tirar endavant amb aquest afer cultural.

En ésser el guardonat, Jordi Ferrús, fill d'Ascó, es va demanar una subvenció especial a l'Ajuntament d'Ascó, i el proppassat dia 9 d'octubre al Plé Municipal es va acordar concedir 75.000 ptes. al Centre d'Estudis per la publicació del llibre.

Carmel Biarnès

Un recull d'oracions admirables

Esteve Busquets i Molas és un destacat periodista. Els seus escrits són àgils, documentats i entenedors. Escriure així, tanmateix és difícil. Només conec —deia Josep Pla— una mena de persones que escriuin amb facilitat, els prosistes obscurs i complicats. Tots són barrocs. En canvi Busquets i Molas escriu en un estil eminentment periodístic, directe, viu, ràpid.

Un bon articulista pot concentrar en un article tanta literatura com en qualsevol pàgina de llibre. Ell —a banda de diversos llibres— ha publicat molts articles d'un viu interès, i fins i tot en els que semblen més de tràmit sempre hi ha una cosa o altra que importa retenir.

Amb una ploma a la mà, Busquets allò que anhela és escriure, continuar, prosseguir, deixar una aportació en el fons de sensibilitat segura, antiga i contrastada en el seu nucli social.

Totes les virtualitats d'un escriptor queden subjectes, en última instància, a la seva major o menor habilitat en el domini del seu instrument expressiu que són els mots. Busquets i Molas tot ho narra amb una gran simplicitat i gràcia. I, d'ací, el seu èxit com a periodista i escriptor de costums.

Esteve Busquets és un home molt coneixedor de les terres pirinenques, sentimental, dialèctic i amb ribets irònics. I més contemplatiu que enderiat. Li agrada viure en pau amb ell mateix i amb els qui l'envolten. No oblidem que l'home més civilitzat serà sempre el més comprensiu i tolerant. I quan escriu ofereix sempre una visió peculiar de les coses que ha viscut i dels homes que ha conegut. Sap, també, narrar amb equitat els esdeveniments que un dia van apassionar l'opinió del nostre país.

Ara ha publicat un llibre documentadíssim: "Oracions, eixarms i sortilegis" (1) del qual la remarcable escriptora i sagaç novel·lista, Montserrat Roig n'ha fet un comentari elogios en "El Periódico". Ella diu que és un "compendi de conjurs, oracions, sortilegis i malefics amb els quals es defensaven els homes i les dones davant l'incomprensible de l'univers".

Busquets i Molas ha arreplegat un bon nombre d'oracions, demostratives de la intuïció del poble humil. A voltes les pregàries tenen una gràcia emotiva, amb un llenguatge encertat i, sovint, amb un encís líric, quan assimila textos bíblics. Heus ací una oració admirable:

"Beneïda sigui la llum de l'alba / beneïda sigui la llum / beneït el dia / que Déu ens envia".

Quina cadència i consonància! I sobre la Beata Caterina de Valldemosa, aquesta invocació subtil:

"Oh Beata Caterina! / Per sempre en el cel reinau; / ompliu de fe i de pau / vostra casa mallorquina".

Sobre el toc de les campanes, aquesta emotiva i dringant oració: "Hores toquen a la terra, / àngels canten dalt el cel / la meua ànima encomano / a l'Arcàngel sant Miquel".

M'és grat de finalitzar amb aquella pregària d'acció de gràcies, d'una fervent cristiana d'Inca:

ORACIONS, EIXARMS I SORTILEGIS

ESTEVE BUSQUETS I MOLAS

"Jesús que estic contenta / perquè avui he veranat / d'aquell Pa sacramentat / que en voldriem tenir sempre".

Un recull d'oracions admirables, escollides per un escriptor competent. Llegiu-les, no us en penedireu!

Leandre Amigó

(1) "Oracions, eixarms i sortilegis". Edicions Maideu. Ripoll, amb la col·laboració d'Edicions TERRA NOSTRA, S.A. 1985.

¿Qué és Taizé? (1)

Taizé: un nom que ressona alegre en molts cors. A aquest racó de la cristiandat aflueixen constantment innumbrables joves i adults, procedents de tots els països, confessions i creences. Taizé no és solament un monestir "que no és com els altres", sinó també un lloc de trobada, de diàleg, de comunitat, o, encara més, un lloc on reneix l'esperança, on bufa l'Esperit. ¿Actualment qui coneix la història de Taizé, el seu senzill i difícil començament? El germà Roger, trencant per primera vegada la consigna de silenci que s'havia imposat, ha volgut comptar, a través de Rex Brico, com fou conduït, en circumstàncies fortuïtes, cap a aquesta fundació que no havia previst. Actualment encara, Taizé, per romandre disponible a la crida de l'Esperit, es nega a "instal·lar-se".

El germà Roger és, incontestablement, un testimoni espiritual de la nostra època, però ho subratlla amb insistència, no és l'únic. El seu testimoni és el de tota la comunitat, ja que afirma que sense ella no seria res.

Fill d'un pastor protestant suís, Roger Schutz-Marsauche tingué una mare francesa —de la Borgonya terra de cistercencs i cluniacencs— és un exemple viu de com pot ser l'ecumenisme. I això malgrat certes incomprendiments tant del món protestant com del catòlic.

La Comunitat de Taizé que fou present al Concili Vaticà II i també és en les reunions del Consell Mundial de les Esglésies no solament es planteja problemes d'espiritualitat l'oració, la meditació, les celebracions litúrgiques— també es fa solidària amb tots els homes que tenen necessitats. Y no solament la fam i la persecució de cada dia, també es planteja solucions a llarg termini. Així la fundació de la "Copex" cooperativa agrícola de la zona de Taizé. Des de la seva fundació durant la II Guerra Mundial —quan el germà Roger ajudava els perseguits pels nazis— la Comunitat de Taizé ha crescut enormement. I no solament són luterans i anglicans també i, començant per un jove metge belga, hi han ingressat catòlics. Però a més a més, de centenars de joves al principi i milers posteriorment es reunien a Taizé qualsevol cap de setmana i sobretot per celebrar la Pasqua. Això va fer que l'any 1969 el germà Roger llancés la idea de celebrar un concili de

Rex Brico

El hermano Roger y Taizé

Una primavera en la Iglesia

Herder

joves. Aquesta idea que mobilitzà milers i milers de persones, dugué el germà Roger arreu del món, on hi havia opressió i injustícia i també a països tolerants i de millors nivells de vida. Actualment, Taizé "una primavera en l'Església" segons frase de l'estimat papa Joan XXIII, és un símbol arreu del món.

R.C.C.

(1) El hermano Roger y Taizé. Rex Brico. Editorial Herder. Barcelona 1895.

¿Jesucrist fou crucificat als quaranta anys?

Les pàgines dedicades a llibres de "La Vanguardia" publicà el dia 24 d'octubre, en la secció "Letras sobre letras" una interessant nota sobre l'edat de Crist que reproduïm literalment.

Com ja se sap, en cap lloc dels Evangelis i altres escrits dels apòstols, no hi ha escrit l'edat que fou Jesús crucificat, encara que tradicionalment se li assignen 33 anys. Aquesta tradició arrenca del càlcul de Dionís el Menor, un monjo escita del segle VI el qual aconseguí fixar el naixement del Redemptor l'any 754 de la fundació de Roma, o més concretament el corresponent al 25 de desembre del 753 (ja que durant molts de segles en aquesta festivitat començava l'any). A més a més, el pare Giuseppe Ricciotti, en la seva celebrada Vida de Jesús deixava clar que aquests càlculs, del monjo retardaven almenys quatre anys la data més probable, ja que tampoc no pretenia fixar-la sense més ni més. Actualment, un astrònom anglès ha aconseguit reconstruir, amb l'auxili de tot l'armamentari electrònic, les condicions del firmament de Betlem fa dos mil anys. I comprova que la conjunció de Júpiter i Saturn a la

casa de Piscis, no l'any 754 de Roma fixat per Dionís el Menor sinó set anys abans, produí sobre el cel de Betlem un resplendor insòlit, un fet sensorial que es repeteix cada 179 anys. Exactament com l'esplendorosa estrella que conduí fins a aquell poblet, solar de l'estirp de David, els Mags d'Orient que per alguna cosa eren astrònoms, o astròlegs.

D'aquest descobriment de l'astrònom anglès se'n fa ressò el cirurgià Pierluigi Baima Bollone, catedràtic de Medicina legal a la Universitat de Torí i director del centre internacional per a l'estudi de la Sindone o Llençol Sant, que guarda la capital del Piemont. En la seva recent publicació "L'impronta de Dio" (Mondadori), que subtitula "En la recerca de les relíquies de Crist" i és el compendi de la seva minuciosa anàlisi del Sant Sudari de Crist, la imatge que d'aquest en conserva i la data de les dues monedes que han deixat la seva empremta en l'esmentat llençol, li permet, d'asseverar que el rostre imprès al llençol correspon a un home sobre els quaranta anys. Precisament d'acord amb l'edat resultat de situar el seu naixement a l'any 747 de Roma.

Cultura

El Ballet de cambra de Praga a Terrassa

Acció Cultural de la Caixa d'Estalvis de Terrassa reprèn la programació d'espectacles de dansa en la línia de promoció de les arts coreogràfiques. Inicia la temporada els propers dies 2 i 3 de novembre, amb les úniques actuacions, a Catalunya, del Ballet de Cambra de Praga i amb dos espectacles diferents.

El Ballet de cambra de Praga, va néixer el dia 19 de novembre del 1975. Aquest dia, en funció nocturna, en el Teatre Rococó de la plaça de Wenceslau, es va celebrar la seva estrena l'espectacle didàctico-artístic "Com es fa el Ballet", muntat per Pavel Smok, amb grups entusiastes d'alguns teatres i conjunts, i del Conservatori de Praga.

Poc temps després Pavel Smok va aconseguir, a Rococó, formar el seu propi mini-ballet de set membres, atrevint-se a fer dues estrenes en una mateixa nit.

Ràpidament el conjunt es va guanyar el favor del públic de Praga, i també va obtenir èxits a famosos Festivals Internacionals, com els de Nancy o Budapest. A partir del 1980, el grup de Smok es va in-

dependitzar i va prendre el nom de **BALLET DE CAMBRA DE PRAGA**.

La companyia ha realitzat amb regularitat gires per Txecoslovàquia i l'estranger, entre les quals cal destacar la realitzada a Austràlia.

El suport fet al conjunt el 1983 pel Fons Txec de la Música, va fer possible que es creessin les condicions favorables per exercir un treball estable i totalment professional.

El Ballet de cambra de Praga, és un conjunt no gaire gran —16/18 ballarines— però ferm i amb molta personalitat. Es dedica sistemàticament a posar en escena ballets de cambra, que són poc representats per altres companyies.

La base dramàtica està formada per obres musicades d'autors txecs i eslovacs, les quals es presenten en gran part com a estrenes mundials; les coreografies originals d'aquest tipus de ballets, conformen el setanta per cent del repertori. La diversitat de gèneres i estils es surt del corrent: des de les coreografies pures sense acció, passant per ballets molt dramàtics, fins a petites comèdies capricioses que són una especialitat del conjunt.

La característica principal de la composició dramàtica, intencionalment contrastada i variada, és l'alt nivell artístic de les posades en escena, que va donar per l'inalterable manuscrit original coreogràfic de Pavel Smok, autor de la ma-

joria de les obres.

Va aconseguir fer del seu conjunt, no solament un intèrpret capaç i fidel, sinó també un vertader col·laborador que participa activament en la creació de la forma artística final de les obres realitzades.

D'aquesta col·laboració, mutua-ment inspirada i creadora, neix el propi perfil individual artístic del Ballet de Cambra de Praga, tret dominant del qual és la unió i interrelació del component dramàtic amb el de dansa.

Música

Tricentenari de Bach i Haendel a Sant Pere de Riudebitlles

La Coral Riudebitlles de la població penedesenca de Sant Pere de Riudebitlles ha organitzat un concert dedicat especialment a J.S. Bach i G.F. Händel en commemoració del III centenari del naixement d'aquests dos grans compositors.

A més de la Coral Riudebitlles amb el seu director Lluís Romani hi participarà com a coral invitada la Coral Verge Bruna, que dirigeix el mestre Jo-

sep Llobet, que interpretarà la Cantata número 4 de Bach. Les dues corals ahora cantaran alguns corals de Bach i uns fragments dels oratoris "Judas Macabeus" i "El Messies" de Händel amb el concurs de l'organista Neil Cowley.

El concert tindrà lloc el diumenge 10 de novembre a l'església parroquial de Sant Pere de Riudebitlles.

La sardana i la dansa

1r. APLEGAMENT DE CIUTATS PUBILLA DE LA SARDANA.— Vint-i-cinc anys després de l'inici de la tradició de les Ciutats Pubilla, Girona recupera per uns dies la capitalitat de la sardana: Aquestes són paraules de Joaquim Nadal, alcalde de Girona, en el pòrtic del programa del Primer Aplegament de Ciutats Pubilles de la Sardana que sota el patrocini de l'Ajuntament gironí i organitzat per les diferents entitats i grups sardanistes de l'esmentada ciutat, el dia 27 d'octubre, tot coincidint amb les Fires i Festes de sant Narcís.

La festa s'inicia a dos quarts d'once del matí, amb una recepció oficial a l'Ajuntament oferta als alcaldes i representants de les poblacions que al llarg d'aquests vint-i-cinc anys han ostentat el títol de Meritíssima en la Sardana: divisa que atorga l'Obra del Ballet Popular en designar la Ciutat Pubilla. Una hora més tard, al Teatre Municipal de Girona tingué lloc un concert de sardanes, música per a cobla i cant coral, amb l'actuació de les cobles Ciutat de Girona i Catalunya 2000, i la Coral Oidà. En aquest acte s'estrenaren les sardanes "Girona Pubilla Major", de F. Camps; i "Girona, plançó de pubillatge", de Lluís Buscarons.

A la tarda, després del dinar de germanor, es procedí al descobriment del monòlit commemoratiu de l'Aplegament, en memòria de Pubillatge gironí de 1960, a la plaça dels Països Catalans; i tot seguit una ballada doble de sardanes a càrrec de les cobles Catalunya 2000 i Ciutat de Girona.

Atorgats els premis de la Fundació Jaume I a Josep Benet i el Teatre Lliure enguany

La Fundació Jaume I ha lliurat els seus Premis d'Honor, en la seva novena convocatòria. En relació a les anteriors, cal remarcar dues novetats importants: l'augment de la dotació, que ha passat del milió de pessetes a 1.500.000 i el canvi de dates en relació al costum habitual en anys anteriors: del maig, hom passa a finals d'octubre.

El Jurat que ha atorgat els premis d'enguany ha estat integrat per Montserrat Albet, Agustí Altisent, M. Aurèlia Capmany, Enric Casassas, Manuel Ibáñez Escofet, Marià Manent, Frederic Rahola, Lluís Rocasastre i Joan Vallvé.

Els Premis d'Honor Jaume I són atorgats anualment a una persona i a una entitat que per la seva acció, reconeguda arreu dels Països Catalans, mereixin l'agraïment del nostre poble.

Josep Benet, novè dels Guardonats

Josep Benet, que l'any 1977 fou el senador més votat a l'Estat, no necessita presentació. La seva personalitat omple molts anys i moltes iniciatives en la lluita per la conservació de la nostra identitat nacional. En el seu veredict, el Jurat li atorga el premi per la seva llarga trajectòria com a encoratjador de la lluita nacionalista i com a impulsor d'iniciatives i institucions que han estat especialment eficaces en la lluita clandestina contra la dictadura; per la seva dedicació com a advocat a la defensa de lluitadors per la llibertat; per una intensa tasca de recerca històrica, i pel seu testimoni constant d'un catalanisme dialogant però indeclinable i sostingut amb fermesa total. L'escriptor Jaume Lorés en féu la glossa.

En les convocatòries anteriors d'aquests PREMIS D'HONOR JAUME I, els guardons foren atorgats al Dr. Josep Trueta, Ventura Gassol, Josep M. de Casacuberta, Andreu Alfaro, Joan Coromines, Joan Triadó, Oriol Martorell i al M.H.Sr. Miquel Coll i Alentorn.

El premi a entitats

El Jurat ha designat el Teatre Lliure per al premi a entitats, dotat igual que l'anterior amb un milió i mig de pessetes, per la seva exemplar aportació al difícil procés de normalització d'un teatre català estable i de qualitat, tant des del punt de vista literari com de l'estrictament escenogràfic, amb una concepció modelica i avançada dels conceptes de col·laboració i participació cooperativa d'actors, tècnics i directors. Amb una especial satisfacció, hom ha considerat, a més de l'esforç realitzat fins ara, la projecció futura que ambiciona l'entitat, concretament pel que afecta a l'ensenyament i la difusió musical, aspectes remarcables dels projectes immediats dels entusiastes integrants d'aquesta cooperativa singular. En farà la presentació Joan A. Benach, periodista i crític teatral.

Les entitats premiades fins ara són l'Institut d'Estudis Catalans, l'Obra Cultural Balear, l'Abadia de

Montserrat, el Centre Excursionista de Catalunya, el Centre de Lectura de Reus, l'Acció Cultural del País Valencià i l'Orfeo Lleidatà.

Evidentment, el Teatre Lliure, que celebra ara el seu desè aniversari, és un col·lectiu més jove que tots els relacionats. Cal considerar el guardó, doncs, com un reconeixement a l'obra realitzada però també com un estímul per a complir amb la molta feina que s'han proposat els guardonats.

Els III Premis Jaume I d'Actuació Cívica Catalana

El Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona fou escenari, en el mateix acte, del lliurament dels tercers PREMIS JAUME I D'ACTUACIÓ CÍVICA CATALANA. Són sis guardons, dotats cadascun amb 250.000 pts. (un import també augmentat enguany) i destinats a fer conèixer i a distingir la tasca (generalment poc coneguda, sovint anònima, però exemplar) d'aquelles persones que actuen al servei dels Països Catalans en els àmbits de la vida i de la relació entre persones més diversos. Es tracta, en definitiva, de premiar l'acció de servei a la nostra societat de tantes i tantes persones que ajuden a constituir l'entramat, la xarxa civil, sense la qual no és possible la convivència.

En aquesta tercera convocatòria, el Jurat ha designat les persones següents: OSVALD CARDONA, de Barcelona, escriptor i professor de català; RAFAEL CARIA, de l'Alguer, nacionalista sard i gran defensor de la nostra llengua en aquell enclau mediterrani; JOSEP DELONCLE, de Perpinyà (Catalunya Nord), creador i conservador del museu "La Casa Pairal" de la capital del Rosselló; JORDI MIR, de Tremp (Pallars Jussà), assessor lingüístic de les emissores catalanes de ràdio i televisió; FRANCESC PÉREZ MORAGON, de València, director de la revista "EL TEMPS"; i RAMON PUJOL I ALSINA, col·laborador i vocal de junta de diverses entitats cíviques, tals com l'Orfeo Català i el Centre Excursionista de Catalunya i el seu Arxiu de la Masia Catalana.

Altres premis de la Fundació Jaume I

EL PREMI SANCHÍS GUARNER, A LA UNITAT DE LA LENGUA CATALANA, és atorgat a un llibre editat en el darrer any que aporti noves dades a la demostració de la unitat de les llengües parlades al Principat, El País Valencià, les Illes Balears, l'Alguer, la Catalunya Nord i Andorra. Dotat amb 250.000 pts. és lliurat en el marc de les Festes Populares de Cultura Pompeu Fabra, que se celebren a Badalona pel novembre.

Els PREMIS BALDIRI REXACH, d'estímul a l'escola catalana, amb una dotació global que supera els 7.000.000 de pts. són atorgats a escoles, mestres i alumnes dels Països Catalans. El seu lliurament està previst per la primavera del 1986.

Moda

Blazer creuat confeccionat en napa marró, amb espatlles exagerades i butxaques de trauc.

MARIA JOSE EJARQUE

Les peces confortables es converteixen en les preferides quan el fred és viu. PA-

TRICIA segons disseny de Miguel Mesquida, ha llançat la seva completíssima col·lecció d'hivern '85, a base de peces de pell que cobreixen

Un hivern confortable

dos objectius primordials: funcionalitat i estil.

Un aspecte eminentment domina tota la col·lecció, si bé l'alta qualitat de la pell en la qual ha estat realitzada, aporta a la peça una doble dimensió: que pot portar-se a qualsevol hora del dia.

La línia és ampla i les peces llargues i caigudes. Espatlles lleugerament exagerades i colls grans i importants.

El tall a vegades és asimètric i, en molts casos, els davanters es presenten creuats o sopata, per aportar més confort a la peça.

Com a peça clau de la temporada, aquesta marca presenta la seva línia d'abric home/dona, que són amples, llargs i de grans solapes. Mànigues i sises molt àmplies que permeten tota classe de superposicions.

Tons obscurs, molt negre i molt marró, aquest últim des del torrat fins al xocolata. També cal destacar-se el color "Japan" (barreja de lila i gris), així com el gris fosc.

Moltes peces doble faç, amb propostes del negre,

BBOM

Dos jaquetons "doble faç" per ell i per ella. Ambdós mànigues amples amb sises profundes i caigudes.

marró i "Japan". Presència de l'abric tipus guardapols com a nota de molta actualitat.

Una col·lecció molt àm-

plia i de molta actualitat, que situa una vegada més aquesta marca com a capdavantera del mercat nacional especialitzat en pell.

Costums i tradicions

L'ermità patró dels ases

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Vet ací que una vegada hi havia un rei —i això, encara que comenci igual no és cap rondalla— anomenat Clovis, emmaridat amb una dama anomenada Clotilde que, és clar, era reina. Esperaven un fill i com que eren molt piadosos recorregueren a un ermità que tenia fama de tirar per sant, perquè ajudés amb les seves oracions a la reina, per un feliç deslliurament.

Això passava a França a la segona meitat del segle VI. L'ermità es deia Leonard i era nat prop d'Orleans fill d'uns pares benestants i d'il·lustre prosàpia. Tocat per l'Esperit Sant fou adoctrinàt pel bisbe Remigi abans de retirar-se a una selva de la regió de Llimotges.

La seva fama havia arribat a oïdes dels monarques i per això recorregueren a ell. Leonard assegurà a la reina Clotilde un bon parteratge i així succeí. Agraït, Clovis concedí a Leonard la gràcia de deslliurar tots els presoners que trobés. No sé si en deslliurà molts, però certament arribà a sant i l'invocaren com a patró dels presos, els forjadors i els serrallers. Aquests oficis estaven relacionats amb els presoners per mor dels grills i les cadenes. La seva festa és el dia 6 de novembre.

Fins aquí, direu, es la vida normal d'un sant, sense costums ni tradicions remarcables. I jo us respondré que si teniu la paciència de seguir-me, us diré que tradicionalment és tingut per patró dels prats on pasturen els ramats i en són devots tots els qui de pic o de palada intervenen amb animals remugants.

D'una manera especial era patró dels ases. La llegenda ho explica assegurant que Leonard

havia demanat al rei —no sabem si el Clovis de la història— ajuda per a fundar un monestir. El rei li oferia tot un reialme, però el futur sant digué que no volia tant, sinó només el terreny que recorregués el seu ruc en una nit. Així en les estampes se'l solia representar a cavall d'un ase.

Explica una altra dienda que una vegada els ases, el dia de sant Leonard es reuniren en magna assemblea per a protestar de la poca estima que la gent els demostrava. Després de moltes deliberacions decidiren enviar un memorial de greuges al rei. La dificultat més gran se'ls presentà quan comprovaren que cap dels reunits no sabia de lletra. Amb tot, un dels assistents assegurà conèixer un ruc molt llest que potser els podria ajudar. L'anaren a cercar i aquell, efectivament, sabia escriure amb la pota dreta i ho apuntà tot en una fulla de col.

Una vegada llest, encarregaren a un ruc jove i caminador que l'anés a portar al rei, però pel camí agafà gana i es menjà la fulla de col. Després se'n tornà cap a casa i avui, encara, tots els ases del món esperen la resposta del rei. Així, quan es troben un parell de rucs es pregunten: "Com està? Com està?" i es responen: "Què sé jo! Què sé jo!". I la gent es pensa que bramen...

D'aquesta assemblea se'n feren fins i tot, romanços.

P.S.— Un lector tarragoní que no volgué donar-me el nom per modestia, i un altre amic de Santa Coloma de Queralt, Ramon Balcells, m'informen que la Santa Mà del monjo de Santes Creus, de la qual parlava en el número 316, es conserva, encara, en el monestir de Vallbona de les Monges on pot venerar-se. Agraïxo molt aquesta informació.

Cuina

Dolç de melindro

350 gr. melindros de soletilla ..... 1 culleradeta Nescafé
100 gr. xocolata extra fi ..... 1 copeta conyac
configura d'albercoc ..... 2 cullerades sucre
75 gr. ametlles torrades

Poseu un paper d'alumini en el fons d'un motlle llarg. Prepareu en un plat una culleradeta de Nescafé amb dues cullerades de sucre i 1/4 de litre d'aigua calenta, afegiu el conyac, barregeu bé. Mulleu els melindros per la part de sota i col·loqueu-los un al costat de l'altra i també pels laterals del motlle, poseu una capa de melmelada i per sobre ametlles moltes grosses, després melindros, després cobriu-lo amb la xocolata desfeta amb 4 cullerades d'aigua, altre vegada melindros i deixeu-lo una estona en el congelador, després aboqueu-lo sobre la plata de servir i cobriu-lo amb la resta de la xocolata i poseu unes ametlles torrades d'ornament.

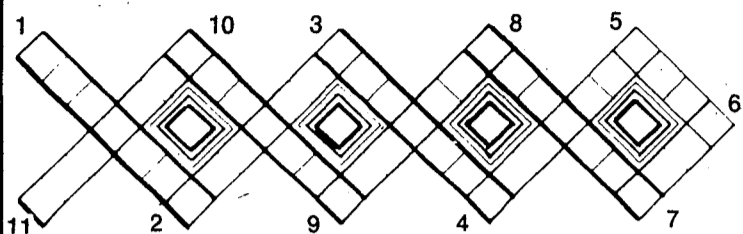
MARIA GLORIA MUNTAÑOLA

Encreuats

Per ROSA COLLELL

LA TRENA

Manera per resoldre'l: començament pel n.º 1, cap al 2 etc. i després tornar enrera fins a l'11, per la línia de sota.

D'ESQUERRA A DRETA:

1.- Tristesia. 2.- Nació europea. 3.- El qui fa un esport, però no és professional. 4.- Motor de reacció que consumeix l'oxigen de l'aire com a comburent i que funciona per reacció directa. 5.- Enderroc.

DE DRETÀ A ESQUERRA:

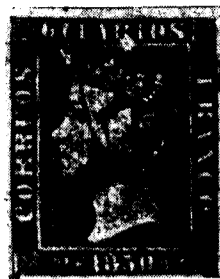
6.- Au domèstica palmípeda. 7.- Reunió legítima de tots els Pastors de l'Església per a legislar mundialment. 8.- Moment fugaç. 9.- Títol de Marquès concedit al 1681 al Doctor en Lleis de Reus i establert a Tarragona, Francesc de Montserrat Vives i Oriol. 10.- Cerimònia religiosa consistent a tallar els cabells per a significar una consagració especial de la persona.

SOLUCIONS:

1.- Tristor. 2.- Romania. 3.- Amateur. 4.- Reactor. 5.- Runa. 6.- Aneç. 7.- Concili. 8.- Instant. 9.- Tamarit. 10.- Tonsura.

Filatèlia

Per JOSEP ESCALADA

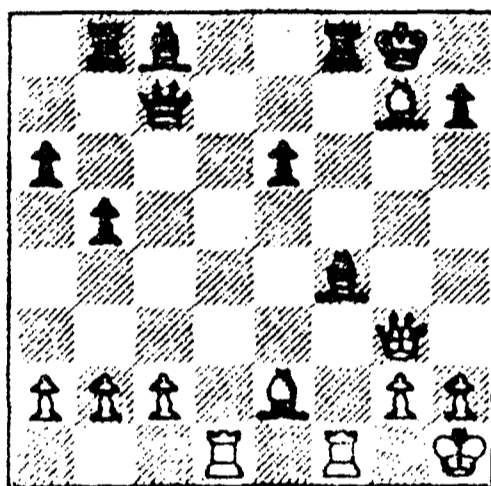

És ben sabut de tots els filatelistes que, el primer segell que sortí a Espanya, fou a l'any 1850. Tenia un valor facial de 6 quarts, i hi havia representada la testa de la Reina d'Espanya, Isabel II (1830-1904). Al mateix dia de la sortida dels 6 quarts, també foren posats en circulació els valors de 12 quarts (lila), el de 5 rals (vermellós), el de 6 rals (blau), i per tancar la primera sèrie, el de 10 rals (verd).

Aquests segells d'uns facials que avui ens semblen ridículs, valen petites (i grans!) fortunes. A Zuric (Suïssa), el proper mes de novembre hi subhastaran un exemplar nou del valor de 10 rals, que té un preu mínim de sortida de 500.000 ptes. També sortirà a subhasta un bloc de quatre del de 6 rals (nou), a un preu de sortida d'un milió i escaig. Aquesta primera sèrie de segells d'Espanya, està avui dia a l'abast només de butxaques ben proveïdas.

Escacs

Per JAUME MORA

DIAGRAMA 186

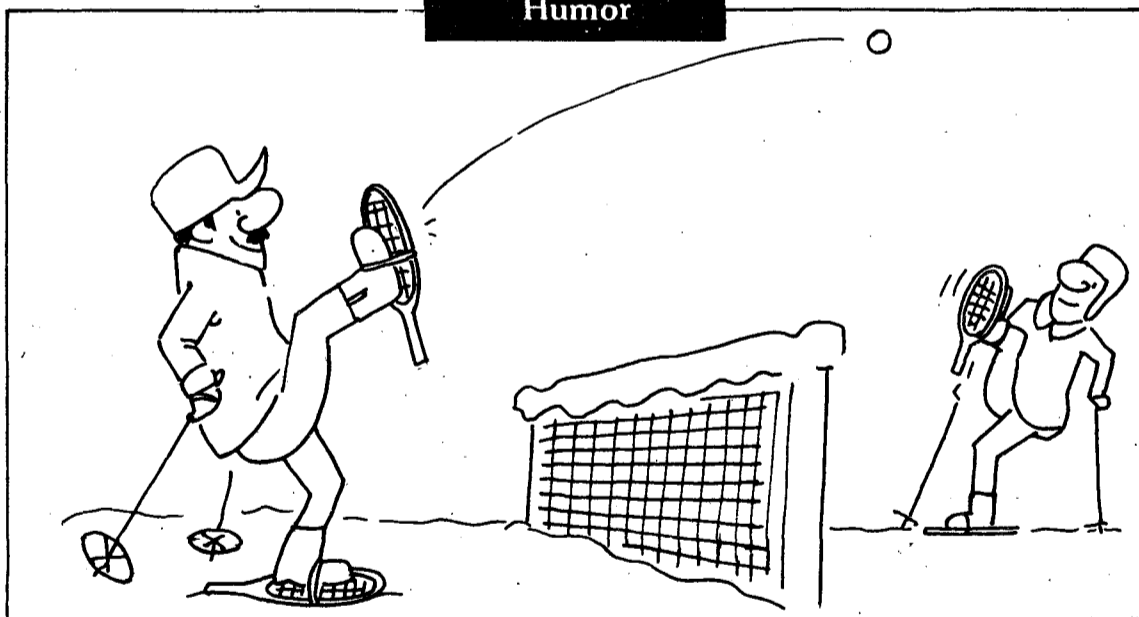
Blanques juguen i guanyen

A voltes una amenaça gran es para amb una altra de més gran encara.

Solució al diagrama 185

1... Te2-e1, 2 Db5xc5 Tf7-f1, blanques abandonen.

Humor

FUTBOL

Resultats

Barcelona-Cádiz	1-0
Las Palmas-Español	3-1
Sevilla-R. Madrid	2-2
Zaragoza-Betis	1-1
Osasuna-Gijón	1-2
Hércules-Valladolid	1-0
Santander-Valencia	2-2
Ath. Bilbao-Celta	3-1
At. Madrid-R. Sociedad	3-1

Clasificacions

	Ptos	J	GF	GC
1. R. Madrid	15+7	9	18	7
2. Ath. Bilbao	13+3	9	15	10
3. Gijón	12+5	9	10	4
4. Valladolid	11+3	9	14	9
5. Zaragoza	10	9	9	8
6. At. Madrid	10	9	16	14
7. Barcelona	9+1	8	9	7
8. Sevilla	9-1	9	11	10
9. R. Sociedad	8-2	9	10	12
10. Santander	8-2	9	10	9
11. Valencia	8	8	10	13
12. Cádiz	8	9	7	14
13. Betis	7+1	8	8	10
14. Las Palmas	7-3	8	9	13
15. Español	6-2	9	10	9
16. Hércules	6-4	9	6	9
17. Celta	5-3	9	9	17
18. Osasuna	4-6	9	4	10

La travessa

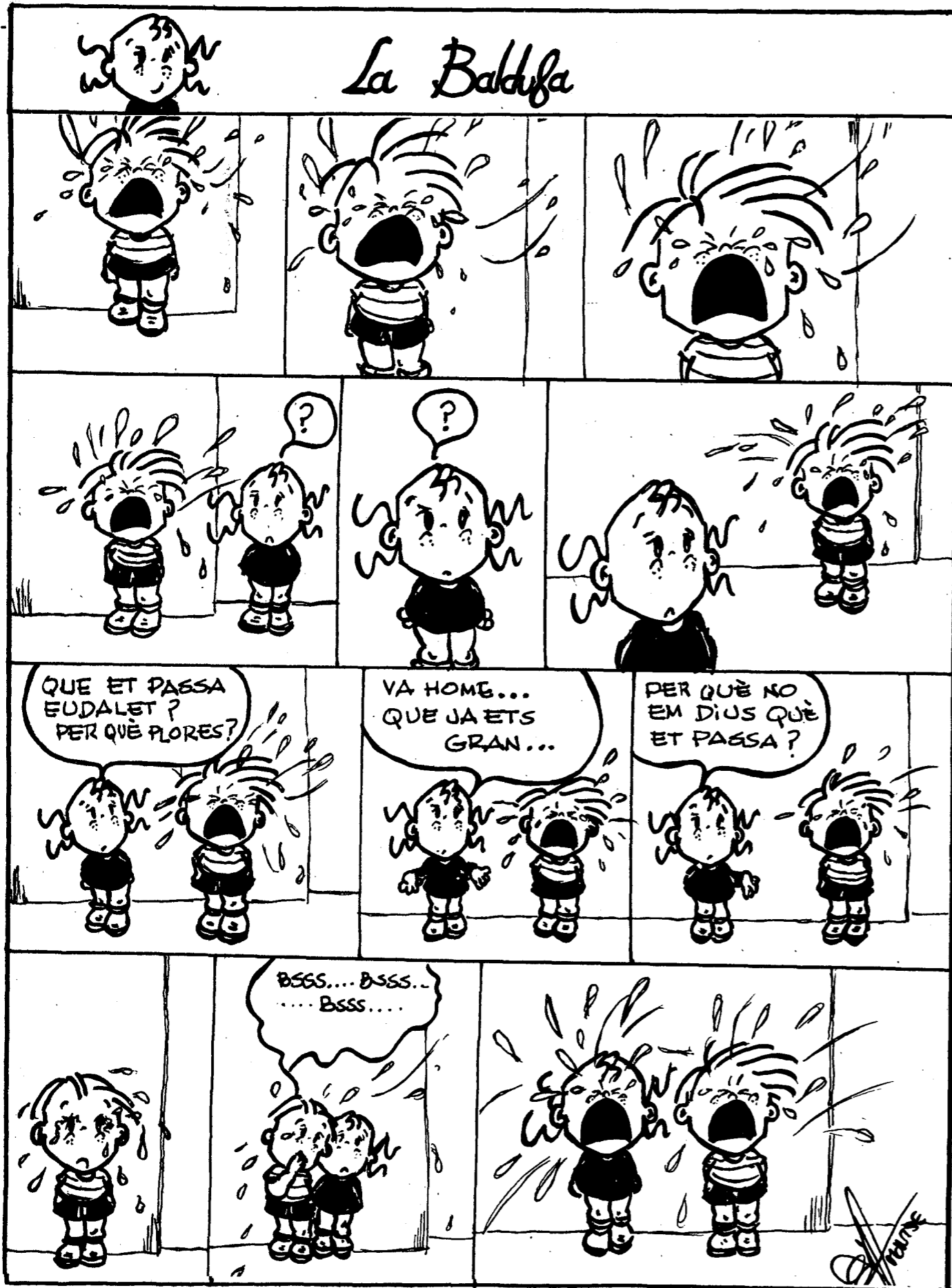
Barcelona-Cádiz	1
Hércules-Valladolid	1
Sevilla-R. Madrid	X
Ath. Bilbao-Celta	1
Osasuna-Gijón	2
At. Madrid-R. Sociedad	1
Zaragoza-Betis	X
Santander-Valencia	X
Castellón-Aragón	X
Oviedo-Mallorca	2
Coruña-Logroñés	X
Rayo V.-Sabadell	1
Huelva-Elche	1
Albacete-Cartagena	X

Golejadors

Sixto (Valencia)	6
Hugo Sánchez (R. Madrid)	6
Lauridsen (Español)	4
Cabrera (At. Madrid)	4
Da Silva (At. Madrid)	4
Valdano (R. Madrid)	4
Aravena (Valladolid)	4
Jorge (Valladolid)	4
Schuster (Barcelona)	3
Saavedra (Las Palmas)	3
W. Cabrera (Valencia)	3
Campbell (Santander)	3
Kempes (Hércules)	3
Cortés (Celta)	3
Rincón (Betis)	3
Corchado (Zaragoza)	3

Pròxima jornada

Cádiz-Las Palmas
Valladolid-Barcelona
R. Madrid-Hércules
Celta-Sevilla
Gijón-Ath. Bilbao
R. Sociedad-Osasuna
Betis-At. Madrid
Valencia-Zaragoza
Español-Santander

Avet Set estlps per a nenes i nens

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

ANY V N.º 278

Històries d'Eixerits

Germana aigua

Avui, al "cole", he fet aquesta redacció. St. Francesc estaria molt content aquests dies. Durant molt de temps, la pluja s'ha fet el ronsa, i no deixava venir la germana aigua a regar la terra.

L'altre dia, tots els de casa, vàrem fer una sortida a la muntanya. El bosc estava molt sec. La font de St. Martí rajava només un rajolí. El pare deia que les bestioles del bosc estarien molt preocupades per a trobar menjar i beure.

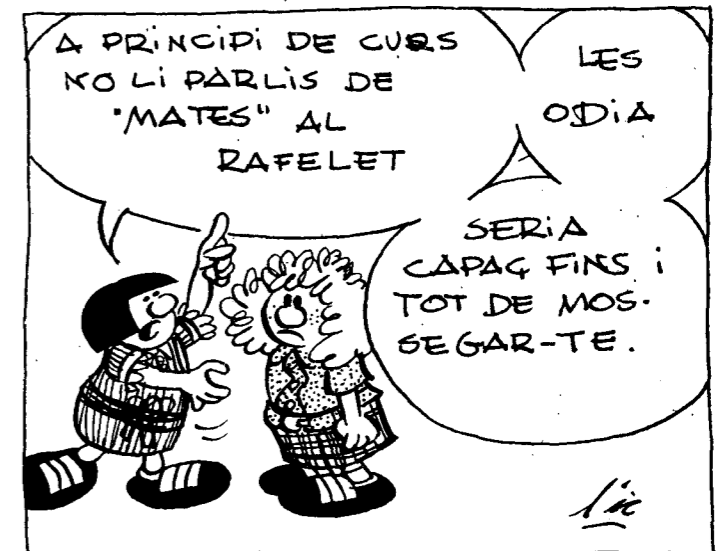
Aquests dies, però, ha plogut bastant. L'altre dia, en sortir de l'escola, plovia. Jo no tenia paraigua i la meva germana, tampoc. Vàrem arribar a casa ben xops. No ens va saber gens de greu, perquè sabem que tothom volia que plougés, els pagesos principalment, la gent de muntanya, i els ciutat també. Feia dies que feia un temps estrany de calor i xafogor.

Els arbres, les flors, l'herbei, deuen estar també molt contents. No sé si devien renyar una mica la germana aigua per haver estat tan mandrosa i ronsejaira. A la parròquia vam fer una pregària perquè Nostre Senyor tragués la son de les orelles a la pluja. Es veu que l'ha ben espavilat.

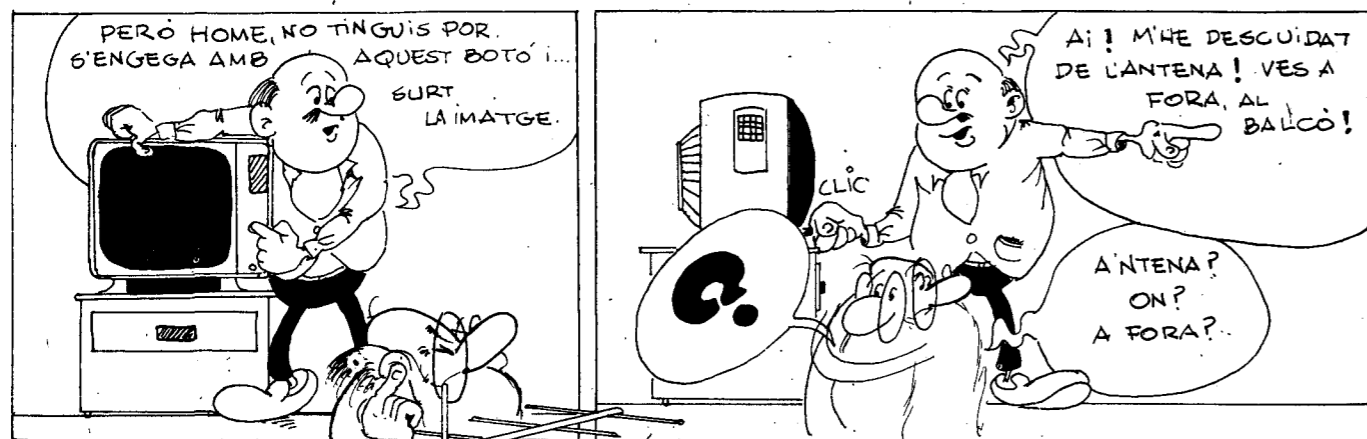
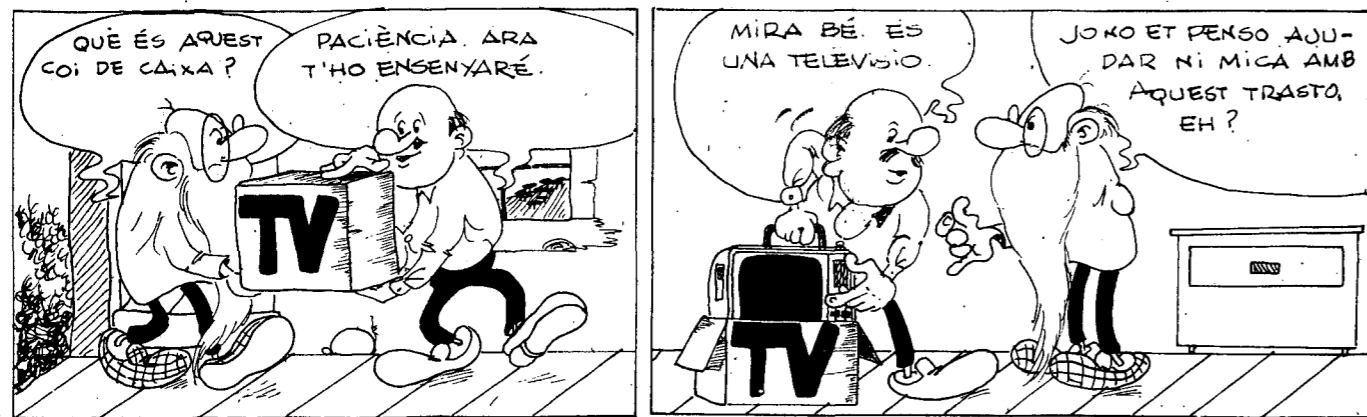
Avui se m'ha acudit que, perquè les coses vagin bé, és molt important que cada u faci el que ha de fer, quan ho ha de fer.

Sant Francesc diria: germans Eixerits i germanes Eixerides, no feu el mandra o el ronsa, perquè les persones es molestaran, i les coses no aniran bé. I, si ho feu, vosaltres estareu contents, i els altres, també.

L'Eixerit

Avet Set - Avet Set -

Avet Set - Avet Set -

Jesús ens parla

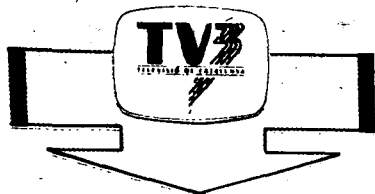
Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons St. Marc, capítol 12, versets del 28 al 34 (Mc 12:28-34).
 Reflexionem: 1. Avui, Jesús ens diu clarament què és el més important de l'Evangeli i de la nostra fe cristiana: ESTIMAR. Déu és la font de tot AMOR, i quan estímem de debò, l'amor de Déu passa del nostre cor al cor dels altres.
 2. Primer de tot és l'estimar a Nostre Senyor amb tot el cor, amb tota l'ànima, amb tot el pensament, amb totes les forces. Tot el què som i tot el què ens envolta, ens parla de l'amor de Déu. Estem com embolcallats per l'amor de Déu. Fins i tot en les coses que ens fan patir i sofrir, i en les circumstàncies adverses, amb les quals Déu no hi té res a veure, Ell és amb nosaltres i ens ajuda a encarar-nos-hi amb coratge i amb esperança. ¿Com podem deixar d'estimar-lo?
 3. Després cal estimar els altres. Perquè també són fills de Déu. I Ell els estima sempre, els perdona sempre. ¿Podem fer altra-ment nosaltres? Són els dos objectius més importants de la nostra fe i del nostre comportament cristià, però només hi ha un sol amor únic amb el qual hem d'estimar Déu i els altres.

El mossèn

SIGFRID

Avet Set esllips per a nenes i nens

DIUMENGE

10.47 Matinal a TV3 - Agenda I. 12.45 Fi d'emissió. 15.35 El rei Artur. 16.00 La pel·lícula del diumenge: "La vida íntima de Julia Norris". 17.30 Switch: "L'heroi de la Maggie". 18.30 Connecta el micro, pica el start (10). 18.45 Curt. 19.00 Connexions. 20.00 Vida salvatge: "L'escorpi". 20.30 Telenotícies. 21.00 Kiu i els seus amics: "El mar de Kiu". 21.30 Dallas: "Alguns sí... d'altres no". 22.30 El "show" de Kenny Everett. 23.00 Gol a gol. 24.00 Fi d'emissió.

DILLUNS

13.30 TV3, segona vegada - Gol a gol. 14.30 Telenotícies. 15.15 Dancin' Days - Cap. 39. 16.00 Digui, Digui... (35) 19.00 Pobles de Catalunya: "L'Ametlla del Vallès". 19.15 Fes Flash. 19.45 El llibre Guinness dels rècords mundials. 20.15 Concurs. 20.30 Telenotícies. 21.00 Informatiu cinema. 21.30 Cinema 3: "L'atemptat". 23.35 Fi d'emissió.

DIMARTS

13.30 TV3, segona vegada: "Flappers" - 30 minuts. 14.30 Telenotícies. 15.15 Dancin' Days - Cap. 40. 16.00 Aula visual. 19.05 Digui, Digui... - Cap. 34. 19.15 Fes Flash. 19.45 Perifèric. 20.15 Concurs. 20.30 Telenotícies. 21.00 N'hi ha que neixen estrellats - Ep. 5. 21.30 Àngel Casas Show. 23.30 Dimensió desconeguda: "Com servir l'home". 24.00 Fi d'emissió.

DIMECRES

13.30 TV3, segona vegada. Informatiu cultural - Curar-se en salut. 14.30 Telenotícies. 15.15 Dancin' Days - (Cap. 41). 16.00 Aula visual. (Repetició). 19.05 Connecta el micro... (9) 19.15 Fes Flash. 19.45 Ikonoscopi. 20.15 Concurs. 20.30 Telenotícies. 21.00 Magnum: "Sentit d'obligació". 22.00 Música vista. 22.45 "Moments de l'avantguarda a Catalunya" (III). 23.45 Fi d'emissió.

Nota: TV3, donarà el partit de tornada entre el PORTO i el BARCELONA F.C., per aquesta raó es preveuen canvis de programació.

DIJOUS

13.30 TV3, segona vegada: Informatiu Cinema - Àngel Casas Show. 14.30 Telenotícies. 15.15 Dancin' Days. (Cap. 42). 16.00 Aula visual. 19.05 Connecta el micro... (10) 19.15 Ollana Molls: "El testament de Lord Sebastian Apricot". 19.45 Joc de ciència a les portes d'Europa: "Biotecnologia, tècniques per a la vida". 20.15 Concurs. 20.30 Telenotícies. 21.00 Heimat: "Nostàlgia". 23.00 A tot esport. 24.00 Fi d'emissió.

DIVENDRES

13.30 TV3, segona vegada: A tot esport. 14.30 Telenotícies. 15.15 Dancin' Days (Cap. - 43). 16.00 Aula visual. 19.05 Pobles de Catalunya: "Sentmenat". 19.15 Fes Flash. 19.45 Superant tots els obstacles. 20.15 Concurs. 20.30 Telenotícies. 21.00 Històries - Informatiu cultural. 21.30 Històries imprevistes: "Un robatori descarat". 22.00 En escena, 100 anys de teatre català: "Frederic Soler 'Pitarra'". 22.30 Piano Bar. 23.30 Cinema de mitjanit: "Que se'n ha fet de Bay Jane?". 01.45 Fi d'emissió.

DISSABTE

10.45 Matinal a TV3 - Juvenil (resum setmanal). 12.45 Fi d'emissió. 15.30 El món màgic del màgic Bruffi. 16.00 Els Barrufets. Cap. 54. 16.30 Dibuxos animats. 17.00 La dona bionica: "Jaime i el rei". 17.45 Connecta el micro, pica el start. (BBC). 18.45 Connecta el micro pica el start (11). 18.30 Digui, Digui... (Cap. 5). 18.45 La ruta de la seda: "El castell misteriós". 19.30 30 minuts. 20.30 Telenotícies. 21.00 Pel·lícula: "El terror".

DIUMENGE

CIRCUIT ESTATAL

09.05 Concert. 10.30 Santa missa - El dia del Senyor. 11.30 Poble de Déu. 12.00 Estudi Estadi. 15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 Dragons i masmorres: "El jardí de zinc". 16.00 L'últim lloc de la terra: "Conclusió inevitable". 17.00 Si ho sé no vinc. 18.00 Pumuky. 18.30 El món: "Africa antes de los europeos". 18.55 Avanç Estudi Estadi. 19.05 De 7 en 7. 19.30 Punt de trobada. 20.30 Telediari: 2ª edició. 21.05 Crònica de gàngsters - Ep. 10. 21.55 Cantants i sonants. 23.00 Estudi Estadi. 24.00 Comiat.

DILLUNS

CIRCUIT ESTATAL

15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 1915 - "La Patria te necesita". 16.30 La tarda. 17.30 D'aquí cap allà. 17.55 Hola, nois! 18.00 Barri Sesamo. 18.30 Plàneta imaginari. 18.55 Així és l'òpera. 20.00 Consum. 20.30 Telediari - 2ª ed. 21.05 Parcs nacionals: "Cañadas del Teide i Timanfaya". 21.40 Quo Vadis - Ep. 5. 22.45 L'aventura humana - "El vagabundo de las islas". 23.50 Telediari 3ª Ed. 00.10 Telesport. 00.20 Comiat.

DIMARTS

CIRCUIT ESTATAL

15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 1915 - "Soldados del Rey". 16.30 La tarda. 17.30 Dins d'un ordre. 17.55 Hola, nois! 18.00 Barri Sesamo. 18.30 Els electrofollets. 18.55 Objectiu-92. 20.00 Els comptes clars. 20.30 Telediari - 2ª ed. 21.05 L'home i la Terra. 21.35 La comèdia musical espanyola: "Róbame esta noche". 23.35 Telediari 3ª ed. 23.55 Telesport. 00.05 Testimoni. 00.10 Comiat.

DIMECRES

CIRCUIT ESTATAL

15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 1915: "Una mano amiga". 16.30 La tarda. 17.30 Lletre petita. 17.55 Hoja, nois! 18.30 Les aventures de cadell Puppy: "Hoy el cachorro Puppy está en Hong-Kong". 18.55 A mitja tarda. 19.30 Tocata. 20.30 Telediari - 2ª ed. 21.05 Plats trencats: "La mala sombra de una duda". 21.35 Sessió de nit: "Los inútiles". 23.30 Telediari - 3ª ed. 23.50 Telesport. 24.00 Comiat.

DIJOUS

CIRCUIT ESTATAL

15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 1915: "El último día del año". 16.30 La tarda. 17.30 L'art de viure. 17.55 Hola, nois! 18.00 Barri Sesamo. 18.30 Gimnàstica. Campionat del món. 20.00 MASH: "Le llaman el viento de Corea". 20.30 Telediari - 2ª ed. 21.05 Retorn a Eden. Ep. 6. 22.05 El cos humà - "Diseñado para vivir". 22.35 Al portal d'Europa. 23.35 Telediari - 3ª ed. 23.55 Telesport. 00.05 Comiat.

DIVENDRES

CIRCUIT ESTATAL

15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 Ramón y Cajal - Ep. 1. 16.35 La tarda. 17.30 Un país de sagitari. 17.55 Hola, nois! 18.00 Barri Sesamo. 18.30 Gimnàstica. Campionat del món. 20.00 Al galop. 20.30 Telediari, 2ª ed. 21.05 Un, dos, tres... 22.45 Pàgina de successos - "Carta de Stuttgart". 23.30 Telediari - 3ª ed. 23.50 Telesport. 24.00 Comiat.

DISSABTE

CIRCUIT ESTATAL

11.00 La bola de vidre. 12.55 Gent jove. 14.20 Loteria Nacional. 14.30 Diari de sessions. 15.00 Telediari - 1ª ed. 15.35 Davi, el Gnom. Primera sessió: "El escuadrón de la muerte". 18.30 De pel·lícula. 18.55 Futbol - Barcelona-Real Madrid. 21.00 Telediari - 2ª ed. 21.30 Informe setmanal. 22.30 Dissabte cine: "Gary Cooper, que estás en los cielos". 00.30 Comiat.

DIUMENGE

CIRCUIT CATALÀ

10.30 Santa missa. 11.30 Miramar esportiu. 14.00 Recull informatiu. 15.30 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

15.30 Tennis. 17.00 Estrenes TV: "Una niña llamada sooner". 18.50 Els Fraguel: "Dudo y los Goris". 19.15 L'any que vam néixer. 20.10 Jocs de la naturalesa. 20.40 Cecília - Ep. 1. 21.35 El dominical. 22.40 Diumenge cinema: "Mama Roma". 00.30 Metròpolis. 01.00 Comiat.

DILLUNS

CIRCUIT CATALÀ

17.00 D'ací d'allà. 17.30 Berenar a Sant Cugat. 19.00 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

19.00 Agenda Informativa. 19.15 En marxa. 19.30 Art i tradicions populars. 19.45 Música per a vostè. 20.00 La duna mòbil. 21.00 La nit del cinema espanyol - "Dia tras día". 23.30 Últimes preguntes. 24.00 Telediari - 4. 00.30 Comiat.

DIMARTS

CIRCUIT CATALÀ

17.00 Digui, Digui. (9) 17.30 Berenar a Sant Cugat. 19.00 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

19.00 Agenda Informativa. 19.15 En marxa. 19.30 Art i tradicions populars. 19.45 Música per a vostè. 20.00 Cap a l'any 2000. 20.30 Temps moderns. 21.30 Einstein - Ep. n.º 3. 22.30 Què pintem aquí? 23.05 Busca't la vida. 24.00 Telediari 4. 00.30 Comiat.

DIMECRES

CIRCUIT CATALÀ

17.00 D'ací d'allà. 17.30 Berenar a Sant Cugat. 19.00 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

19.00 Art i tradicions populars. 19.45 Música per a vostè. 20.00 Suspirs d'Espanya. 20.30 Amb les mans a la massa. 21.00 Fi de segle. 22.30 Festival country. 23.35 Embòlic. Ep. 27. 24.00 Telediari 4. 00.30 Comiat.

DIJOUS

CIRCUIT CATALÀ

17.00 Revista TV. 17.30 Berenar a Sant Cugat. 19.00 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

19.00 Agenda Informativa. 19.45 En marxa. 19.30 Art i tradicions populars. 19.45 Música per a vostè. 20.00 A-uan-ba-buluba-balam-bambu. 21.00 Fila-7. 22.15 Cine Club: "Laura". 24.00 Telediari ed. 4. 00.30 Comiat.

DIVENDRES

CIRCUIT CATALÀ

17.00 Enric, parada i fonda. 17.30 Científics catalans. 18.00 Produccions de TVE a Catalunya. 18.30 Tres i no res. 19.00 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

19.00 Agenda Informativa. 19.15 En marxa. 19.30 La clau. 24.00 Telediari 4. 00.30 Comiat.

DISSABTE

CIRCUIT CATALÀ

10.30 El món submari (3). 11.00 Tres i no tres. (3). 11.35 Digui, Digui... (35) 11.45 Pleiteguensam. 12.15 Programa cultural. 13.00 Novel·la dissabte: "El príncep regent". 14.00 Recull informatiu. 15.00 Tot és música. 15.30 Amics dels professionals. 16.00 Connexió amb Madrid.

CIRCUIT ESTATAL

16.00 Estadi 2. 19.00 Llarg-metratge - "Por qué pecamos a los cuarenta". 20.35 Documental. 21.00 La finestra electrònica. 23.30 Teatre Real. 00.30 Comiat.

Desitjo subscriure'm a:

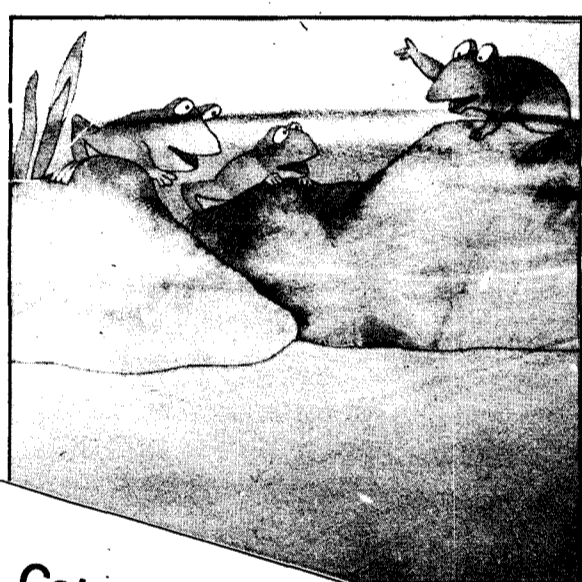
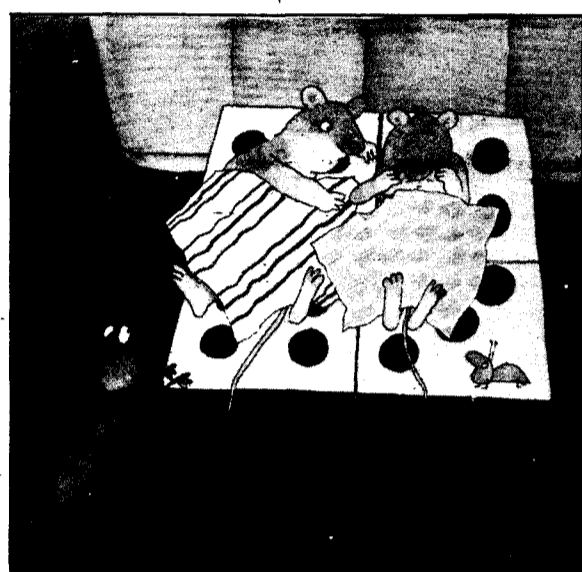
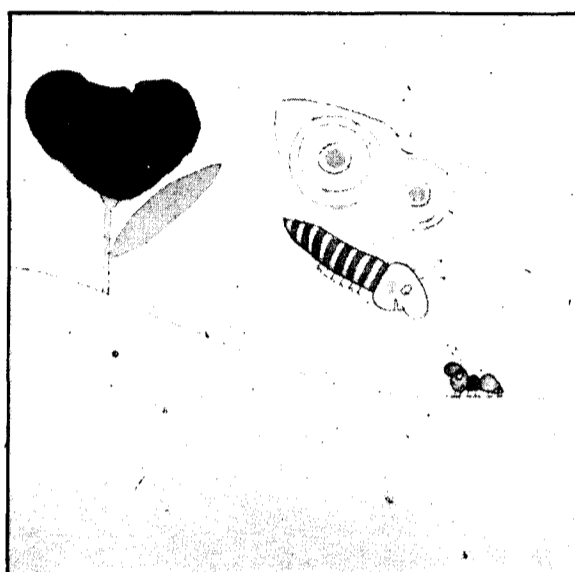
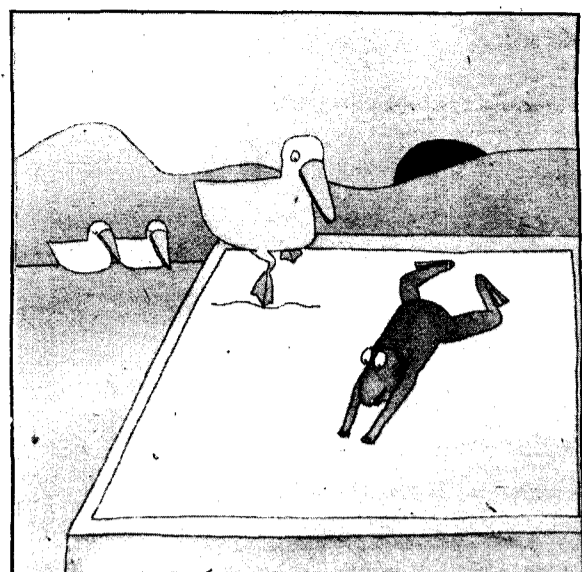
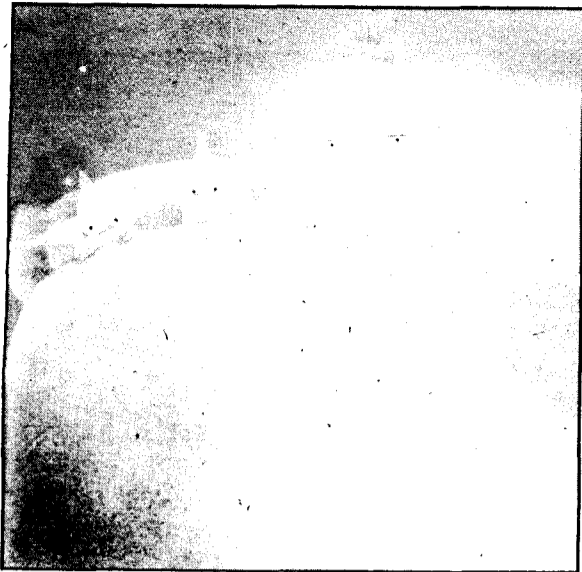
Catalunya Cristiana

Redacció i Administració: c/ València 244, telèfon: 215 27 39.

Nom i cognoms .....
 Adreça .....
 Població ..... D.P. ....

Trameto les 2.500 ptes. per gir postal.
 Incloc un taló barrat per aquest import.
 Prego al Banc/Caixa .....
 Agencia .....
 que se serveixi domiciliat aquest pagament anual, fins a nova ordre, en la meua llibre/compte n.º .....
 Lloc ..... Data .....

Signatura

Títols publicats:

Càrgol treu banya
 El ratolí golafre
 L'ocell fredolíc
 Rac rac, fa el corc
 El cuc poruc
 La formiga distreta
 El cucut brómista
 L'ànec i la granota
 L'ocell viatger

Aprendre a volar
 Festa grossa
 Cauen les fulles
 Ens podem quedar?
 El vestit blanc
 La lluna, la pruna
 L'aventura
 L'arc de Sant Martí
 L'ocell que torna

Contes d'imaginació amb text manuscrit
100 ptes. cada un.

EDITORIAL CASALS

ESPECIALITZADA EN LLIBRES DIDÀCTICS
MATERNAL - PRE-ESCOLAR - EGB - BUP
 Casp, 79 - 08013 Barcelona - Tels. 245 72 03 / 04